

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, kedd, márczius 22-én.

81. szám.

Az uralkodó gondolat

Elmés igazságtalanságok folyondárával van befuttatva az Apponyi Albert mai beszédének épülete. Ezt a folyondárt lehervasztja és lefejtí róla néhány nap is, de az épület alatta megmarad. Mert ez az épület nem gyöngye alkotmány s szinte bántó rajta a sok folyondár, amelylyel inkább a rövid életre számít, szellős filagoriákat szokás takargatni.

Nem is értem, mi szüksége volt gróf Apponyi Albertnek éppen ma, hogy annyi farkassággal borítsa el beszédének uralkodó gondolatát. Azok az elmésségek, amelyeket a pillanatnyi hatás kedvéért mondatai közé szőtt, fölöslegesek is voltak, igazságtalanok is. Gondolatát nem erősítették, elfogulatlanságát pedig szinte kétségessé tették. Ha mások szőnek beszédükbe mókás megjegyzéseket, ha mások visznek felszólalásaikba egész külön interpellációkat, azon nincsen mit csodálni. Náluk a mókának is, az interpellációnak is célja van, mert takarniok kell a gondolat hiányát s a hazabeszélés leplezetlenségét. De Apponyi a saját jó gondolatát homályosítja el, amikor ok nélkül elméskedik és alkalom nélkül támasztja fel az ő állandó jászberényi interpellációját. Akadhatnak emberek, akik azt hiszik majd, hogy Apponyi egész nagy beszédével csak ezt a lokális interpellációt akarta súlyosabbá tenni.

Pedig a nemzeti párt vezére ezuttal egészségesebb gondolatot hozott a vitába, mint bármikor ezelőtt. Igaz, hogy ez a gondolat megcsendült már a Darányi

miniszter beszédében, de akkor jelentősége, az ellenzék incselkedései közben, szinte elkallódott. A törvényhozás és a sajtó megjegyzés nélkül surrant el mellette, pedig fontosabb szó régen esett a magyar parlamentben és a magyar gazdaság szempontjából regeneráló hatásu lehet, ha az állam könnyít a kisbirtokosok terhén és kárpótlását a nagybirtokon keresi. S ez a gondolat mégis eltévedt valahol a parlamenti incselkedések utvesztőjében. Épen azért tetszett ma egészen ismeretlennek, amikor Apponyi kiöltöztetve, tartalmában kibővítve és jelentőségében kiszinezve hozta a törvényhozás elé. Mert ő már a mélyére nézett a gondolatnak. Meglátta, hogy a tehermegosztásnak ez az újabb és igazságosabb módja nem is annyira a szegények és a gazdagok kérdése, nem is egyszerű kiegyenlítés azok közt, akiket minden teher leroskasz és azok közt, akik valamivel több terhet is játszva bírnak meg, hanem annak a középosztálynak kérdése, amelynek a magyar állam fenntartásában történeti szerepe van s amelyet minden kísérletezéstől meg kell óvni.

Nagyon kényes határvonalak megvonásáról van itten szó. Az állam operációra készül és kinézi magának a pontokat, ahol kését az elevenbe vágassa. Gyógyítani akar és nem sebezni. Am az operáció területébe olyan nemes szervek vannak ékelve, amelyeket a legcsekélyebb sebzés is megölhetne. Feltő gonddal és aggódó szeretettel illik tehát vizsgálnia, hogy melyik ponton gyógyíthat s melyiken sebezhet az ő kése. A legkisebb tévedés halált okozhat, ahol pedig gyógyítás volt a

szándék. S a jó szándék nem volna mentesség a helyrehozhatatlan kártevésért. Hajszaifinom disztinkcióra van tehát szükség, amikor az állam meg akarja vonni a határvonalakat a középosztály körül; hogy hol végződik a kisbirtok és hol kezdődik fölötte a nagybirtok? Vagy ahogy Apponyi Albert a földmívelési miniszter gondolatát ma kibővítette: hol kezdődik és hol végződik a szegények és a dúsgazdagok között az az államfenntartásra hivatott középosztály, amelyet manapság egy rossz gyűjtőszóval — intelligenciának neveznek?

Mert ennek a megkiméléséről, ennek az erősítéséről van szó. Szívesen ismerjük, hogy a nemzeti élet fejlődésével az államfenntartás történelmi szerepe már nemcsak a régi középosztály vállaira nehezedik. Ennek az önfeláldozó, minden dicsőretrre érdemes elemnek segítségére siet már az egész feltörekvő intelligencia. Abban is igaza van Apponyinak, hogy a feltörekvő új elemek erősödése és a történelmi múlttal bíró középosztály gyöngülése közt nincsen meg az az egyensúly, amelyre az államfenntartás nagy gondjai közt elegendő megnyugvással nézhetnénk. — De épen azért százszorosan kényes munka vár az államra, amikor a jogok kiterjesztésénél s a terhek igazságosabb megosztásánál nem akarja szemelőt téveszteni, hogy ezt a különben is válságban küzdő középosztályt, az államfenntartásra hivatott összes elemeket, kísérletezései közben meg ne sértse, alapjaiban meg ne rendítse. A történelmi hagyományaiban mindig meg-

Párbaj — kabátokkal.

Írta: Mikszáth Kálmán.

(Folytatás és vége.)

Mint rendesen, a „Tisza“-vendéglőbe szálltunk, ahol egy kis külön lakosztály volt építve a gróf számára, a mellette levő szomszéd-szobát mindig én foglaltam el.

Az este magánkörben telt el, korán lefeküdtünk, mert korán kell holnap kimenni a pusztára, Csöngölére.

Reggel a kellő időben becsengettem a gróf vadászát, aki különben inkább inas volt s csak az erdészeti-egylet iránti figyelemből viselte az aranyos tölgyfalevelet mákszinű blousa hajtókáin.

— Felkelt már a kegyelmes ur?

— Igen.

— Öltözködik már?

— Igen.

— Milyen ruhát vitt be neki?

— Egy szürke blouset, feketebársony mellényt és egy koczkás nadrágot.

— Májszinkoczkását?

— Igenis, májszinkoczkását.

Egy negyed óra múlva ezekben a ruhák között felöltözve hagytam el szobámat, a künn ácsorgó pinczérektől meg tudakolva:

— Ő excellenciája kijött már?

— Még nem.

Egy darabig fel és alá sétáltam a folyosón, míg végre nyílt az ajtó és kijött a gróf.

— Jó reggelt — mondá vidáman. — Hát már felkeltél?

E pillanathban végigsiklott szemem a ruhámon s meghökkenéssel, majdnem ijedten — hogy miféle dzsin incselkedik vele — a saját ruhájára tekintett. Még nagyobb lehetett az álmélkodása, mert legott visszaneztem rám és újra saját magára, aztán a boszankodás bizonyos érzése ült ki kifejezésteljes ajkai fölé, de egy szót se szólt, egyetlen hanggal se említette az egyforma habitust.

Rövid reggeli után ugyis indulnunk kellett. A kocsik már ott vártak hosszú sorban, a város prűszkölő, pihent paripái és a fiakkerek. De nekem még egy órai dőlgom volt a városban, nem indulhattam a vasuton Tisza gróffal és Munkácsyval. Inkább megyek később kocsin.

Elvégezvén dolgaimat, megszólítottam egy fiakkert:

— Hé, kocsis, mennyit fizetek Csöngölére?

— Nyolcz forintot.

— Az ám, a rabok vérit — vágtam ki a szokott szegedi kraftausdruckot.

— Hm — felelte a kocsis fejcsóválva. —

Hát mért nem mondja az ur rögtön, hogy ismerős errefelé? Viszem hát öt forintért.

— Dangubálással? (Ez is egy szegedizmus — a hajó vesztégését jelzi.)

— A kirielejzomat! Hiszen az ur idevaló. Üljön fel no hamar, négy forintért.

Fel is ültem, el is vitt s mondhatom, kedves multság kínálkozott a tanyán. Ki volt adva a rendőlet a pusztai kapitányoknak, hogy ami jóképű férfinép vagyon köröskörül kétmért földnyire a bárányczimerü város tanyájától, az mind ott legyen, de az öregje is. Pusztai kapitányok a fejüket csóválták, hogy miféle szerzőt lehet az, ki férfinépre áhitozik, talán valami külsőországi királyné érközött — de akkor is mire való lészen az öregje? Mindegy, szót fogadtak s mind összesereglett a nép. Volt mit nézegetni köztük Munkácsynak. Gyönyörű típusok akadtak: ósarczok, szőrrel benöve egész a szemig, csontos, körtekepű kunok, laposfejű tatárok keresztbevágott szemmel, nyomott pogácsaképű bessenyők, széles, girbe-gurba fizognomiájú, zömök termetű magyarok, apró, mélyen bennülő szemekkel.

Munkácsy csak úgy túrkált köztük, amint Tisza Lajos figyelmeztette egyikre vagy másikkra.

— Ni, itt is egy szép példány.

ujhodó középosztály s a melléje törekvő egész intelligenzia, mint a családban az anya, megkülönböztetett bánásmódot parancsol. Minden jónak az ő szívének kell derítenie, de ami zord, azt fel kell fogni előle. Mert amíg ő egészséges, addig nekünk sincs bajunk; van, aki ápoljon, erőt adjon és ő az élet forrása is.

Az elfutó napokra bizzuk tehát, hogy az Apponyi mai beszédének épületéről lehervaszszák az oda nem illő elmésségek és apró igazságtalanságok folyondárait. Elvégzik ezek maguk is, nincsen szükség a bizonyítékok kíméletlen fegyvereire. A napi politika forró főenyéből nőttek ki és holnap, vagy holnapután maguktól is elfonnyadnak. De akkor annál tisztábban fog a nemzet szeme előtt kidomborodni az az uralkodó gondolat, amely Apponyi beszédében a legbecesebb s amely ma csak azért hatott kevésbé, mert a magyar parlament — sajnos — ujabban nem a gondolatoknak, hanem a játszi ötleteknek és apró malicziáknak tapsol szivesebben . . .

Asmódi kiszabadult.

Asmódit, a sánta ördögöt, akit fogva tart egy mediczinás üvegben a varázsló, egy ügyetlen mozdulatával szabadítja ki a peregrinus Le Sage meséiben. Éjjel van és esőnd borul Madrid utcáira, csupán a kültekken verekszenek a diákok, meg a sbirrek; Spanyolországnak első osztályu grandjai a kormányzás állandó gondjai közepette nyugodtan alusznak és az állam szekere döcög ugyan, de meg nem felfoklik; ekkor a peregrinus levesz egy flaskót a polczról, hirtelen füst és kénköszag terjed a szobában, görögützet gyújt a sátán és a felhőkből előugrik Asmódi, a sánta ördög: „Itt vagyok, itt vigyorgok, majd lesz megint Madridban lárma!” Wolfot, a sánta ördögöt, avagyis az obstrukciót, aki fogva volt egy mediczinás üvegben, mert nem volt parlament, egy ügyetlen mozdulatával így szabadította ki a kormány Bécsben. Nappal volt és a várakozás esőndje borult Ausztriára; csupán a kültekken, Prágában és Grácban, éjszakon és délen, azaz körülbelül mindenütt verkedtek a diákok, meg a sbirrek;

A fotografus ott volt velünk, rögtön lekaptá, amelyik megtetszett a nagy művészeknek.

Legtöbb érdekes alak volt a pásztorok között, kik roppant üstükben főzték a birka-tokányt künn a szabad ég alatt, mert csak úgy jó — és asszony azt nem tudja megfőzni, mert sok tapasztalat kell ahhoz. Az asszony csak szeretni való, amíg szép — aztán kapálni való, ha megöregszik.

Vagy tiz-husz fölvetelt csinált a fotografus csupa szemenszedett férfialakokról. Egy vén pásztor, aki azóta vezér lett az Árpád környezetében, de akkor még a tokányt kavarta, leginkább tetszett Munkácsynak, de sehogy sem engedte magát levétetni, leszegve a fejét az üst fölé makacsul: „Nincs nekem már szeretőm, ne izéljőnek.” Végre kifogott rajta orvul Ivánkovics János, aki azóta püspök lett, de akkor még a tokányt kavarta, úgy tett a kanálával, mintha a lé habját az arczába akarná fröcsesenteni, mire az ijedten felkapta a fejét és a moment-gép odateremtette az örökkévalóság számára.

Ekkor esett köztünk némi szó a képről.

— Árpád bejövetelet kétféleképen lehet megfesteni — mondá Munkácsy — vagy úgy ahogy volt, vagy úgy, ahogy képzeljük.

— Ebben van valami — felelte gróf

Ausztriának első osztályu grandija nyugodtak lehetnek ama biztos tudatban, hogy valahogy csak lesz majd, mert sehogysem még sohasem volt.

Ekkor az ausztriai kormány, az állandó zavarok között ez az egyetlen változandó, megnyitja a birodalmi gyűlést. A flaskó le van verve a polczról, füst és kénköszag terjed a birodalmi szobában és a gonosz párából előugrik Asmódi, az obstrukció: „Itt vagyok, tombolok, majd lesz megint Madridban lárma!”

Ez a kép jogosult és magikus jellegét az is igazolja, hogy a Thun kabinetje nekiindult a képzelhető legnagyobb állami zavarok rendezésének, anélkül, hogy a birodalmi gyűlés megnyitása előtt bármilyen befejezett politikai cselekedettel, paktummal, biztosítókkal avagy akár abszolutisztikus fenyegetésekkel is igyekezett volna megteremteni valami politikai helyzetet, amelyből kibontakozás születhetnék. Thunék, úgy látszik, tisztán a mágiában bíztak. Ez a körülmény jogosít fel bennünket a bizarr hasonlatra és ez jogosít fel arra is, hogy a Thun-kormány mozdulatát, a flaskó leverését a polczról, ügyetlennek mondjuk.

A dolog tudniillik úgy áll, hogy az előkészületi cselekmények abszolút hiányában nem lehetett a mai megnyitót úgy elképzelni, hogy az az obstrukciónak is egyszersmind ne legyen megnyitója. Ugyanazok a viszonyok vannak ma is, amelyek három hónap előtt kavarták fel Ausztriát: az új nyelvrendeleték ép úgy felbőszítették a németeket és ép úgy nem elégitették ki őket, mint ahogy felbőszítette őket és nem elégitette ki őket a Badenié. Közbejötték még új mozzanatok is; a cseh államjog felirati vitája, a csehországi németek sérelmei, a németek ideiglenes egységének felbomlása, a szláv nyomás fokozódása, amelynek következtében fokozódott a németek elkeseredése és mindebből előrelátható volt, hogy újra kezdődik az obstrukció. Ha tehát a Thun-kormány — miként a mai szintelen program mondja — „rendezett parlamenti viszonyok helyreállítása” a célja, akkor az, a mai bemutatóból tapasztalhatólag, rosszul sikerült. Nem tudunk egyebet látni a „rendezett politikai viszonyok helyreállításában”, mint a magikus flaskó szét-törését és előugrását a sánta Asmódinak.

De mit okolják önök az új miniszterelnö-

Tisza, kit egész nap szörnyen feszélyezett az egyforma ruhánk s ha valahogy eleibe vagy oldalt kerültem (hogy tudniillik én nem vehettem észre), folyton nézegette s hasonlított össze titkon a szövötteket. Nem fért a fejébe, milyen csudálatos véletlen okozhatta ezt a teljes egyöntetiséget.

— Hogy milyen volt a magyarok bejövetele — folytatá Munkácsy — azt senki sem tudja. És különben is isten mentsen a valóságtól; furcsán, disztelenül nézhetek ki a ruháik . . .

— Igen, a ruháik — morogta a gróf gépiesen és kedvetlenül, mert ez megint a mi közös ruháinkat juttatta eszébe.

— Hja, biz azokat nem Tiller Mór varrta — szoltam közbe — se az ingeket nem vasalták a mosó-intézetben.

— Szóval — jegyzé meg a mester — csak a képzeletre szabad bazirozni a képet.

— Az a kérdés, kinek a képzeletére? — vetette fel a gróf az ő józan okosságával. Mert az egész nemzet képzeletének ott kell lennie a képen. Nem könnyű az.

A jó ebéd után kibontakozott a jókedv a buczkai bortól. Volt sok szép „szavallat” a gróf hosszú életére (bár csak lett volna a

köt? vetheti most valaki ellentünk. Mit tehetett volna — szólhat az ellentmondás — mit ugyan az új miniszterelnök? Tabula rasat csinált volna? Új választásokkal állt volna elő, mikép az Németországban szokásos, midőn javaslatok kerülnek elő, melyek a háborgó tengerről szólnak? Schönerert és Wolfot kiköltötte volna? Hisz erre már idő sincs, mert közeledik a Magyarországon beczikkelyezett komor május! . . . Mit bántják önök Thun-Hohenstein Ferenczet, mikor a Neue Freie Presse arról biztosítja Magyarországot, hogy az osztrák miniszterelnök elállt a junktintól?!

Ezekre az ellenvetésekre következő a válasz:

Ausztriában ma nem hisznek egymásnak a pártok. Talleyrand, mikor egyszer egy riválisának a halálát jelentették neki, így gyanakodott: — „Hm, csakugyan meghalt ez az ember? Mit akarhat tulajdonképen ez az ember?” . . . Így gyanakszanak egymásra a pártok Ausztriában is, politikai zürzavar fene-kén, szóval: pszichológiai lerakódás látszik; ez szilárd, erre még lehetett volna talán építeni és ez a szilárd réteg legszembetűnőbb a németeknél. A németek nemzeti pszichológiáját magyarul főlősleges; az köztudomásilag egy lángolni is tudó, de rombolni is tudó teuton szikrát mutat. A bajnak ilyen néppszichológiai forrása van, a bajnak tehát nem politikai a forrása, a bajt tehát naiv politikai experimentálással megszüntetni nem fogja Thun miniszterelnök.

Munkaprogramnak azt tanácsolhatták volna hát neki, ha lettek volna tanácsadói: először lekenyerezni valamiképen a furor teutonicust, azután így jó parlamenti prognoszt teremteni, de nem hatálenében csak leverni a flaskót a polczról és kiszabadítani Asmódit, a többször említett sánta ördögöt!

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése van.

Külföldi hang a szabadság ünnepeiről. Berlinből jelentik: A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” a magyar nemzet április 11-iki ünnepeiről ír és azt mondja, hogy ez az ünnep királyünnepé fog alakulni. Konstantinápolyban, hogy a szélsőbal akciója oly kudarczczal végződött, mely egyrészt a kossuthizmus hanyatlását,

főlséges égben több foganatja), éltették Munkácsyt is, de már hovatovább s z a b a d a b b n y e l v e n hogy hát itt keresi Árpád apánk arczonásait, ami egyébiránt nagy dehonesztáció az akkori szögédi menyecskekére, meg Árpádra — mert ha járt is itt, alkalmasint tisztóségesen viselkedett.

Egy tanyai gazda huzott ilyen tarka-barka czihát az eszére a Munkácsy itteni utjáról; nevetett a gróf, aki szerette a nép furfangos észjárását, de viszont félt is, hogy a vendég megharagszik, ha ebben a tónusban folytatják; kirugta hát maga adul a széket pajzán kedvvel s odajárult az udvaron a legszebb menyecskéhez, derékon fogta és elkezdte ropni a csárdást fiatalosan, daliásan, úgy, ahogy az isten tudni adta.

De a Miska se rest. Ő is fogott egy jól táplált Teczát vagy Maczát tyü hopp, s úgy megaprózta, hogy a Quartier Latin diákjai se csinálhatnák tüzesebben ha tudnák.

Ezt látván a nemes városi tanács, szenátorok és mindennemű rangok, utczu, neki-perdültek és — tekintély ide, tekintély oda — járták lélekszakadtan rogyásig. Bezzeg, letűnt most már a férfiak divatja, ami délelőtt volt, a fejjérnűek lón immár nagy értéke s még

másrészt a dualisztikus politika folytonos megerősödését mutatja. Kifejti, hogy a márczius 15-iki események oly természetűek, hogy azokat monarchikus államban hivatalból megülni nem lehetne. Hogy azonban mégis találtak módot az 1848-iki törvényalkotások oly megünneplésére, amely az állam egészének minden tényezőjét magába foglalja, a lap nagy érdeműl tudja be a mai regimennek. A dinasztikus érzésnek egy olyan új, benső összeolvadását jelenti ez — ugymond — a magyar nép nemzeti és hazafias tulajdonságaival, mely összeolvadás legjobban felel meg nem csak a magyarok igazi természetének, hanem igazi szükségének is. Köztudomású dolog, hogy a magyarok koronás királyának akarata és a modern Magyarország nemzeti és szabadsági törekvései között többé ellentét nincsen. Hogy azonban ugyanaz az uralkodó, aki alatt az 1848-iki alkotmány majdnem husz esztendeig föl volt függesztve, ma késznek nyilatkozik az akkori vívmányok megünneplésére, oly tény, melynek értéke és jelentősége bizonyára a magyar ellenzékét is áthatotta. Oly cselekedet ez, mely újból mutatja, hogy a király, hála ama különös gondoskodásnak, melyet az ország vezető politikusai ép az utolsó három év alatt fordítottak a korona és nemzet közti benső egyetértésre, a legteljesebb bizalommal viseltetik a magyarok iránt és érti azt, hogyan kell e nemzetnek sokszor kipróbált, mélyen gyökerező ragaszkodását a trónhoz, alkalmas pillanatokban nemesszívű rokonszenvennyilvánulásokkal viszonzni. Báró Bánffy — így végződik a cikk — legszebb kormányzati sikerei közé sorozhatja, hogy április 11-ének az egész nemzetre kiható megünneplését keresztül tudta vinni.

Pártértekezlet. Az országgyűlési szabadelvű párt holnap, kedden, esti 7 órakor értekezletet tart.

A hozomány.

— Az új polgári törvénykönyv. —

Az általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészítő bizottság, Erdély Sándor igazságügy-miniszter elnöklése alatt, tegnapelőtt tartott értekezletén a hozomány kérdésével foglalkozott. A vita e két kérdés körül forgott:

„A házassági vagyoni jognak a vagyont elkülönítő vagy a vagyont egyesítő rendszerek valamelyike szolgáljon-e törvényes rendszerül? A hozomány külön intézménykép szabályoztassék-e s ha igen, a hozományi minőség megalapítására a házhoz vitel ténye szolgáljon-e, vagy pedig valamely külön hozomány-rendelő aktus?”

Dr. Zsögöd Benő egyetemi tanár előadó szerint, a nő vagyona fölött, amennyiben az hozományul lekötvé nincsen, a férjnek szemziféle ren-

delkezési, kezelési vagy egyéb olyan hatalma nincs, amely a nőt a szabad rendelkezésben korlátozza. Fenmaradna azonban a közszerzemény intézménye is, de csak mint a házasság megszűntével érvényesülő igény — úgy, amint ez ma is van. Azt mondják, hogy a házasság bensőségének a vagyonegyesítés inkább kedvez; ámde a bensőség biztosítékait nem a vagyonegységben, hanem az érzelmi közöségben kell keresni, s ahol ez nincs meg, ott a vagyonekülönzés ad legkedvesebb okot surlódásokra.

Kováts Gyula egyetemi tanár szállt szembe az előadó alap gondolatával s a mai helyébe törvényes házassági vagyoni rendszerű a férji kezelési közösség rendszerét kívánja állítani. A házasság természetével szerinte ellenkezik az, hogy a házasság vagyoni tekintetben idegenekként álljanak egymással szemben. Az életben tényleg mindig a férj kezeli a nő vagyont is. A férji kezelés közössége a nőt is jobban biztosítja, mert a férj felelős a nőnek általa kezelt vagyonáért, míg ma kerülő utakon könnyebben elpredálhatja azt. Hogy ez a rendszer felel meg leginkább a dolgok természetes rendjének, mutatja, hogy Anglia legújabb jogát kivéve, az összes kultúrnépknél ez uralkodik.

A bizottság többi tagja elfogadta törvényes rendszerül az előadó javasolta vagyonekülönzést s vita csak arra nézve merült fel, vajjon a házasság szerződésileg kiköthessék-e egyrészt az ugynevezett általános vagyoneközöséget, másrészt a kezelési közösséget.

Dr. Zsögöd Benő szerint az olyan szerződések, hogy valaki egész vagyonának kezelését visszavonhatatlanul másra ruházza át, még idegenek közt sincsenek megengedve, annál kevésbé lehet annak helye házastársak közt, mert ez a rendelkezés szabadságának alapjával merőben ellenkező.

Sághy Gyula is kizárná azt, hogy a nő szabad vagyona kezelését szerződésileg visszavonhatatlanul férjére ruházza, az általános vagyoneközöségnek szerződési kikötését ellenben megengedné.

Ádám András a vagyoneközöség kiköthetőségét is ellenzi.

Dr. Sipőcz László árvaszéki elnök szükségesnek látja oly kikötés megengedését, hogy a nő vagyona kezelését férjére bízassa, úgy, hogy e megbízás ne legyen a nő tetszése szerint visszavonható.

Dr. Imling Konrád táblai tanácselnök is ezen az állásponton van.

Dr. Nagy Ferencz egyetemi tanár nem látja

át, miért ne lehetne megengedni a házasságfeleknek, hogy életfogytig tartó közkereseti társaságot alkossanak, amit idegenek is megtehetnek.

Dr. Plossz Sándor államtitkár helyesli, hogy törvényes rendszerül a vagyonekülönzés fogadtassék el. Ekkor azonban más vagyoni jogi rendszereknek szerződéses kikötését, nézete szerint, ki kell zárni. Ha alaptételül elfogadjuk azt, hogy a házasság a felek vagyoni viszonyaira jogi befolyással nincs, ebből következik, hogy a felek vagyoni tekintetében úgy szerződhetnek egymással, mint bármely két idegen, azzal a kivétellel, hogy a szerződést a nő gyengeségének oltalmazása végett szigorú formákhoz kell kötni, melyek az ügylet kellő meggondoltsága tekintetében biztosítékul szolgálnak.

E felfogáshoz csatlakozott Köves György ügyvéd és Lányi Bertalan miniszteri tanácsos és dr. Schwarz Gusztáv egyetemi tanár a vagyonekülönzés rendszerének a híve.

Zsögöd Benő nem a régi magyar hozományi intézménynek, hanem az osztrák jog nyomán kifejlesztett újabb joggyakorlatnak álláspontját kívánja érvényre juttatni. A régi magyar jog szerint a hozomány fogalmához az a homályos tétel fűződött, hogy a nőnek férje házához vitt ingóságaira férje némi jogosultságot nyert, mely azonban bármikor visszavonható volt. Ezzel szemben az osztrák jog s ez alapon az újabb magyar joggyakorlat hozomány alatt nem a házhoz vitt, hanem csakis a nő vagy helyette más által a férj részére kifejezetten külön ügylettel hozományul lekötvött javakat érti: ezekre azonban — ellentétben a nő többi szabad vagyonával — a férj a házasság megszűntéig visszavonhatatlanul haszonélvezeti jogot nyer. A hozományt ekkép némely, főleg a kereskedői osztályok igényeire való tekintettel külön intézményként kell szabályozni, mint hogy azonban a hozomány a férjnek kiterjedt jogokat biztosít, ezeknek beállítását nem szabad a házhozvitel ingatag kritériumához fűzni, hanem a hozományalapításhoz külön szerződést, sőt, ha a hozományt a nő adja, közjegyzői okiratot kell megkivánni.

A bizottság tagjai a hozomány kérdésében egyértelműleg hozzájárultak az előadó előterjesztéséhez.

Dr. Kováts Gyula azonban szükségesnek tartja, hogy a codexben a hozományadási kötelezettség is megállapíttassék, olyképen, hogy a vagyonos szülők a törvénytől fogva tartozzanak a leányoknak hozományt adni.

De a bizottság ezt a kérdést tovább nem tárgyalta.

a vénéje, ránczosa is legalább tekintetes urral raktá, ha nem nagyságossal.

Hanem, szó ami szó, a gróf táncosnéja volt a legszebb, akár csak a kinyílt rózsza. Ugy is hívták valahogy: Buzás vagy Téglás Rózsának. Hogy tudott az rezegni, riszálódni szent isten. Minden izma mozgott annak s csiklandozta a férfiszemet. Magas egyenes volt, mint egy lilium s mégis kerek, formás minden testrésze, mintha piktor pingálta volna. Aztán hogy tudott táncolni! Hajlott a dereka, mint a kigyóé, még talán sziszegett is, pihegett a keble, hogy szinte reszketett rajta az a feltűzőt piros székfü, a két alma között.

De nem soká reszketett, kihuzta onnan és odatűzte kaczerán a kegyelmes ur gomblyukába. A kalapja mellé akarta, de az mosolyogva ezt a helyet jelölte ki. Uraknál úgy szokás.

No, ha így szokás, hát odatűzte. Aztán eleresztve hamiskásan illegette billegette magát a csipőin tánczosa előtt, meg neki szilajodott, forgott mint egy karika s olyankor a sustorgó selyemrokokolyája olyan szelet csapott, hogy akit az megérintett, megbódult, megittasodott tőle, az aranyos papucsait pedig fölhajigálta a levegőbe, a mik azért valami szemfényvesz-

téssel estükben megint rácsusztak a piczike lábára.

— Mester! — kiáltott a gróf a tánczó Munkácsyra — ezt a menyecskét le kellene festeni valami vezér feleségének.

— Nem bánom — felelte a lelkesedő művész.

Tizen is rohantak a fotografusért, de nem is kellett rohanni, mert az is ott tánczolt egy vén asszonygyal. Rögton eleresztette az egyik masinát, a rozogát és hozta a másikat, amelyen levette a kacziás Buzás Rózsit — aki így válik ösanyjává valami főrangú nemzetiségnek.

Tisza Lajosnak széles jókedvében (se azelőtt, se azóta nem láttam olyan vidámnak) az az ötlete támadt, hogy levételetti magát Munkácsyval. Ugy is lett, onnan datalódik a kép, melyet most közölt a „Vasárnapi Ujság”. Én magam is szereztem belőle egy példányt, mert két kedves emberemet ábrázolja s azonfelül egy rendbeli ruhám is megvan rajta örökítve.

Későn este értünk be Szegedre. Másnap reggel megint bekivántam öltözködés előtt, a gróf vadászát.

— Felkelt-e már a kegyelmes ur?

— Most öltözködik.

— Milyen ruhákat vesz fel?

— Egy zöldes kabátot és pepita nadrágot.

— Hát a mellény?

— Kéksíkos flanellmellényt.

— Köszönöm. Mindent tudok.

Két-három perc alatt magamra rángattam a jelzett ruhadarabokat, de minthogy a gróf, aki gondosan szokott öltözni, még mindig toillettet csinált odabent, lementem a földszintre a kávéház elé, reggelizni.

Kisvártatva ő is megjelent az utcán és köröskörül szétnézett a roppant téren; nyilvánvaló volt, hogy keres.

Hirtelen kiléptem a leanderbokrok közül:

— Itt vagyok, kegyelmes uram.

Összerezzenve hőkölt hátra: megint a saját ruháját látta rajtam.

Elmosolyodott és fölemelte az öklét fenyegetőn:

— No megállj, zsvány!

Egy szót se mondott többet, le volt győzve örökre — és bár még azontul is sok jó időt töltöttünk együtt, soha nem szólt be a toillettembe; jöhettem, mehettem vele, hozzá, talpig bársonyban, vagy zsák-haczukában.

KÜLFÖLD.

A román király a csárnánál. Pétervárról jelentik: A román király a pétervári csári udvart májusban látogatja meg. A királyt ez utjára valószínűleg Sturdza miniszterelnök is elkíséri. Az utazás részletei még végérvényesen nincsenek megállapítva, mivel a király bevárja Ferdinand trónörökös hazakeresését, aki most még a Rivierán tartózkodik, de súlyos betegségéből teljesen felgyógyulva, április végén hazautazik. Károly román király látogatása után a csári udvart a bolgár fejedelmi pár is meglátogatja.

Keresztény-szociálisták győzelme. Bécs város I. és VIII. kerületének harmadik választótestülete — mint Bécsből jelentik — ma a két keresztény-szociálista jelöltet választotta meg a községtanács tagjává. A pártarány nem változik.

A Reichsrath megnyitása.

(Távirati tudósítás.)

A legzajosabb parlament újra összeült. Gróf Thun kormányelnök, legfelső meghatalmazás alapján a Reichsrathot megnyitotta és természetesen mindjárt az első napon nyilatkozott. Mondani nem mondott semmit, csak kijelentette, hogy igyekezni fog a törvényhozás rendes menetét helyreállítani, hogy igazságos lesz mindenkivel szemben, hogy céljait alkotmányos uton akarja megvalósítani s hogy szívesen látná a nemzetiségi ellentétek szelidülését. A mai ülés egyelőre nem emlékeztetett gróf Thun ideáljára: „a törvényhozás rendes menetére.” A Schönerer-Wolf csoport — igaz, hogy csak öt ember — fél tizenkettőtől két óráig szünet nélkül zajongott, főként dr. Fuchs szál, az ujonnan megválasztott elnökkel görömbáskodva. Fuchs idáig alelnöke volt a Háznak és így Schönererek szerint ő egyik bűnrészes az elnökség erőszakosságaiban. Ma az öt szál német radikális az új elnök tisztelgésére körülbelül ugyanolyan jeleneteket rendezett, mint annak idején Abrahamovitznak. On réviént toujours... Tehát Schönererek újra elnököt akarnak villásválasztani. És ha a nyájas olvasónak az elmúlt hetekben hiányzott valami, ha a legélénkebb napokon, amikor a rendőrség fotografált, Arányi beszélt a Newyorkról és Tina di Lorenzo zsebkendője csupa könyv volt, szóval: a szenzációk napjain is valami ismeretlen irtó éreztünk, a mai nap mehozza rá a feleletet. Hiányzott valamennyiünknek az osztrák parlament az ő pótolhatatlan skandalumaival: ma azonban a Reichsrath újra megnyílt.

A Reichsrath megnyitásáról és a Thun-kabinetnek bemutatkozásáról részletes tudósításunk a következő:

Az utca és a karzat.

Már korán reggel nagy embertömeg hullámzott a képviselőház előtt. A márcziusi levegő kissé csipős, a szürkeségen keresztül alig hatol át egy-egy napsugár. Azoknak a szerencsés embereknek, akiknek belépti jegy jutott a mai ülésre, a rendőrségnek valóságos tourniquetján kell áthaladniuk. Mikor a tömeg megpillantja dr. Wolf képviselőt, szörvényes hoch-kiáltások hangzanak.

Benn a házban a karzat zsufolásig megtelik. Az elegáns hölgyek hatalmas bokrája van együtt. Amott az első erkély egyik páholyában az a bájos exczellenciás asszony, az ibolyaszín, tollal a kalapján, dr. Kaizl miniszter neje. Az új kegyelmes asszony jelen akar lenni férje miniszter-debütján. A társaság többi hölgyeinek is ott kell lenniük, mint minden premjére-en. Az újságírók páholyából Mark Twain szemléli a honatyák tömegét.

A Ház képe.

1/21 órákor. A képviselők közt megjelenik egy vézna pap fekete talárban, fején néhány szürke fűrt. Egyenesen a balpárt felé tart. Ez Stojalowski, akit oly régen láttak már a Házban. Hosszu, fehér szakála, amely száműzetése és római útja alatt nőtt, most eltűnt. Egy lengyel paraszt — Zaruha képviselő — kíséri; mindketten a lengyelek padjain foglalnak helyet.

11 órákor. A karzaton már azt a bizonyos gombostűt sem lehet leejteni. A parterre is egyre

mozgalmasabb lesz. Feltűnik a hírhedt Abrahamovicz karakterisztikus feje. Állandóan a lengyel csoportban látható. Melegen köszöntik Bilinskit, aki többé nem a miniszteri székek közt telepedik le. Mindenki arról beszél, hogy dr. Fuchs az utolsó pillanatban, kijelentette, hogy nem fogadja el az elnökséget, mert a katolikus néppárt egy része nem akarja őt. A jobboldal kétségbe van esve. A parlamenti bizottság hamarosan összeül és csakugyan sikerül dr. Fuchst kapacitálni, hogy a Danaok ajándékát elfogadja.

1/212 órákor. Egy csomó frakk hoz ünneplésséget a képbe. Ez a Thun-kabinet! Elöl a miniszterelnök elegáns, magas alakja, jobbán Wittek, Ruber, Bylandt, Kaizl (akit a csehek lelkesen üdvözölnek), baloldalt Kast és Baernreither. Utolsónak jön táborszernagyi egyenruhájában gróf Welsersheimb. Dr. Baernreither egy darabig elhagyatva ül székében, amíg végre dr. Roser és több más képviselő odamennek hozzá és kezét szorítanak vele. Most szól az irodaigazgató csöngettyűje és gróf Thun fölemelkedik székéről...

Az ülés megnyitása.

A képviselőház mai ülésén a képviselők majdnem teljes számban jelen voltak. A miniszterek délelőtt 11 óra 20 perczkor jelentek meg a teremben és elfoglalták helyüket.

Gróf Thun miniszterelnök legfelsőbb meghatalmazás alapján megnyitottan nyilatkozza a birodalmi tanácsot és felhívja Zarkan képviselőt, hogy vegye át a korelnökséget.

Zarkan az elnöki széket elfoglalván, üdvözlöli a képviselőket és jóakaró támogatásukat kéri elnöklése rövid idejére. Kifejezi azt az óhaját, hogy a Ház egész odaadással lásson a munkához és vivja ki a nép háláját. Ösztönözze őket különösen erre az a közelgő nap, amely lelkesedéssel tölt el mindenkit: ő felsége ötven éves dicső uralkodásának emléknappja, hogy ezt az örömtünepet az ő felsége irányában érezték őszinte hála, igaz szeretet (Wolf: A nyelvrendeletek!) és törhetetlen hűség és ragaszkodás érzésével, békés egyetértésben és zavartalan örömben lehessen megülni. Ő felségét élteti a Ház nagy lelkesedése mellett. A Schönerer-párt öt embere ülve maradt az általános lelkesedés közben.

Konstitúcia ezután a korelnök, hogy a Ház határozatképpen megnyitja az ülést, megteszi az intézkedéseket a ház megalakulására és felhívja a jegyzőt tisztviselőre a Ház nyolc legfiatalabb tagját, névszerint Kapferer, gróf Deym, Götz, Weiskirchner, Pogatschnigg, Popowicz, Berner és Budig képviselőket.

Iro, Hinterhuber, Rohrracher, Stojalowski és Tollinger ujonnan választott képviselők leteszik a fogadalmat, valamint Barethert képviselő is, aki eddig betegség miatt nem jelenhetett meg a Házban.

Schönerer (a korelnök felé kiált): Hát mi, a kizártak ne esküdjünk fel?

Wolf (szintén az elnökhöz): Hol van a rendőrség?

Ezenközben leteszik a fogadalmat a hét új képviselő.

Következik azután az elnökválasztás.

Dr. Fuchs elnök.

Az elnökválasztásnál beadtak összesen 197 szavazatot. Szavaztak a lengyelek, a csehek, az alkotmányhű nagybirtokosság és a katolikus néppárt. Tartózkodott a szavazástól az egész baloldal és a szociáldemokraták.

Megválasztották elnöknek dr. Fuchs Viktort. Dr. Fuchs Viktor, aki 1840. október 25-én született, a közpályán először 1878-ban szerepelt, amikor a salzburgi tartománygyűlésbe választották meg. Egy évvel később már a Reichsrath tagjává lett. Fuchs a klerikális konzervatív eszméknek minden időben nagy híve volt. 1891-ben németi rangot kapott. A salzburgi tartománygyűlésen az iskolatörvények megváltoztatását követelte, melynek az lett az eredménye, hogy az iskolák felügyeletével a papságot bízták meg. A képviselőházban a

katolikus néppártot Fuchs alapította, midőn az a Hohenwart-klubtól elvált. Kathreinnak az elnökségről való lemondása után mult évi decemberben ő lett a Reichsrath alelnöke, ma pedig elnökké választották.

A botrányok prológja.

Schönerer: Ez hallatlan. Hiszen Fuchs tagja volt annak az elnökségnek, mely a legnagyobb gazembereket követte el a Házban. Ez az ember a fogházba való.

A jobboldal tüntetőleg hoch-ol. Fuchs fölmege az elnöki emelvényre és beköszöntőjében kifejti, hogy igyekezni fog a parlament tekintélyét minden irányban megőrizni. A lex-Falkenhaynt hatálytalannak tartja, mert csak ideiglenes rendszabály volt és a Ház berekesztésével érvényét veszítette.

Az elnöki bejelentések közt van a miniszterelnök átirata, amelyben a kvótabizottság megválasztását kéri; továbbá Kaiser, Hoffmann és társaik indítványa gróf Badeni vád alá helyezése iránt a Falkenhayn-féle javaslat végrehajtása miatt; Pergelt és társainak indítványa a rendőrség beavatkozása miatt a képviselőházban s végül Rieger, Berner és társainak hasonló tárgyú indítványai.

A huszonkilenc sürgős indítvány közt van Liechtenstein és társaié a nyelvrendeletek visszavonása, egy nyelvtörvény kibocsátása és egy nyelvi bizottság kiküldése iránt, amely bizottság esetleg a törvényt kidolgozza, továbbá Funke, Gross és társaik hasonló indítványa.

Wolf: Ez is elnök?

Schönerer: Ez az ember a börtönbe való

Wolf: Igenis, a börtönbe.

Schönerer: Tiltakozunk az ellen, hogy fegyencz vezesse a parlamentet.

Wolf: Van-e nagyobb gaztett annál, mint az alkotmányt megszegni.

Iro: Ő még egyszer megszegi.

Schönerer: Olyan gonosztevő, mint én, csakis a börtönbe való. Ő fegyencz.

Fuchs: megkezdi elnöki megnyitóját.

Schönerer: Nem hallom azt, amit ön mond, de ön valószínűleg hallja, amit én mondok.

Wolf: Ő is valószínűleg még az urak házába kerül, mint Abrahamovicz.

Schönerer: Jegyezze meg magának ön, hogy fegyházba való. Jegyezze meg jól ezt. Vagy tán arra vár, hogy tintatartót vágjunk a fejéhez? Éljen az alkotmány!

Wolf: Az alkotmányt minden oldalról megsértik, hiszen maga a korona is megszegi.

Schönerer: Igenis, elnök ur, ön börtönbe való. Ön megérett erre.

Wolf: Mi van a lex Falkenhaynnal?

Schönerer: Ha ön nem fog minket kizáratni, akkor minden ülésben ugyanezeket fogja hallani.

Wolf: Ilyen gonosztevőket szabadon hagynak futni. Ha egy szegény ördög, éhségtől kinezva, kenyeret lop, azt becukják, az ilyen lumpon pedig, aki megszegi az alkotmányt, megválasztják a képviselőház elnökének. Mért nem lett ön mindjárt igazságügyminiszter, hisz ön szakkérdő a gazemberegben.

Eközben az elnök befejezte megnyitóját, melyet a karzaton alig hallottak. A többség háromszoros hoch-hal üdvözlö.

Schönerer: Máltatlan komédia az egész!

Wolf: Gazember, aki az alkotmányt lábbal tiporta!

Steinwender kezd beszélni.

Wolf: Tanár ur, ön valószínűleg megfeledezett arról, hogy az elnöknek kezét csokoljon.

Dr. Fuchs: Dr. Pergelt-í illeti a szó.

Pergelt: Benyújtja a német haladópart nevében a Badeni kabinetvadás alá helyezéséről szóló indítványt.

Schönerer folyton közbesszöl.

Elnök: Schönerer ur, kegyedet illeti meg a szó.

Schönerer: Maga beszélhet, amit akar. Maga semmi előttem. Hiszen a fegyházba való.

Pergelt: Odadotolja benyújtott indítványát.

Schönerer: Le az elnökkel!

Schönerer körülveszik a többség tagjai

köztük Z u r k á n, a volt korelnök is és valamit beszélnek vele. Egyszerre S c h ö n e r e r elkiáltja magát: Gyönyörű dolog. Ezt a gazembert ez a pap tisztességes embernek mondja.

Steinwender újra beszélni akar.

Schönerer: Jobban teszi, ha hozzánk csatlakozik és velünk együtt legazemberezi az elnököt.

Wolf: Mi nem alacsonyodunk le annyira, hogy ilyen svihák alatt parlamenttirozzunk,

Steinwender: Ugyan hagyjon beszélni.

Ezzel tovább beszél és hozzájárul Pergelt indítványához, mely szerint Badeni és kabinetje rá alá helyezendő.

Ezután gróf Stürgkh az alkotmányhü nagybirtokosok nevében és Daszynszky szociáldemokrata beszéltek. Ezek is, mint előbb Pergelt, tiltakoztak az ellen, hogy az elnök úgy nyilatkozott beköszöntőjében, mintha a lex Falkenhayn csak ez idő szerint nem volna jogérvényes. A lex Falkenhayn az első percztől kezdve alkotmányellenes volt.

Az elnök kimondja, hogy Wolfot illeti meg a szó.

Wolf: Ez az ember, aki elnöknek mondja magát, úgy szólott, hogy az ő meggyőződése szerint a lex Falkenhayn elejtendő. Ha független ember lenne, azt kellett volna mondania: „Az én elődeim gaszágokat követtek el, megszegtek az alkotmányt. Bocsnátot kérek a nevükben.“ De ez az ember, aki ott áll, egy nagy nulla, akit mi nem tisztelünk s amíg ő lesz az elnök, nem lesznek rendes tanácskozások.

Laeger szólott ezután, aki szintén elfogadja a keresztény-szociálista párt nevében a vád alá helyező indítványt.

Az elnök: Schönerer ur, önt illeti meg a szó.

Schönerer: Igen, én beszélni fogok, de erre nem öntől kérek engedélyt; akkor beszélek, amikor kedvem tartja. Indítványozom tehát a következőt: Mondja ki a Ház, hogy dr. Fuchs Viktor, jelenlegi elnök, gazember és megérett a börtönre. (Óriási derűtség jobbfelől. Csend balról.)

Az elnök szavazásra bocsátja az indítványt, melyet csak az öt Schönerer-párti fogad el. Schönerer kivánságára ezt az elnök ünnepiesen enuncziálja.

Schönerer: Azért ön mégis fegyházba kerül. Iro: Meg kellene szavaztatni a népet.

Gróf Thun beköszöntője.

Háromnegyed egykor gróf Thun kormányelnök emelkedett szólásra. A következőket mondta:

Ő Felsőkegyéből miniszterelnökké és a belügyminisztérium vezetőjévé neveztetvén ki, van szerencsém magamat és minisztertanácsomat a tisztelt Háznak ezennel bemutatni.

Engedje meg a tisztelt Ház, hogy ez alkalommal mindjárt tájékoztassam a legfontosabb célpontokról, amelyeknek elérésére a kormány a legjobb akarattal törekszik. A kormány első és legfontosabb politikai feladatának a rendezett parlamenti viszonyoknak és a törvényhozás rendes menetének helyreállítását tartja, főképp a jelen pillanatban, midőn a birodalom hatalmi állása és gazdasági megerősödése érdekében sürgősen szükséges megállapodások a birodalom másik felével parlamenti elintézésre várnak.

E feladat megoldása végett a kormány mindazokra appellál, akik szívükön hordják a birodalom tekintélyét s akiknek becses a parlamenti formák jelentősége. A kormány, az osztrák-magyar monarchia törvényes hagyományaihoz híven, a közügyek vezetésénél legfőbb elvként ez állam valamennyi néptörzse és lakója iránt való igazságosság elvét fogja követni. Ezt az elvet fogja a kormány, sikrasszállva a jog, a rend és a tekintély mellett, valamennyi kérdés eldöntésénél, amelyek politikai vagy gazdasági érdekeket illetnek, a alkotmányos uton alkalmazásra és érvényre juttatni. Hasznos társadalmi reformok, a kulturális haladás előmozdítása, a lakosság, nevezetesen a munkája jövedelmére utalt lakosság széles rétegei anyagi és erkölcsi viszonyainak emelése, az ipar és a földművelés támogatása, az egész államnak érdekében

vannak s ezért a kormány részéről hathatós támogatásban kell részesülniök.

Valamint a kormány minden erejével e cél megvalósítására fog törekedni, bizalommal várja azt is, hogy ezeken a tereken a párt-ellentétek elenyésznek és hogy minden erő közös cselekvésre fog egyesülni az állam gazdasági és ezzel együtt politikai hatalmi állásának szolgálatában. E hazafiai feladat teljesítésének alapföltétele a nemzetiségi ellentétek enyhítése, amely békéltető munkálkodásra épen ez az esztendő volna a legalkalmasabb. Legyen meggyőződve a tisztelt Ház, hogy a kormány mindent el fog követni, ami tőle telik, a magasztos cél elérésére. A kormány Ausztria nevében bizalommal fordul a tisztelt Ház valamennyi pártjához és reméli, hogy hazafias szellemtől áthatva, készek lesznek a veszedelmes hátramaradottságban sanyúló, de az összesség és az az egyes részek java érdekében elkerülhetetlenül szükséges állami munkákban közreműködni. (Élénk tetszés.)

A bemutatkozás után.

Wolf a beszéd végén odakiált: Ez az új recipé, mely szerint Ausztriát boldogítják, vagy tönkreteszik? (Derűtség.) A komédia nem tarthat már sokáig. A minisztérium tönkreteszti egész Ausztriát. Ha szociális reformokat akarnak, először teljesíteni kell a nemzeti kötelességeket, ezek közt pedig az első a német államnyelv.

Dr. Steinwänder a német néppárt nevében kijelenti, hogy a miniszterelnök programja nem elégíti ki őket, mert az egyes kérdések nincsenek benne precizizozva. Azt indítványozza tehát, hogy a miniszterelnök kijelentései fölött vitát indítsanak meg.

A szavazásnál a többség is az ellenzékkel szavaz s így kimondják, hogy a jövő ülésen a miniszterelnök enuncziációi fölött fognak tanácskozni. Ugyanezen az ülésen választják meg a két alelnököt is.

Schönerer: Inkább az egész elnökséget. Ezután az elnök bezárta az ülést. A legközelebbi ülés szerdán délelőtt 11 órákor lesz.

Egy kis statisztika.

Az osztrák képviselőház most 18 szervezett csoportra oszlik, míg kilencz képviselő teljesen „vad” állapotban folytatja a parlamenti életét.

A legerősebb csoport a cseh nemzeti, a mely az egyetlen, üres mandátum beszámításával egy hetedrészét képezi a képviselők összes létszámának; ez idő szerint 60 tagja van. Utána következik a lengyel klub 57 taggal, a német néppárt 42 taggal, a német haladópart 35, a keresztény-szláv egyesület 34, a katolikus néppárt 31, az alkotmányhü nagybirtokosság 28, a keresztény szociális szövetség 27, a cseh konzervatív nagybirtokosság 19, az olaszok 19, a szociálisták 14, a szabad-német egyesülés 12, a vadak klubja 11, a centrum 6, a lengyel-keresztény néppárt (Stojalovszky-párt) 6, a románok 5, a német-nemzetiek (Schönerer-párt) 5, a lengyel néppárt 3 taggal. Minden klubon kívül áll 9 képviselő. 3 mandátum üres.

A pártok tömörülése szempontjából a kilátások a következők: A jobbpárt szervezett többsége, melyhez tartoznak a cseh, a lengyel, a keresztényszláv klub, a katolikus néppárt klubja, a konzervatív nagybirtokosok, a keresztény lengyel néppárt és a románok, összesen 218. Az abszolút többség jelenleg 212, két mandátum üres.

Azonkívül a jobb párthoz csatlakoznak esetleg az ugynevezett „vadak”, a szlovén dr. Suklje, a bukovinai dr. Wolan, a szerb dr. Blaljan, gróf Berchtold, Baltazzi és gróf Vetter, összesen mintegy 280 szavazat. Azonkívül esetleg még támogatni fogja a kormányt 28 alkotmányhü nagybirtokos és a Mauthner-csoport 12 tagja. A kétharmad majoritás jelenleg 282 szavazat.

Az obstrukciós pártokhoz tartoznak: a német néppárt 42 tagja, 35 haladó, 5 Schönerer-párti, 14 szociálista és a radikális ruthén Jarosiewicz — összesen 97 képviselő. Ezek tehát elég erősek arra, hogy a névzerint szava-

zást kieroszakolják. Az ellenzék az összes képviselőknek negyedrészt képezi, míg a kormánynak sok esetben kétharmad többségre volna szüksége.

Az urakháza ülése.

Az urakháza mai ülésén gróf Thun miniszterelnök bemutatta az új elnökséget.

Windischgrätz herczeg elnök beszédében kiemelte, hogy ha a Ház, valahányszor munkáját megkezdi, mindig hazafias odaadással emlékszik meg az uralkodóról, annál inkább teheti ezt ma, midőn Ausztria népei hálás hódolattal készülnek megülni ő felsége ötven éves uralkodásának örömnepét. Szavait ő felsége lelkesülten fogadott háromszoros éltetésével végezte.

Gróf Thun ugyanolyan programszerű kijelentést tett, mint a képviselőházban és végül kérte a Házat, hogy hagyományaihoz híven támogassa a kormányt munkájában. (Élénk tetszés.)

A Ház megválasztotta a delegáció és a kvóta-bizottság tagjait, valamint a bizottságokat, mire az ülés véget ért.

A helyzet.

Bécsi tudósítónk a jelenlegi helyzetről a következő képet adja:

Az egész osztrák politikai világ nem foglalkozik ma egyébbel, mint a parlament első ülésével. Mindenkinek feltűnt, hogy Wolf és társainak botránycsinálási hajlama nem ragadt át a baloldali németekre. Bármennyire is csalogatta a Schönerer-csoport a német néppártot és a német haladópartot, még csak a legcsekélyebb visszhangra sem találtak. Hogy ez így marad-e a jövőben is, azt persze nem lehet egész bizonyossággal mondani. Erre a kérdésre csak akkor lehet majd válaszolni, ha határozottabban precizizozva lesz, vajjon az elnökség, a kormány és a többség az ellenzékkel szemben minő magatartást akar követni. Egész bizonyosra lehet azonban már ma venni, hogy arra az esetre, ha a parlamenti érintkezésben a német ellenzéki pártokkal szemben nem fognak a kellő tisztelettel viselkedni, egy hatalmas lökessel benne lesz a Ház a legvehemensobb obstrukcióban. Az egész vonalon ki fog törni az elégtelenség. Ebben az értelemben határozott ma a német haladópart.

A haladópart különben mai üléséről kommunikét adott ki, amelyből kiemeljük a következőket: A párt teljesen szabad kezét biztosít magának a Házban követendő taktikája tekintetében. A párt hangsúlyozza, hogy abban a pillanatban, amelyben az elnökség a házzsabályokkal visszaél, vagy a kormány és a többség az ellenzék jogait tiszteletben nem tartja és meg nem engedi neki, hogy az ausztriai német nép érdekeit kellően megvédje, a legradikálisabb parlamenti fegyverekhez nyul, másszóval megkezdi az obstrukciót.

A határozat tehát majdnem teljesen azonos a német néppárt legutóbb hozott határozatával. Elfogadták továbbá azt az indítványt, hogy törvényjavaslatot nyújtanak be az államnyelv használata és az egyes országok nyelve tárgyában.

Thun gróf miniszterelnök mai beszédje fölött a vélemények nagyon elágazók. A hivatalos organumok ugyan nagyon erőlködnek azon, hogy a beszédet terjedelmesnek és tartalmasnak tüntessék fel, valójában azonban sem az egyiket, sem a másikat nem lehet róla állítani. A beszéd egyébként a jobboldalon kevés, a baloldalon épen semmi hatással nem volt. Hogy a nyelvkerdesről szándékosan nem beszélt valami sokat, az előrelátható volt. Gróf Thun ugyanis egyelőre csak megfigyelő, várakozó álláspontot foglal el, még pedig minden egyes párttal szemben. Első sorban arra vár, hogy a helyzet maguknak a pártoknak kebelében tisztuljon.

Ez a reménye azonban alighanem meg fog hiúsulni, ami már abból is kitetszik, hogy a katolikus néppárt kebelében is visszavonás dul. Már pedig ez a többségnek egyik számottevő, nagyon fontos pártja. Báró Dipauli és Jallinger lemondása arra enged következtetni, hogy magában a pártban szakadás fog beállani. A szakadás okát a nyelvrendeletekben kell keresni. Már a múlt ülés-

szakban sokan voltak a néppárton, akik a nyelvkérdésben a nemzeti álláspontra helyezkedtek; ez lett aztán a pártbeli egyetlenségek okozója.

A pártok holnap gyűléseket fognak tartani, amelyeken főleg arról fognak tanácskozni, hogy miféle álláspontot foglaljanak el Thun mai nyilatkozatával szemben.

A délszláv klub ma kommunikét tett közzé, amelyben kijelenti, hogy egyhangulag Terjancic képviselőt jelölte a képviselőház két alelnöki állásának egyikére.

TÁVIRATOK.

A krétai kérdés.

Konstantinápoly, márczius 21. A minisztertanács még e héten újból foglalkozik a krétai kérdéssel. Mondják, hogy a szultánra rendkívül kedvező hatással volt az a válasz, melylyel a király a szultán üdvözlését megköszönte és különösen az a meleg hang, melylyel a kölcsönös szívélyes viszonyt hangsúlyozta. Azt hiszik, hogy a szultán, bizonyos megszorítások mellett, most már nem fogja ellenezni György herceg jelöltségét.

Berlin, márczius 21. A „Post“ egy mai cikkében kifejti, hogy Németország az által, hogy az „Oldenburg“ hadihajót a krétai vizekből hazavitte, a krétai kérdésbe egyelőre közvetlenül be nem fog folyni. Ezzel azonban korántsem gondol arra, hogy az európai koncertet szétrobbantsa. Amint ismét aktuálisává válik a kérdés, Németország nem marad továbbra is meg mostani tartózkodó álláspontján. Habár — úgymond a „Post“ — távol állunk is a keleti ügyektől, mégis ügyelünk arra, hogy ezek szövetségünknek, az osztrák-magyar monarchiának, érdekeit ne sértsék annyira, hogy ez a nagyhatalom kénytelen legyen e miatt esetleg háborút kezdeni.

London, márczius 21. Az alsóház mai ülésén Curzon államtitkár közölte, hogy Németország bevonta lobogóját Kréta szigetén. A brit kormánynak nincs oka arra a föltevésre, hogy a többi hatalom magatartása megváltozott volna. Eddig nem történt semmi intézkedés, hogy György herceget beiktassák Kréta kormányzójává. — Arra a kérdésre, vajjon Bismarck herceg 1888. február havában maga javasolta-e, hogy Kréta, bizonyos körülmények között, a görög királysághoz csatoltassék s vajjon a brit kormány erre a javaslatra kedvező választ adott-e, Curzon igenlőleg felelt. Balfour, a kincstár első lordja, kifejezte azt a reményét, hogy a husvéti szünet április 5-ikétől 18-ig tarthat; de ez az ügyek haladásától függ. A kormány csütörtökön fogja előterjeszteni a görög kölcsönről szóló billt, amely még a husvéti szünet előtt elintézendő. A Ház megkezdte ezután az ir közigazgatási bill második tárgyalását.

A németek Kinában.

Berlin, márczius 21. A szövetségtanácstól most utólagosan 6 millió márkát kér a kormány a Kiao-Tschau-öböl kikötőjében legszükségesebb munkálatok teljesítésére.

A „Maine“ katasztrófája.

London, márczius 21. A Reuter-ügynökségnek New-Yorkból kelt jelentése szerint az a hír, hogy a vizsgálóbizottságnak a „Maine“ katasztrófájáról szóló hivatalos jelentése már megjelent, nyilvánvalóan a „World“-nak ama tegnapi hírére alapszik, amely szerint a vizsgálóbizottság jelentése valószínűleg azt fogja kimutatni, hogy a „Maine“ hajó szerencsétlensége külső robbanás következtében történt.

London, márczius 21. A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból: A vizsgálóbizottságnak a „Maine“ hajó katasztrófájáról szóló hivatalos jelentését még nem tették közzé.

New-York, márczius 21. Mint a „New-York-Herald“ Washingtonból jelenti, MacKinley elnöknek pozitív tudomása van arról, hogy a bizottsági jelentés szerint a „Maine“ cirkáló tönkremenetelét külső befolyás

idézte elő. Ez idő szerint Spanyolországhoz intézendő jegyzéket és a kongresszusnak szóló üzenetet készítenek elő ez ügyben.

Piquard ügye.

Páris, márczius 21. A Dreyfus-ügyben számos hamis táviratról volt szó. Ezeknek ügyében most Bertulus vizsgálóbíró vizsgálatot vezet. Főleg azoknak a hamisított táviratoknak eredetét kutatja a bíró, amelyeket Piquardhoz intéztek, amikor az Tuniszban volt. Ezek a táviratok Blanche és Speranza aláírással voltak ellátva és a czéliből készültek, hogy Piquard-ra rá lehessen fogni, hogy Esterházy ellen szóló bizonyítékokat hamisított. Több lap ma azt a hirt hozza, hogy Bertulus-nak sikerült a hamisított táviratok szerzőjét Souffrain volt rendőrügynök személyében kideríteni. Souffrain mindjárt nyilatkozatot adott ki, melyben azt mondja, hogy nem ő a táviratok szerzője. Csak amennyit ismer be, hogy tény az, hogy a táviratok feladása napján egy ismerős hivatalnokot kísért a táviróhivatalba és ez lehet oka annak, hogy őt tartják a táviratok elküldőjének. Souffrain a nyilatkozat végén mint volt belügyminiszteri felügyelő írja magát alá. (N. Fr. Pr.)

Hercegi eljegyzés.

Stuttgart, márczius 21. Tegnap volt P a u l i n a württembergi hercegnő eljegyzése Frigyes wiedi örökös herceggel.

Zichy Jenő expedíciója.

Odessa, márczius 21. Gróf Zichy Jenő expedíciójával ma ideérkezett. (N. Fr. Pr.)

A német bankjegysikkasztás.

Berlin, márczius 21. A birodalmi gyűlés ülésén a költségvetés mai tárgyalásának során Podbielski államtitkár előadta, hogy a sajtóságos körülményeknek milyen összetalálkozása tette lehetővé, hogy Grünenthal, a birodalmi nyomda főfaktora birodalmi bankjegyeket sikkasztott. Grünenthal megszerezett egy csomó kiselejtezett bankjegyet. Ez az összeg azonban nem volt jelentékeny és semmi esetre sem jár a milliók körül. A birodalmi banknak aligha lesz vesztesége. A birodalom mindenestre fedezetet talál a főfaktor eléggé jelentékeny vagyonában. A birodalmi nyomda más tisztviselői nem részesek a lopásban. Nyugtalanosságra tehát nincsen ok.

A francia mozgósítás.

Páris, márczius 21. A cherbougi és brest-i hadi kikötőkben ma reggel megkezdték az északi hajóraj mozgósítási kísérleteit. A két kikötőben élénk tevékenység folyik.

Az olvasóhoz.

A közeledő negyedévvel szemben lapunkat főleg sok szavakkal ajánlani az olvasóknak. Megmondtuk már, hogy az olyan bizonyítvány, amit maga állít ki a lap maga mellett, nem sokat érhet okos olvasó előtt. Egy lapot hosszabb időn a magatartásából lehet csak alaposan megítélni, ép úgy, mint a barátot.

Annyit már eddig is bebizonyítottunk, hogy függetlenek vagyunk minden irányban, kormánytól, pártoktól és mindenkitől, még azoktól is, akik ezt a lapot alapították — mert ugy alapították, hogy az a liberálistmust szolgálja olyan mértékben, amint azt a magyarság erősödése kívánja és senki mást ne szolgáljon.

Komoly törekvésünkben, a közönségnek minél élénkebb, frissebb, megbízható és tisztességes hangon irt lapot adni, nem fogunk lanckadni ezután sem, sőt a közönségnek lapunk iránt példátlanul megnyilatkozott rokonszenvét most kettőzött igyekezettel kívánjuk kiérdemelni.

Gondoskodunk, hogy lapunk mindenkit kielégítsen, nem csak a politikával foglalkozókat, hanem a gazdákat és kereskedőket is. Lapunk gazdasági részére ezentúl is nagy gon-

dot fordítunk, hogy olvasóink minden e téren felmerült mozzanatról rögtön értesülve legyenek.

Az „Országos Hirlap“ abban is ambícióját látja, hogy a családban minden egyes tagja a családnak megszeresse. Közölni fogjuk sorban a legérdekesebb és legbecsesebb regényeket európai híru íróktól, Kiplingtől, Bourgettől, Claretietől, Sudermanntól, stb., mihelyt a most folyó „Két asszony“ című regény bevégeződik.

Eredeti regényünknek, a Mikszáth „Uj Zrinyiász“-ának, mely az olvasóközönség előtt oly nagy feltűnést keltett, hogy már kétszer kellett utánanyomatni az előző folytatásokat, márczius végéig lepergő részét, mely egy kötetet tenne már ki, különnyomatban küldjük meg azoknak az új előfizetőknek, kik legelőször egy negyedévre előfizettek.

A rendes rovatokon kívül, melyeket olvasóink ösmernek, a hölgyek számára minden évadban közölni fog az „Országos Hirlap“ divatleveleket. A gyermekek multságára pedig minden második vasárnap a mellékletet nekik való olvasmánygyűjteménytel tölthetjük meg munkatársaink nagy gárdája.

Az előfizetési és megrendelési feltételek a lap homlokán olvashatók.

HIREK.

A pesti vásár hajdan.

A világvárosnak indult Budapesten ma már senki sem veszi észre, hogy most folyik javában a József-napi vásár. A gyorsvonatok idejében a közepes vagyonu ember is akkor rándul a fővárosba, amikor neki legalkalmasabb és megkap mindent, mindenkor, amire szüksége van.

Egészen másképp volt ez régen. A vidéki, ki-vált a távoli megyékben lakó birtokosok, uraszonnyok csak nagy vásár alkalmával kerültek fel Pestre, adni-venni, egy kicsit körülnézni és mulatni is, mert a vásárra járás egyszeresid szórakozás is volt a régi öregeknek.

Még az időt is egyik vásártól a másikig számították — mint az ó-korban az olimpiai játékoktól — és jól emlékezem, hogy az én szegény jó nagyanyám még a hetvenes években is így emlékezett egyes eseményekről:

— Az a medárdusi vásárkor volt, mikor a Lotti sógorasszony a Császárfürdőbe mentünk, — amaz meg Leopoldkor, mikor a Marcsi sógorral, meg Párniczky néval meghallgattuk Schodelné Normáját — és így tovább.

Különösen a József-napi vásárok dicsekedtek óriási forgalommal. Ilyenkor kezdett nyilni a tavasz. A nemesi kuriáknak, a hosszú tél alatt megaporodott kedélyek leginkább vágyakoztak egy kis változtatásra, szórakozásra.

Az utak is valamikéval jobbak voltak már, az idő enyhébb és a nagy „Schneckenfederre“ járó családi batár telirakva kofferokkal, párnaszékkel, előkerült a kocsiszínbe.

Volt olyan József-napi vásár, hogy 80,000 idegen ember is megfordult Pesten és a Hét választó-ban, a budai Ludban, meg a felfarkasban, az udvarokon nem lehetett mozogni a sok hintótól, a sok spritzléderes bricskától, meg ekhós szekértől.

1790-ben olyan temérdek ember volt fent a Leopold-napi vásáron, hogy az üzletlajdonosok közül akárhány a boltját is kiadta éjjeli szállásnak, és egy-egy nemes ur 5—6 pengő forintot is fizetett, hogy a „pudlin“ pihenhessen néhány órát.

Pappszász György, egy a király koronázásáról, Pozsonyból érkezett borsodi banderista, ekkor jóelőre rendelt magának szobát, a vaczi-utcai Hét választó-ban. Mielőtt nyugodni tért volna, még egy kicsit benézett a Duna-parton lévő híres Kemnitzerkávéházba. Alig lép be, egy csomó borsodi meg hevesi ur ugrik elébe, nagy parolázások közt kérdezzvén a lakását. Pappszász megmondja, erre a nemes urak mind könyörgésre

fogják a dolgot, elmondva, hogy már negyedik napja járnak szállás után, de sem drága pénzért, sem jó szóért nem kapnak s a fáradságtól majd eldőlnek már. Pappszáznak nem volt mit tenni, mint a fél-tuczat ajánlkozót szárnyai alá venni és elkvártélyozni a méregdrágán megfizetett szobába, maga pedig kiment a fejszerbe, ahol végig feküdt a bricskája ülésén és így töltötte a hűvös novemberi éjszakát.

Még a színházakban is nagy figyelemességet tanúsítottak akkor a vásáros közönség iránt.

Egy 1790-ból maradt Szini Tzédula jelenti, hogy: a „magyar színház társaság, különös tekintettel a vásárra jött nemes uraságok iránt, a tsoda szép mulattató vigasságos játékot, I g a z h á z i t fogja bemutatni.”

Nagy mulatságokat is adtak ilyenkor a pesti előkelőségek. A főrangú vásáros közönség rendszeren gróf Zichy Károly országbirónál, meg Végh Péter tárnokmesternél gyűlt össze és egy ilyen, 1790-ben tartott József-vásári estvéli társaságról emlékeztet találtam egy régi levélben följegyezve:

„... különösen feltűnt egy kellemes magyar dáma, Teleki Mária, honi köntösben, semmi bécsi puffá ndli és rikikivel remek alakzatján, Sámuel, erdélyi viczekanczellárius leánya ő! méltó párja volt Feldmarschall János, Wartensleben kisasszonyleánya, Eszter.”

A polgári rend többnyire Szláti Ferencnek, egy híres pesti patricziusnak családjánál mulatott, „a nőien urak pedig a Kemnitz-er-be, az angol királynál és holmi-egymás obsecurustélu helyeken zajlakodtak.” Említi a levélíró.

Az a kevés litterátor is, aki a múlt század végén akadt, leginkább József-napi vásárkor szeretett találkozni. Ilyenkor Kazinczy Ferencz, aki akkor Kassán az Orfeus-t szerkesztette, Spielenberg Pál, baróti Szabó Dávid professor uram együtt pakkolóztak fel Pestre, hogy eszmét cseréljenek Rádayval, Kópi Károlyval és egyet-mást fölolvassanak Belezna y generálisné szalonjában, ahol a szép, fiatal Kármán vitte a szót.

Kazinczy, aki szinte nagy selyma volt és értett az asszonynépség nyelvén, itt olvasgatott részleteket „érzékeny sziveknek” való apróságaiából, amelyek felett bőven osztottak könyveket Kubinyi Károlyné, Ragályi Józsefné, gróf Teleki Mihályné, Szilassy Józsefné és több akkori nagy „litteratura esztimáló” asszonyság.

Benéztek egy kicsit Fűskuti Landerer Mihály uram könyvesboltjába is, és örvendeztek, ha hullottak, hogy főrangú asszonyok is rendelnek itt-ott magyar munkákat. Így nagy feltűnést keltett egy alkalommal, hogy herceg Hohenlohe neje, született Radvány Judit, nagy csomó magyar könyvet küldetett magának a németországi Kupferzellbe.

1796-ban, Sturmán Márton Gömör vármegyei táblabíró és consiliárius, egyik levelében hosszasan emlékezik a Józsefnapi vásárról. Kettős sokadalom volt az akkor Pesten, mert József főherceg, a palatinus, és Batthyány József hercegprimás mindig nagy fényvel és diszszal ünnepelték névnapjukat.

A levél erre vonatkozó része szóról-szóra így hangzik: — — Királyi Helytartó Jós'ef Fő Hercegnék és Primás Batthyány Jós'ef Hertzeg Ó Eminentziájának névnapj innepések két nap tartott Tétényben, a' hová tudniillik kimentek Ó Hertzegségek és mi, sok más hivatalos Vendégek, még Jós'ef előtt való nap. Délelőtt hajókázás és halászat volt, szemet tsiklandoztató igen szép készülékek. A' főhajó zöld és aranyos színű volt. A' Duna parton tizenhat sátorok voltak vonva. Ezenn mulatságot ebéd követte, mely után egy köteleen ugráló Társaság szerzett mulatságot. Másnap Mus'ika serkentette föl a' két Jós'ef Hertzegét Mindjárt akkor elkezdődött a' szóval való köszöntgetések is, az után Szent Egyházi ájtatosság tartatott. Vadászat volt délfele szarvasokra és vad disznókra, annak utána ökor és nyul h e t z. Ebéd után úgy nevezett F u c h s p r e l l e-

r e y-al mulattatta magát az Uri Gyülekezet; mely Vadászi játék neme abból áll, hogy a' róka, vagy néha más állat is, a' mint futni akarna, egy nagy ponyván által, melyet egynehány emberek fognak, megint felvetődik és ismét visszaesik, míg nem megszédül s gyakran el is vész. Estvére Meg é r a nevezetű énekes Játékot Ballét váltotta fel a Teatrumban. Ugyancsak ebből a vásári alkalomból és ebben a levélben említi Sturmán Márton, hogy: „A tsak messze utra menő L o h n k u t s c h e r-ek mellett, Pestenn és Budánn is vagynak már F i a k k e r e k, a'kik pénzért kotsinn ide s' tova akárkit visznek; de koránt sintsenek oly jók, mint a Bétsiek, ilyen módi Fiakkeron mentem én is Prónayekhoz, akik a C h u r f ü r s t b e n vagynak megszállva.”

Még jelen század elején, egészen az 1838-iki árvizig, sőt tovább is, rendkívül forgalmuak társadalmilag egy irodalmilag is nevezetes események voltak a pesti vásárok.

A nemes ur ekkor is vásári alkalommal szerzett be még mindent és rendszeren a V ö r ö s ö k ö r-ben meg a F e h é r H a j ó-ban lakott. 1818-ban már állt a „Magyar király”-hoz címzett vendégfogadó, még pedig az u j t e á t r o m mellett (a mai Gizella-téren épült régi német színház) és Halzell volt a tulajdonosa, itt azonban inkább a bécsi és külső országbéli kalmárok szálltak meg.

Érdekes, hogy egy pesti vásárra jött előkelő urnak mi mindentéle comissiót kellett elvégezni, amit otthon az asszony meg a rokonság bizott rá.

Egy ilyen listából érdekesnek találunk egyet-mást közleni, annál inkább, mert kulturális szempontból is becses, az akkori igények és a pesti régi kereskedésekre való tekintettel.

„Eljárások és megveendőik:

1. Hassenstab fűszerszámárulónál mindenféle fűszerszám.

2. Hartleben Konrád Adolf könyvesboltjában, (a váci-utczai hét választó mellett) minden L e p o l d i ó t a megjelent magyar munka (egy-két új német és frantzia R o m á n is.)

3. Valami szagos vizet a f e h é r a n g y a l illatszertárból.

4. Pazeller budai czukrásztól z w i e b a c k Iduskának.

5. Kumig a t ö r ö k h ö z tizmetelt veitzi utozai dohányos boltjából (Freyschlag féle házban) spanyol tubákat. Ez a János sogor comissiója.)

6. A Bruckgasseba elmenni, Günther miniatüre festőhöz, lakik a 638-ik numero alatt, első emeletben, első garádicsnál — és elhozni tőle Susi néni arczképét.”

Így és hasonló stílusban folynak a comissiók, amelyek egy egész árkus diós-györi papirost foglalnak el és azzal végződnek, hogy az illető nemes ur, nehogy megrontsa egészségét holmi rozsvendégfogadói kotyvalékkal és vigyázzon testi-lelki jó állapotjára.

Ez nagyon nevezetes pont volt, mert bizony esténként magnum áldomásokat is tartottak a messze földről összejött jó pajtások, meg el-elmentek a Belezna y-ház mögött tartott b i k a h e t z-ekbe, a H a k k e r-kerbe, meg a R u n d e l l á b a, ahol magyar theatristák játszottak, és néha még késő éjjél után is összefogóztak nemes urak jártak a gyéren világitott utcákon, Jerikó falait döntögető hangon üvöltözve az éji őr dalát:

„Mídon minden állatsereg 's az emberek nyugosznak . . .”

Bizony régen nyugosznak azok a derék Spiessburgerek, akiket akkor szépapáink jucundus kedve fölvert mély álmaikból — de régen vége van a pesti nagy vásárok jelentőségének is, amelyről ma legfeljebb a szoroson vett mercantil-világ vesz tudomást.

D'Artagnan.

— Ferencz Ferdinánd főherceg Meranban. Több napi távollét után az osztrák-magyar trón várományosa ismét Meranba érkezett. Ferencz Ferdinánd főherceg néhány napot a Rivierán töltött, mert Meranban oly zord volt az időjárás, hogy a fürdőközönség nagyobb része délibb vidékekre utazott. Jelenleg ismét beköszöntöttek a meleg tavaszi napok és előreláthatólag állandóan szép idő fog

kedvezni a főherceg merani tartózkodásának. A főherceg, mint azelőtt, most is élénk részt vesz Meran társadalmi életében. Naponta megjelenik a fürdőközönség között és élvezettel hallgatja a zenekar előadásait. A napnak legnagyobb részét a kastélyát környező parkban tölti, melynek diszei már teljes virágzásban vannak. Rottenstein már régen nem látott annyi vendéget, mint az idén. A trónörökös[sőgora, Albert württembergi herceg és családja már hetek óta Meranban tartózkodnak. Ott ó és Károly Ferdinánd főherceg néhány napi itt tartózkodás után Monte-Carloba utaztak, ahonnan a legközelebbi napokban ismét Meranba érkeznek. E hónap 18-án külön udvari vonaton hosszabb tartózkodásra Lajos Viktor főherceg érkezett Meranba és az „Imperial” villában volt kénytelen leszállni, mert a Rottenstein kastélyban a lakosztályokat főtartották Mária Terézia, Annunziata és Erzsébet főhercegnők számára, kike hónap végén Ferencz Ferdinánd főherceg látogatására hosszabb időre Meranba érkeznek és a husvéti ünnepeket a családi körben fogják tölteni. — Stefánia özvegy trónörökösne és leánya Erzsébet főhercegnő már a legközelebbi napokban a Bozen melletti Griesba érkeznek, ahol már február elején várták a főhercegnőket, de a trónörökösne betegeskedése miatt az ut halasztást szenvedett. A bozeni fürdőközönség, nemkülönben a Meranban időző arisztokrácia a felépült trónörökösne lelkes ovációkban fogja részesíteni. Hír szerint a trónörökösne és leánya néhány napot Meranban is tölteni, a szükséges előkészületeket már megtették.

— Stefánia trónörökösne felépülése. Stefánia főhercegnő állapota — mint Bécsből telefonozták — annyira javul, hogy már szerdán vagy csütörtökön Bozenba fog utazni leányával, Erzsébet főhercegnővel, ahol a Gries-i kastélyban alighanem négy hétig fog tartózkodni.

— A király ajándéka. Már megemlékeztünk arról, hogy Pápay István, a kabinetiroda főnökének özvegye Budapesten szándékozik megtelepedni. A király kedves emberének özvegyét azzal a figyelemmel tünteti ki, hogy a várkert-rakpart tizedik számú udvari épületben 10 szobás lakosztályt rendeztet be számára. A lakosztály átalakításának munkálatai már befejezésükhöz közelednek. A falakat festett és domborművű ornamentumok borítják. A jövő hónap elején hozzálátanak a butorberendezéshez, úgy hogy, Pápay Istvánnak május 1-én, mikor Bécsből megérkezik a magyar fővárosba, rögtön elfoglalhatja a fejedelmi módon berendezett lakosztályt.

— Lujza hercegnő Londonban van. Londonból jelentik: Lujza királyi hercegnő ide érkezett és úgy itt, mint Bécsben, megbizta több bizalmas emberét, hogy számára 100.000 forintnyi kölcsönt szerezzenek, hogy legalább legnyomasztóbb adóságait törleszthesse, mert férje tudvalevőleg megtagadta neje adósságainak kifizetését.

— Személyi hírek. Lukács Béla valóságos belső titkos tanácsos, az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás magyar királyi kormánybiztosa, Fittler Kamill, a kormánybiztosság műszaki igazgatójának kíséretében ma reggel Párisba utazott, hogy a magyar osztály számára kijelölt területnek minél kedvezőbb helyen való megválasztását biztosítsa. — Szalay Péter a magyar királyi posta- és távirtdaintézet elnökgazgatója, dr. Henyey Vilmos posta- és távirtdatanácsos kíséretében Pétervárra utazott az Oroszországgal kötendő új postaszervezés ügyében.

— Gróf Andrássy Aladár betegsége. Gróf Andrássy Aladár állapotában tegnap óta nem állott be változás s így még mindig aggodalomra ad okot. A családtagok folyton a beteg mellett vannak s tegnap óta egy irtalmas testvér is segít a beteg ápolásában. A kezelő orvosok tanácsára a család tegnap táviratilag meghívta dr. Nietsch柏林i orvostanárt, aki az este érkezett meg 10 óra 15 perczkor a fővárosba. A nap folyamán tömérdek látogató volt az Andrássy-palotában s tudakozódott a beteg állapota felől. A délelőtti folyamán ott jártak báró Bánffy Dezső miniszterelnök, báró

Fejérváry Géza, Josipovich Imre és Perczel Dezso miniszterek és Schlauch Lőrincz nagyváradi püspök. Délelőtt 11 órakor a doktorok konziliumra gyűltek össze. A beteg állapota délfelé súlyosbodott. A családnál a déli órákban látogatást tett gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy feleségével.

— **Beszélgetés Ibsennel.** Egy berlini újságíró, aki lapja megbízásából Christiániába utazott, fölhasználta ezt az alkalmat arra, hogy a hetven esztendőes Ibsent meginterviewolja. Ibsen nagyon szeretetreméltóan fogadta vendégét, akivel a következő beszélgetést folytatta:

— Hogy őrzi magát, mester? kérdezte az újságíró.

— Köszönöm. Nagyon jól. Sohasem voltam beteg. Még egy napig sem. Sohasem szorultam még orvosra.

— Az szerencse. Ha szabad kérdeznem, miről szól készülében levő könyve?

— Összes műveim története lesz. Alapos története. Esztétikai és irodalmi szempontból. Aztán meg életem története. És azé a koré, amelyben éltem. Megmutatom benne az összefüggést, amely műveim közt van. Azt az irányzatot, amelyet szolgáltam.

— Ha műveire visszatekint, mint vélekedik a kritikusról?

— A kritikusokról? Hm, a kritikusokról! Hát azt hiszem, hogy általában véve jóhiszemű emberek. De — sokszor nem értenek meg. És ez nem az én hibám.

— Mi a véleménye a francia és orosz irodalomról?

— A francia irodalomról nehéz dolog általános és mégis igazságos kritikát mondani. Nagyon különféle elemekből áll. Sokféle idegen befolyás is észlelhető. Az orosz irodalom nagyon tetszik nekem. Különösen Dosztojevszky Raszkolnikovja. Olvasta?

— Igen. Roppantul fölizgatott. De nem tettszett annyira, mint önnek, mester akármelyik műve.

Ibsen szuró pillantást vetett vendégére, hogy megtudja, nem hizeleg vagy nem hazudik-e? Aztán folytatta.

— Olvasta Tolstoy Karenin Annáját? Remekmű. Valóságos remekmű.

— Mi a véleménye Tolstoyról?

— Tolstoyról? Hát ő nagy ember, amikor nem — bolond.

— Tolsztoy — bolond??

— No igen. De nem komolyan. Inkább, hogy úgy mondjam, hóbortos szokott lenni. Ő nagyon szorgalmas. Minden szabad idejét arra fordítja, hogy engem üldözzön.

— Üldözzé?

— Igen, igen. De hagyjuk ezt.

— Hát jó. Mondja el még, hogy a norvég irodalomról miképp vélekedik?

— Én sok jót remélek a fiatal norvég íróktól. Most azonban még nagyon bizonytalanok, nyugtalanok.

Ezután Ibsen, megunva a sok kérdezősködést, megvendégelte az újságíró, amivel sikerült is neki másra terelni a beszélgetést.

Ibsen Henrik hetvenedik születésnapját egyébként tegnap ünnepiesen ülték meg. t b s e n t számos küldöttség, egyesület és magánember üdvözölte. U l l m a n n, a storthing elnöke, a storthing nevében fejezte ki üdvözlését. O s z k á r királytól a következő táviratot kapta az ünnepelt:

Én és a királyné szívből jövő szerencsekívánatainkat küldjük születésed napja alkalmából. A te ünnepnapod ünnepnapja a norvég népek is.

Sok üdvözlő távirat érkezett az északi országok és Nemetország színházaitól is.

— **A hercegprimás gyöngékedése.** V a s z a r y Koloa hercegprimást a legutóbbi időben heves köhögés hántja, úgy, hogy e hónapban aligha végezhet a hercegprimás nyilvános funkciót. Ezért a hercegprimás S c h l a u c h Lőrincz bíboros-püspököt kérte fel, hogy a Szent-István-társaság e hónap 31-én megartandó közgyűlésén elnököljön. Az ol-táregyesület kiállításának e hónap 23-án történő megnyitásánál C s á s z k a György helyettesíti a hercegprimást.

— **A sebesült Szalavszky.** Szalavszky Gyula állapotában semmi lényeges változás nem állott be. A golyó kivételére ez idő szerint nem gondolnak. A seb nem lobosodott el és sebláz sincsen. Az első kötés leoldása után kimosták a már forradó lócsatornát. Szalavszky kedélye derült, ami legfőként barátai nagyszámu látogatásának köszönhető.

— **Az Arányi-Polónyi ügy.** Annak a beszédnek egy passzusát, melyet Polónyi Géza a képviselőház szombati ülésén mondott, Arányi Miksa magára nézve sértőnek találta s e miatt dr. Váradi Gábor és dr. Nagy Sándor országgyűlési képviselők által elégtételt kért s Polónyi Géza meg is nevezte segédeit. Más versio szerint, nevezett képviselők megjelentek ugyan Polónyi lakásán, de eljárásuk állítólag eredménytelen maradt; mert Polónyi Géza Nagy Sándort valami peres ügy miatt kifogásolta, dr. Váradi Gábor pedig kijelentette, hogy Arányi Miksától segédi megbízást nem kapott s ő csupán arra vállalkozott, hogy terminus lejárása forogván koczán, ideiglenesen eljár a dologban. Polónyi erre oda nyilatkozott, hogy ő a terminus lejárást nem használja fel arra, hogy az elégtételadást megtagadja. Mint halljuk, képviselőkörökben az a nézet merült fel, hogy hasonló esetekben, a parlamenti szólásszabadság és bírálat jogát lovagias utra ne tereljék s helyén valónak tartanak, ha ilyen természetű affairséket a mentelmi bizottsághoz terjesztenének.

— **Kézfogó.** E m m e r l i n g Vilmos Károly eljegyezte Budapesten K o b e l t Jolán kisasszonyt.

— **Szenzációs párbajok megint.** A mult napokban vívott véres párbajokhoz hasonló eseteket jelentenek ma is. Az egyikről Z o m b o r b o l írnak. Ott R o h e i m Zsiga földbirtokos verekedett meg tegnap Bieliczky Kálmán gyógyszerészszel valami béli összeszólalkozás miatt. A felek kardra álltak ki és a párbaj Roheimre nézve igen szomoruan végződött. Ellenfelének kardja mindjárt az első összezapásnál leszelt egy tenyéri bőrt a fejéről, keresztülvágta a balhalántékon az ereket és oly súlyos koponyarepedést is okozott, hogy Roheim — akit időközben Budapestre szállítottak — most negyven fokos seblázban fekszik a budai Erzsébet-kórházban. Állapota igen súlyos, mert az orvosok a koponyacsont gyenyedését konstataáltak. Roheim különben ügyes vívó, ellenfele pedig sohasem tanult vívni. — T r i e n t b e n vívták a másik véres kardpárbajt. Ott a 3-ik császári vadászrezd két önkéntese verekedett meg. A legszigorubb föltételek alatt vívták a párbajt, melynek oka jelentéktelen szóváltás volt. Mindkét ellenfél már az első összezapás alkalmával fején súlyosan megsebesült.

— **Nagylelkű altábornagy.** S c h i d l a c h Ferencz lovag. cs. és kir. altábornagy, Pozsonyban töltött diák éveinek emlékére 1000 forintot adott át a pozsonyi polgármesternek a szegények közt való kiosztás végett.

— **A párisi magyarok ünnepe.** P á r i s b o l jelentik: Az itteni magyar egyesület tegnap megünnepelte az 1848-iki események ötvenéves évfordulóját. Az egyesület ünnepén, melyet magyaros ebéd előzött meg, megjelentek gróf E s z t e r h á z y Pál az egyelet elnöke, K á d á r alelnök, gróf B e r c h t o l d nagykövetségi titkár, B e r t h a Sándor, B o r o s t y á n y Nándor, L é g r á d y Károly, N á v a y Aladár, L ä n d l e r, L e v a s s e u r, H o r n, V e l e n c z e y, H e r z Kornél. Ebédnél az első felköszöntőt gróf E s z t e r h á z y mondta a királynak, aki megértette a nemzetet, méltányolta jogos kívánságait és aki érzi és tudja, hogy nincs hibebb támasza a monarchiának a magyar nemzetnél. B o r o s t y á n y a vendégszerető francia nemzetre s elnökére emelte poharát, mire a társaság állra elénekelte a marseillaisét. Dr. N á v a y gróf E s z t e r h á z y elnököt, B o r o s a magyar hölgyeket köszöntötte fel, felemlítvén, hogy Berchtold grófné gróf Károlyi leány, aki osztrák férjét magyarrá tudta tenni. M a l o n y a i Munkácsy, L e v a s s e u r, az institút tagja, a lovagias magyarokra, K o r d a Kádár alelnökre. Gróf E s z t e r h á z y indítványozta, hogy gróf Z i c h y és M u n k á c s y elnökökhöz üdvözlő táviratot küldjenek. Az ünnep megkezdése

előtt K á d á r alelnök tudatta az egyesülettel, hogy báró I n k e y Imre kormánybiztosi megbízott betegsége miatt nem jelenhetett meg, de ezer fankkal az egyesület alapító tagja lett. Ebéd után megkezdődött az ünnep, melyen B e r c h t o l d-K á r o l y i grófné is megjelent. A Himnusz eléneklése után B o r o s t y á n y nagyhatásu alkalmi beszédet tartott s a jelenvotak áhitattal hallgatták történeti fejtegetéseit. C s a p ó Zsigmond alkalmi beszéd kíséretében leplezte le P e t ő f i arczképét, felemlítve, hogy a jelenlevő gróf Berchtoldné mauzoleumot állíttat Segesvárott Petőfi emlékének. Végül B e r t h a Sándor gyönyörködtette a társaságot pompás zongorajátékával. Az ünnep egész a reggeli órákig elhuzódott.

— **A nábob fiát körözik.** L a z a r o v i c h n a k, az egykori délvidéki nábobnak fiát körözik. Csalással vádolják a 28 éves fiatal embert, aki tömérdek vagyonnak volt az ura, de könnyelműen elpredálta mindenét. Az ellene kiadott körözés így szól:

3009. Csalás miatt vádolt, ismeretlen tartózkodásu Lazarovich Mihály országos köröztetése elrendeltetvén, felhivatnak az ország összes hatóságai, hogy nevezett saját hatáskörük területén nyomoztatni, feltalálás esetén letartóztatni és e királyi büntető törvényszékhez bekísértetni sziveskedjenek. Lazarovich Mihály születési helye Nagy-Szeredistye, 28 éves, görög-keleti vallásu, nőtlen, magánzó. Nagysága magas, testalkata erős, arca széles, arczsine barna, haja gesztenyebarna, homloka magas, szeméi feketék, szemöldöke barna, orra kissé hajlott, szája rendes, fogai oldalt hiányzanak, bajusza barna, szakála nincs, álla széles, ismertető jele: szemüveget visel, rövidlátó, nyelvismerete magyar és német. A budapesti királyi büntető törvényszék.

— **A „megmaradt tizenkettő.”** H ó d m e z ő v á s á r h e l y i levelezőnk írja: Az elmúlt év Szilveszter estéjét vigan töltötte egy kis társaság az iparos-íjúság helyiségében s a legjobb hangulat közepette vették észre, egyik babonás társuk figyelemzetetésére — hogy éppen tizenhárman vannak. Egész jókedvvel, szinte pajzánkodva konstataáltak ezt a körülményt és elhatározták, hogy ha a babonás fátum csakugyan elszólítaná egyiküket az újévben, testületileg jelennek meg a temetésen s diszes koszorút helyez a „megmaradt tizenkettő”, az „elköltözött tizenharmadiknak.” A tréfás határozatot a sors szeszélye valósággá változtatta. Egyik legderekabb társuk, Csókán György, nem élt meg az új esztendőből három hónapot, tegnap temették a 28 éves fiatal embert óriási részvét mellett. Legmeghatóbb volt a szilveszteri asztaltársak testületi megjelenése, gyönyörű koszorúval, szalagján azzal az előre megfogalmazott szöveggel: „A megmaradt tizenkettő — az elköltözött tizenharmadiknak.”

— **Vonatösszeütközés.** L o n d o n b o l táviratozzák a H a s t i n g s b o l jövő gyorsvonat a nagy köd miatt összeütközött egy államvasuti vonattal. Az államvasuti vonat utolsó kocsija teljesen darabokra zuzódott. S z á m o s a n m e g s e b e s ü l t e k. H á r m a n m e g h a l t a k. A halottak közt két leányka van, aki éppen az iskolába utazott.

— **Megtámadott kézadás.** Ezzel a czimmel nem régen megjelent, hogy R u e d l Ottó innsbrucki orvos promóciója alkalmával a rector magnificusnak a kézadást megtámadta. Mint innsbrucki levelezőnk írja, — az egyetemi tanács Ruedlnek a diplomáját kiszolgáltatta ugyan, de becsületsértés czimén beperelte és kérte az illető bíróságot, hogy diplomáját a törvény igénybevételével megsemmisítse.

— **Hamis hír.** K a p o s v á r r o l ma délután a következő táviratot kaptuk: M a k f a l v a y Géza országgyűlési képviselőt vadászaton meglőtték. — Ez a hír annál bízhatatlanebbnek tetszett nekünk, mert M a k f a l v a y még ma délelőtt ott volt a képviselőház ülésén. Utána jártunk a dolognak és megtudtuk, hogy M a k f a l v a y teljes egészségben itt van a fővárosban. A kaposvári táviratozó nyilván másvalakit nézett Makfalvaynak.

— **Elgázolta a vicznállal.** S z a b ó Sándor 51 éves hajai születésű kocsis ma este 9 órakor a külső sorokszári-úton a vicznállal vasut egyik állomásánál át akart menni a síneken. A vonat azonban

nem állott meg az állomáson és elgázolta Szabót. A szerencsétlennek jobb lábát leszakították a kerekek és a koponyáját is bezúzták. Amíg a szerencsétlen embert a kerekek alól kiszabadították, nagy tömeg munkás gyűlt össze a szerencsétlenség helyén és a vonatvezetőt meg akarta lyncheálni. Végre is lovasrendőröknek kellett a munkásokat szétkergetni. Szabót a mentők az István-kórházba vitték, ahol Wiener vizsgálóbíró még ma este megjelent, hogy kihallgassa Szabót. A kihallgatás azonban nem történhetett meg, mivel a kocsis időközben behalt a nagy vérvesztésébe.

— **Betörők Pével püspöknél.** E hónap 19-én hajnali 3 órakor ismeretlen gonoszterők betörték Pével Mihály nagyváradai püspöknek Akna-Szlatinán (Máramaros megye) levő kastélyába s a Wertheim-szekrényt feltörték. Az éjjeli őr, ki a kastélyban a világságot észrevette, oda sietett, de a betörők neszét vették közeledésének és megugrottak. Az őr üldözőbe vette őket, erre azonban az egyik revolverrel rálőtt s az őr térden találva, összerogyott. Az őr később az arra jövő emberek szállították lakására. A kastélyban csak reggel vették észre a betörést, de még eddig nem tudják, hogy mit vittek magukkal a betörők. Az őr csak annyi felvilágosítást tud adni, hogy a betörők hosszú fekete ruhába voltak öltözve. Azt hiszik, hogy nemzetközi betörők voltak, mert olyan vésőt, tolvajkulcsokat, harapó-fogót és kalapácsot találtak ott, amilyenek csak ezeknek vannak.

— **Egy család pusztulása.** Borzasztó családi dráma színhelye volt az elmúlt éjjel a berlini Waldemar-utca 73. számú háza. Bier Károly gépfűtő és felesége három gyermeküket és azután önmagukat megmérgezték. Az iszonyu tett oka az volt, hogy Biert egy kisebb lopásért elbocsátották a szolgálatból. Bier már 13 év óta volt alkalmazásban. Itt ismerkedett meg nejével, akivel a legboldogabb házasságban élt. Legidősebb leányuk 12, a második 7 éves, a harmadik még csak három hónapos volt és alig három hete, hogy megkeresztelték. A családfőt azért hocsátották el, mert egy kézfej nagyságu olmot és ugyanakkora darab cinket jogtalanul tulajdonított el. Ezt a csekélységet azért lopta, hogy nyomorok nővére számára falábat csináljon. Felesége hiába könyörgött a gyártulajdonosnak, hogy férjét visszafogadják, de minden kísérlet hiába volt. Emiatt aztán elhatározták, hogy közösen a halálba mennek. Ezt a szándékukat tegnap este végre is hajtották, egy még eddig alaposan meg nem vizsgált mérgeből 150 grammot használtak fel arra, hogy leányaikat és önmagukat megöljék.

— **Öngyilkos önkéntes.** Stockerauból kapjuk a következő táviratot: Grünz Károly, előkelő budapesti szülők gyermeke, aki az itten állomásozó 11. dragonos ezrednél mint egyéves önkéntes szolgált, ma több társa jelenlétében revolverrel melibe lötte magát. Az ezredorvos a golyót eltávolította ugyan, de azért a fiatal katona aligha marad életben. Szülei már elutaztak Budapestről szerencsétlen fiukhoz. A tett oka szerencsétlen szerelem.

— **Öngyilkosság Petőfi ezredében.** Rosenbergs Zsigmond, Nagykánizsáról való 24 éves katonára, ki a Pozsonyban állomásozó 48. gyalogezredben szolgált — mint levelezőnk jelenti — ma szolgálati fegyverével föbe lötte magát. Amint látjuk, Petőfi ezredében ma sem sokkal kellemesebb a katonáskodás, mint jó Petőfink idejében.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* D. Müller Katicza tanítványai. Az opera volt első tánczosnőjének tanítványai tegnap tartották meg táncpróbájukat Jellinek Lajos termében. Jelen voltak a Jellinek, Bródy, Gondó, Reimann, Gönczy, Mándy, Schimidek, Iray és Schulhof-egyeládok tagjai, kik örömmel nézték, mily kecsesen lejtették gyermekeik az évad folyamán betanult táncokat. Ezek közt a legujabbakat, melyek csak most kezdnek nálunk díjatba jönni, mint a „Mignon-keringő”, a „Pas des patineurs”, az „Arcadian” nevű új polkamazur és az utóbbi időben ismét felfedezett régi „palotás”. A mulatság késő estig tartott és a szülők a próba végén elismerésüket és hálaikat fejez-

ték ki a kitűnő mesternőnek ama gondért és szorgalomért, melyet növendékei kiképzésére fordított. A tanítás nagy eredményét a jelenlevők mindegyike elismerte.

* Lindh Marcella a Vígsházban. A VIII. kerületi általános közjótékonyági egyesület javára, mint említettük, e hónap 24-ikén érdekes előadás lesz a Vígsházban. Szécsi és Makai dramolettején, a „Kaland”-on kívül először kerül színre ezen az estén Bertou egyfelvonásos vígjátéka, a „Cadillac káromkodásai”. A két darab között hangversenyt rendeznek, amelyen Beck Vilmos énekel, Kun László czimbalmozik, a piéce de resistance pedig Lindh Marcellának, a genialis művésznőnek éneke lesz.

* A tavaszi kiállítás. A tavaszi nemzetközi kiállítás bejelentési határideje tegnap járt le. Összesen 225 művésnek a bejelentése érkezett be, akik 510 művel lesznek képviselve. Közülök 52 személyesen meghívott művész 110 művet, 80 önként jelentkezett külföldi művész 56 művet és 143 magyar művész 342 művet jelentett be. A külföldi művészek közül a már felsoroltakon kívül résztvesznek a tavaszi tárlaton: Kallmorgen Frigyes, Mackie Károly, Hoeker Pál, Römer Henriette, Auguszquorier Alexandre, Koepping Károly, Van der Stappen Charles, Brányyn Frank, Szan J. M. A kiállítás április 15-ikén nyílik meg.

* 60.000 ember a műcsarnokban. A Verescsagin-kiállításnak, melyet tegnap este rekesztettek be, február 20-ától márczius 20-ikáig 41.238 fizető látogatója volt. Ezenkívül az iskolák növendékei közül, akik tanáraik vezetése alatt ingyen tekintették meg a kiállítást, 6077-en éltek ezzel a kedvezményvel. Ha ezekhez hozzávesszük a képzőművészeti társulat tagjait, akik szintén ingyen nézhették meg a tárlatot, úgy a látogatók száma 60.000-re tehető.

A színészegylet közgyűlése.

Az országos színészegylet ma tartotta évi közgyűlést. A gyűlés elnöke megválasztották Rátkay Lászlót, alelnökeivé Tiszai Dezsőt és Somogyi Károlyt, a jegyzőkönyv vezetésével pedig Janovits Jenőt és Thury Elemért bízták meg.

A közgyűlés nagyon vandalisztikus hangulatban volt, mert mikor a színtársulatok képviselőinek megbízólevelei kerültek szóba, megsemmisítették először azokat a mandátumokat, amelyekbe a képviselő nevét nem a kiállítás alkalmával, hanem utólag írták be, eyután érvénytelennek jelentették ki azoknak a társulatoknak a megbízó leveleit is, amelyek legalább egy tagot nem küldtek a saját kebelükből a közgyűlésre.

A napirendterés előtt Pázmándy Dénes, az igazgató tanács elnöke, bejelentette lemondását a színi egyesületnél viselt tisztségéről. Ezzel kapcsolatosan rátért a nyugdíjügy jelenlegi állására, illetőleg annak a tarthatatlan állapotnak a jellemzésére, amely szerint ma a nyugdíjasok illetményükből 32 és fél százalékot tökéletes céljából levonnak. Ezzel illuzóriussá teszik magát a nyugdíjintézet intézményét és e miatt ez a baj sürgősen orvosolandó. Az orvoslás módjaival az igazgató-tanács tüzetesen foglalkozott s javaslatait annak idején elő is terjeszti. Ráter ezután lemondásának okára. Inkompatibilitást lát ugyanis fenforogni a színi-egyesületnél elfoglalt állása és az irodalom terén kifejtett kritikai működése között s miután ő a szabad és őszinte véleménynyilvánítás feltétlen híve, azért mandátumát a közgyűlés előtt leteszi. (Pázmándy lemondása, amelyet már régebben jeleztünk, tulajdonképp a Tina di Lorenzo-ügy következménye.)

A közgyűlés, mielőtt a lemondás fölött döntött volna, először meghallgatta ifjú Bokor Józsefnek ugyanezen ügyben beadott interpellációját, amely a következőleg szól:

Összeegyeztethetőnek tartja-e a közgyűlés a színészet erkölcsi reputációjá érdekében azt a nyilatkozatot, amelyet nagyságos Pázmándy Dénes, a központi tanács elnöke a sajtóban a nyilvánosság elé bocsátott s amely rövid kivonatban így hangzott:

A színésznő magánélete teljesen jogos tárgya a sajtóbeli nyilvános megítélésnek, mert annak, aki megfizette a színházi jegyét, joga van a sajtóban nyilvános ítélet tárgyává tenni a színésznőnek művészetét ép úgy, mint az egyéniségét, lévén a színésznő nem apácza, nem szent, de a nyilvánosság előtt fizikai s szellemi tehetségeivel szereplő egyén.

Az interpelláció felolvasása után Pázmándy Dénes tiltakozott az ellen, mintha ő kérdéses nyilatkozatában arra vindikált volna magának jogot, hogy ő mint kritikus a színésznő magánéletét is nyilvános bírálat tárgyává teheti.

Rátkay elnök ezután feltette a kérdést, hogy a közgyűlés hajlandó-e belépni az interpelláció érdemleges tárgyalásába, vagy nem? A közgyűlés, négy tag kivételével, az interpelláció elvetését mondta ki.

Amint a szavazás megtörtént, felugrott helyéről Bosnyák Zoltán tanácsos és kijelentve, hogy tanácsosi állásáról lemond, a közgyűlésről távozott. A közgyűlés a lemondást tudomásul vette és a megüresedett tanácsosi helyet a holnapi választáson tölti be.

Janovits Jenő interpellált ezután a közvárosi nemzeti színház több tagja érdekében. Az illetők ugyanis szerződtek más társulatokhoz, az igazgató azonban nem akarja őket a rendes időben, virágvasárnapkor, elbocsátani.

A közgyűlést holnap folytatják.

FŐVÁROS.

(A főváros rendőrségi kvótája.) Ma délelőtt leirat érkezett a főváros törvényhatóságához a belügyminisztertől, amelyben tudatja, hogy a fővárosnak a rendőrségi költségkvóta leszállítása iránt való kérelmét nem teljesítheti, mert tulajdonképp — úgy, amint az más törvényhatóságnál is van — az egész költség a fővárost terheli.

(A kőbányai templom.) Az István-bazilikát már évtizedek óta építik, de aligha tanácskoztak felőle többet, mint a kőbányai templom felől, amelynek alapját talán három éve hogy lerakták. Ez különben mindegy, mert szónoklattal még egyetlen követ sem tettek a maga helyére. Azért említettük csak, mert a kőbányai templom építése ügyében kiküldött bizottság ma délután megint ülésezett s örömmel hallgatta, hogy a templom berendezése csak valamivel kerüljön többbe, mint a mennyibe tervezték. Ezért volt tehát a minapában az a nagy lármá — a takarékoság szent jegyében?

(Kamer Mayer Károly emlékezete.) A tanács az a javaslatot terjeszti a szerdai közgyűlés elé, hogy a főváros emeltesse Kamer Mayer Károly volt polgármesternek a kerpesi-úti temetőben nyugó tetemét fölé díszes sírmeleket s festesse meg az életnagyságu arcképét, amely a városban valamely termében lenne elhelyezve s végre, keressék meg a közmunkák tanácsát az iránt, hogy a főváros valamely utcáját Kamer Mayer Károlyról nevezzék el.

(A budafoki vasút ügye.) Halmoz János polgármester előterjesztést intézett a tanácshoz a budafoki helyi érdekű vasút ügyében, amelyet a tanács pártolólag terjeszt a közgyűlés elé. A polgármester e szerint javasolja: mondja ki a közgyűlés, hogy arravaló tekintettel, hogy a kereskedelmi miniszter január 26-ikán kelt leirata szerint a Ferencz József-híd jobbparti felől a kelenföldi állás-ut és a fehérvári-ut találkozó pontjáig s onnan az állás-uton a Kelenföld-állomásig közúti vasutat engedélyez s az engedélyesnek ennek az építésére és üzemeltetésére az engedélyt kiadta, helyi érdekű jelleggel pedig csakis azt a részt kívánja engedélyezni, amely a főváros külső határában az említett ponttól kifelé terjed, engedélyezve a közgyűlés többé kifogást nem emel s beleegyezik abba, hogy a Budapest és Budafok között tervezett vasút a fehérvári-ut és állás-ut találkozó pontjától a főváros külső határában kifelé, helyi érdekű jelleggel engedélyeztessék, onnan befelé pedig a Ferencz József-híd jobbparti feléig, a közúti vasút síneinek a használata (peage-jog) biztosítottassék. A főváros hajlandó a szükséges fővárosi területek átengedésére nézve egyezségi tárgyalásba bocsátkozni.

(Uj építkezések.) A magánépítési bizottság ma délután K a u s e r János bizottsági tag elnöklése alatt tartott ülésén a következő nagyobb építésre javasolta az építési engedély kiadását: Hamburger és Birkholz-czégnek az V. kerületi Csáky-utczában 3 emeletes házra, Kommer J.-nek a IV. kerületi Molnár-utczában 3 emeletes lakóházra, Kovács A. Ernő és nejeének a VII. kerületi rózsá-utczában 3 emeletes házra, Szelezky E. Lajosnak a IX. kerületi Kinizsy-utczában 3 emeletes házra, Klósz György és nejeének a VII. kerületi Damjanich-utczában 3 emeletes lakóházra, Silberstein Sándor és nejeének a VII. ker. Garay-utczában 3 em. lakóházra, Kovács Frigyesnek a VI. kerületi Sziv-utczában háromemeletes lakóházra, Biermann Károlynak a III. kerületi Galagonya-utczában kétem. lakóházra. Ács Ferencnek a III. kerületi filatori-dűlőben földszinti lakóházra, Beer Péternek a III. kerületi névtelen utczában földszinti lakóházra, Kamarás Mihálynak a VII. kerületi tábornok-utczában földszintes lakóházra, Kaltner Józsefnek a VI. kerületi kartács-utczában földszinti istálló és kocsiszin, Kaltner János és nejeének a VII. kerületi pillangó-utczában földszintes toldalékra, özvegy Strausz Józsefnek a II. ker. nagy-rókus-utczában földszintes toldalékra, Wellisch Sámuel és nejeének a I. kerületi Eötvös-utczában toldaléképületre, Müller Istvánnak a III. kerületi bécsi-uton toldalékra, özvegy Drexler Jánosnének a III. kerületi körte- és vörösvári-utcák sarkán toldaléképületre és az eskütéri Duna-híd építési vállalatnak az új hid építésénél ideiglenes faszerkezetű iroda és mellékhelyiségekre. Ezen kívül javasolta még a bizottság több kisebb-readu építésre, átalakításokra az engedély kiadását, valamint nagyszámúban bemutatott módosított tervnek jóváhagyását. Elutasítani javasolták: Weingruber Ignácot, Srum G. Jánost, Branikovics Józsefet, Szabó Gyulát és Pohl Károlyt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Jókai művei a bíróság előtt. Néhány nap előtt azt a hírt közölték a lapok, hogy egy kiskoru egyetemi hallgatónak apját a bíróság elmarasztalta a fia által vásárolt Jókai-művek, illetőleg a Jókai-féle összkiadás vételárának a megfizetésében. Teljesen megbízható helyről eredő felvilágosítások alapján meggyőződünk arról, hogy a budapesti IV. kerületi járásbírószék vezetője, Kiss Károly királyi táblai bíró előtt ily ügy soha tárgyalva nem lett és sem az említett bíró, sem a vezetése alatt álló királyi járásbírószék soha ilyen ítéletet nem hozott.

— A gyújtogató. Mult év augusztus havában T a u f e r s községben (Tiroiban) 102 ház és a hozzátartozó melléképületek tűzvész áldozatául estek. A lakosság legnagyobb része koldusbotra jutott, mert a leégett házak tulnyomó része biztosítva sem volt. Októberben nevezett községben ismét tűz dühöngött, mely ez alkalommal 10 lakóházat és a hozzátartozó melléképületeket elhamvasztotta. A község lakossága az első tűzvész alkalmával nem is gondolt arra, hogy szándékos gyújtogatás volna a tűzvész oka, de midőn az októberi tűzvész alkalmával a lángok egyszerre több oldalról csaptak fel, tisztában volt azzal, hogy gyújtogató keze van a dologban. Gyanuba vettek egy H u b e r Róza nevű nyomorék asszonyt, kit esztelen, boszúálló természetnek ismert mindenki. A bozeni esküdtszék a minap ítélt a szerencsétlen asszony fölött, ki a végtárgyalás alkalmával bevallotta, hogy a második tűzvészt ő idézte elő. Eleinte bámulságos hidegvérűséggel előadta, hogy a község előjáróságán akarta magát megboszulni, mert őt és férjét a faluból kitiltotta. A tanúk azonban mást vallottak. Vádolt szomszédjain, a Flóri-házaspáron akarta magát megboszulni, azért éj idején fejük fölött a lakóházat felgyújtotta. A nyomorék asszony a tanúk vallomása után könyekre fakadt és beismerie tettét, az augusztusi tűzvész előidézését azonban határozottan tagadta. Az orvosszakértők azt mondták, hogy a vádlott tettének elkövetése alkalmával beszámítható állapotban lehetett; de jelenleg normális állapotát kétségbe vonják. A perbeszéd megkérdezése után az esküdtszék vádlottat csak az októberi tűzvész előidézésében találta vétkesnek, a lopás vádját azonban felmentette. Számos enyhítő körülmény figyelembe vételével az esküdtszék vádlottat öt évi súlyos börtönrre és 47.700 forint kár megtérítésére ítélte.

— Egy szociálisták sajtópöze. Brett Vilmos munkást osztálygyűlésre való izgatás miatt fogta perbe a királyi főügyészség egy izgató cikke. Következtében. Mára tüntek ki ügyében az esküdt-

széki tárgyalást, de el kellett azt halasztani, mert a vádlottat, aki nem jelent meg, nem szabályszerűen idézték a tárgyalásra.

Paraszt-szociálisták.

— A tápió-szent-mártoni zendülés.

Monstre-bünper tárgyalását kezdte meg ma délelőtt a pestvidéki királyi törvényszék. Részletesen megemlékezünk annak idején arról a parasztzendülésről, amelynek Kubinyi Lajos földbirtokos csaknem áldozata lett. Kubinyi a nádvágásra jász-ladányi embereket fogadott fel, ami nagyon elkészerítette a tápió-szent-mártoniakat és elhatározták, hogy elkergetik az idegeneket. Mikor Kubinyi kiment a birtokára, a szentmártoniak rátámadtak, agyba-főbe verték, aztán nekietek a ladányiaknak és közülök tizenhatet kegyetlenül helybenhagytak.

A végtárgyaláson R ó n a i Kamill királyi táblai bíró elnököl, a vádhatóságot G e g u s s Gusztáv királyi ügyész képviseli; védőkként dr. K e n e d i Géza, dr. P o l l a c s e k Sándor, dr. E r d é l y Sándor dr. B a l a s s a Károly, dr. S t e i n e r Béla és dr. M e t z g e r Gusztáv ügyvédek szerepelnek.

Heivenhat vádlott ül a bíróság sorompója előtt, ezek közül 31 vizsgálati fogságban van. Valamennyit szándékos emberölés kísérlete, súlyos testi sértés és magánosok ellen elkövetett erőszak miatt helyezték vád alá.

Elsőnek K u b i n y i Lajos földbirtokost hallgatták ki. Elmondta az eset előzményeit.

— Deczember 2-án — ugymond, — láttam, hogy földemen összesereglettek a szentmártoniak és tüzeltek a szalmámat. Mikor rájuk szóltam egész s z e l i d e n, azt kiabálták: S z a g g a s s u k s z é t! Ű s s ű k a g y o n! Közülük egy magas ember, úgy gondolom, L a k a t o s volt, oldalba ütött egy vas-villával és ezt ordította:

— D ö g ö l j m e g, h a e d d i g m e g n e m d ö g ö l t é l!

Aztán — folytatja Kubinyi — a többiek is nekem jöttek. Én csak a botommal védtem magamat, de persze hasztalan. Utóbb, mikor már alig nyögtem, jöttek az ispánjaim és bevitték a Blaskovich-kastélyba.

A Kubinyi sérüléseiről szóló orvosi látélet konstatálja, hogy Kubinyinek különösen a szemét sértették meg, úgy, hogy a tárgyaláson meghallgatott dr. S i k l ó s s y szerint soha sem fogja látó képességét teljesen visszanyerni.

Dr. S z i k s z a y Sándor megvizsgálta K u b i n y i Lajost, aki még most is súlyos a véres zendülést. Szemevilágát is elvesztette, hallása is meggyengült.

— Emlékszik-e azokra, akik először megtámadták? — kérdi az elnök Kubinyitól.

— Emlékszem. H o l e s Péter, B r u d e r László és V a r g a Lajos támadták meg először.

— Hallotta-e az esetet megelőző napon, hogy a jászladányiakat ki akarják verni?

— Híre járt, beszéltek is róla.

— Kíván valami kártérítést?

Dr. S o l t i, Kubinyi ügyvédje, 2500 forint kárt számít föl.

G e g u s s ügyész: (Kubinyihoz) Mikor álltak elő a munkások új követelésükkel?

— Épen aratás előtt. Ezért voltam kénytelen elfogadni feltételeiket, mert a kalász érett volt, aratni kellett.

— A zavargók körül is fogták?

— Igen, mikor rám támadtak.

— Megkísérelte a menekülést?

— Igen, de nem lehetett, mert körülfogtak. Éreztem, hogy végem van, hogy az életemre törnek...

Dr. K e n e d i védő: Történt-e a korábbi években, hogy a munkások követelésekkel léptek volna föl?

— Igen. Azt hiszem, a 80-as években strike-olni is akartak.

D a n a j k a József ladányi nádvágó is Kubinyinél volt alkalmazva, szemtanúja volt az eseményeknek. Élénk színekkel festi, mint verték ki a mártóniak őket a faluból. Közvetlen tudomása nincs arról, hogy Kubinyival mi történt.

— Hát maga kapott-e verést? — kérdezte az elnök.

— Bizony. Négy súlyos ütést kaptam.

— Nem kérte őket, hogy ne bántsák?

— Dehogyan nem, kértem őket, ne bántsanak, én is szegény ember vagyok, de nem használt.

— Hallotta-e, hogy valaki kiabálta volna: üssétek agyon!

— Ezt nem hallottam,

— Hát mit?

— Csak annyit, hogy most ütök a ladányiakat.

S z ű c s János is a nádvágók közt volt.

— Megismerné-e azokat, akik bántották? Névezzen szét.

Szűcs János végignézi a vádlottakon, de hosszas keresés után sem ismer meg közülök egyet sem.

— Más színben vannak ezek, kérem, akkor olyan csomagosan (tömegesen) állottak körül, hogy most én ki nem tapasztalom, melyik ki volt!

— Odaigérte nekik a nádvágást?

— Nem, nem is volt erről szó közöttünk, azonban az a szokás, hogy rendszeresen az aratók vágják a nádat.

— Hallotta-e, hogy bujtogatták a népet?

— Szociálisták jártak közöttük.

Dr. P o l l a c s e k védő: Igaz-e, hogy Blaskovich Ernő megígérte a szentmártoniaknak, hogy nekik adja a nádvágást?

— Hallottam, hogy azt mondta: „Ezek a valóban szegény emberek kapják a nádvágást.”

G e g u s s ügyész: Hallotta-e, hogy a szentmártoniak Kubinyit szidták?

— Hallottam még azt is, hogy biztatták egymást: „szedjétek szét, csak egy falat jut egyre.”

Ifj. B e z z e g József szintén nádvágó volt Kubinyi Lajosnál, őt is megverték s ő is látta, hogy ütötték Kubinyit.

Néhány tanu kihallgatása után, akik a korábbi tanúk vallomását megerősítették, a fővádlott: L a k a t o s József kihallgatására került a sor.

— Mondja csak, Lakatos — kérdezi az elnök — mi indította magát arra, hogy ilyen nagy bajt csináljon?

— Nagyaágos elnök ur, én nem tudok arról semmit. Annyit tudok, hogy a ladányiak odajöttek munkába. Én kértem őket, menjenek haza, mert mi is szegény emberek vagyunk, nekünk is kell a munka és ők meg is ígérték a távozást. Hogy tovább mi történt, arról én nem tudok. Én nem csináltam semmit.

— Nem úgy van ez, Lakatos. Maga nem mondja az igazat. Nem olyan ártatlan maga. Maga izgatta föl a falut, hiszen az eset előtt való napon már az egész falu beszélte, hogy miként üzik haza a ladányiakat. Igaz-e ez, tud-e erről?

— Nem én, egy hangot sem.

— Miért verték meg hát Kubinyi urat, miért akarták agyonütni?

— Én nem akartam vele semmit. Nem is láttam, mi történt ott.

— Hazudik maga megint. Hisz ott volt, mikor K u b i n y i urat ütötték? Nem igaz?

— Hát ott voltam, de nem láttam semmit.

— Nem? Hogyan lehet az?

— H á t e l f o r d u l t a m. (Derűtség.)

— Mi volt magánál?

— Nádvágó-sarló.

— Mit akart a nádvágóval, hiszen tudta, hogy nincs ott semmi dolga.

— V á d l o t t h a l l g a t.

— Azt látta, hogy K u b i n y i urat téglával, sarlóval hajigálták, látta, hogy neki mentek, földre teperték, s ütötték, látta ezt?

— Nem láttam semmit.

— Megint hazudik, L a k a t o s. Maga ott volt, mikor megverték K u b i n y i urat, hisz a vizsgálóbíró előtt bevallotta még azt is, hogy maga volt az, aki azt mondotta az embereknek: — N e b á n t s á t o k, e l é g m á r e n n e k! Igaz ez?

— Igen, mondtam.

— Na látja, hasztalan tagad. Maga hiszta

SPORT.

† A Trial Stakes. Mentől inkább közeledünk a legitim versenyek megnyitásához, annál érdekesebbnek ígérkezik a Trial Stakes klasszikus futama, mely a derby legkomolyabb kandidátusait fogja összegyűjteni startjához. Még pár nap előtt csak arról volt szó, hogy igen szátnalmas mezőny fog a 44.000 koronás díjban indulni, ma már több mint valószínű, hogy a következő mezőnyt fogjuk a Trial Stakes startjánál láthatni:

Bussari	lovagolja	Smith
Lulu	"	Hyams
Doria	"	Sharpe
Maikönig	"	Pratt
Áruló	"	Adamis
Longchamps	"	H. Huxtable.

A mezőnyhöz tehát újabb Maikönig csatlakozott, melynek gazdája, lovag Wiener-Welten, már hazajött Egyiptomból s elhatározta, hogy derby-lovát e futamban mégis indítja. Mindig csak a budapesti Alagi-díjban fog nyilvánosság előtt megjelenni.

† A szabad handikap. A bécsi tavaszi meeting alatt döntésre kerülő szabad handicap-re a következő háromévesek nyergelése várható:

Nell	lovagolja	Pratt
Kilenczes	"	Cleminson
Szívós	"	Slack
Hogyan lesz	"	M. Farlane
Harvich	"	Sydenhami
Consont	"	Wilton
Cérel	"	?
December	"	Pöölé
Franzia Mulató	"	?
Hermia	"	Marsh
Réparatur	"	Hyams
Domina	"	Balford
Mongó	"	?
Primula	"	?
Grumbler	"	?
Peccadille	"	?
Mia Teresina	"	Fvos

† Sarajevói versenyek. A sarajevói meeting proposíciói is megjelentek már. A feltételék csak annyiban változtak, hogy ezentul nem háromhanem kétnapos meeting lesz. Egyes futamok döntőit leszállították, a főfutamnak, a császárdíjnak a javadalmazását azonban meghagyták s így az idén is 32.000 korona lesz annak értéke.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Kanizsai Orsolya és Zrínyi Miklós. A lapunkban most folyó „Uj Zrínyiász” egyik passzusára a következő kedves és szellemes levelet kapta lapunk főszerkesztője Kanizsáról, Hállás István városi tanácsos úrtól:

Nagy lelki gyönyörűséggel olvastam bravúrral megírt regényét, az „Uj Zrínyiász”-t.

Az „Országos Hirlap” márczius 17-ki számában levő regényrészletben az fordul elő, hogy Zrínyi (egy évvel a szigeti veszedelem előtt, vagyis 1565. évben) gróf Salmnál nyomogatta volna Kanizsai Orsolya lábácskáját.

De már meg kell védekezniem attól a gyanusítástól kedves hőstünk, Zrínyi Miklóst!

Hiaz Kanizsai Orsolya (még ha saját maga vallomása alapján számítunk is — minthogy a férjéhez 1554. évben írt levelében így írja alá magát: „Az kegyelméd hárminczhárom esztendő Orsíkája”) legalább is 44—45 éves asszony, illetőleg Nádasy Tamás náddal kötött 27 évi házasság után már 3 év óta özvegy vála az 1565. esztendőben.

Már pedig Zrínyiről föl nem tesszem, hogy ilyen elteesebb dämákát igyekezett volna kisértésbe vitetni!

De megtörténhetett volna 20 évvel előbb az ilyen dolog, mikor még Kanizsai Orsolya a „vén Kánya” (Nádasy Tamás így írja alá magát levelében) felesége, Zrínyi pedig fiatal, tüzes levele vála.

A regény szerzője erre azt feleli, hogy Kanizsai Orsolya 45 éves korában is egyike volt az ország leghódítóbb, legszebb asszonyainak s folytonos levelezésben állott Zrínyivel. Az akkori asszonyok nagy rafinéménnyel gondolták magukat, tehát későbbben vésültek meg s az akkori edzettebb férfiak későbbben vették észre, hogy valaki már hervadozik. Ne tessék elfelejteni, hogy a híres Ninonba hitván

éves korában szerettek bele halálosan a saját fiait, akik nem tudták, hogy az anyjuk, pedig az csak francia asszony volt.

B. H. Gyulafehérvár. A ministerek, ha a hivataluk elmulik is, közönségesen excelsior-cziások, mindenki így czimezi őket, még a kabinetiroda is. Excelsior-cziások még azóta esetre is, ha nem belső titkos tanácsosok, ami igen ritka eset, mert azt mindjárt meg szokták kapni. Nálunk csak két példa van rá, hogy ministerek nem kapták meg a titkos tanácsosságot: Horváth Boldizsár és gróf Andrássy Gyula, volt király személye körül miniszter — de azért kegyelmes úr a titulusuk. Hanem iszen csak egyéb bajunk ne legyen.

W. I. Balassa-Gyarmat. Kérjük a munkát még egyszer beküldeni; mert az valószínűleg eltévedt s kezünk közé nem került.

D. S. Neszemély. „Munkakerülő ember” az, akinek munkája van, de el nem végzi; „munkátlan ember” pedig lehet az is, akinek munkája nincsen, de látna, akkor elvégezné; szóval e két kifejezésnek nem egy az értelme.

S. V. Szegszárd. A Liszt Ferenc zeneművész kör által hirdett királydíjak egy részét már odaítélték; egy másik résznek sorsa még eldöntetlen. A két hír között tehát, melyekről ön említést tesz, nincsen ellentmondás.

K. A. Széplak. Azért, hogy a kergszelő alkalmával, az ön előtt ülő ur, figyelemztetése dacára is „kivette az auflágot”, még nem követett el olyan hibetlenséget, amiért lovagias elégtételt tartoznék adni. Különben ma már olyan bolond világot élünk, hogy az „auflágot” is verekszenek az emberek.

F. K. Technikai akadályok miatt maradtak ki. Költségeit felszámíthatja.

Szegedi kis menyecske. Legokosabban teszi, ha a fixirozást észre sem veszi, a szerelmes levelet pedig megmutatja a férjének.

F. O. Bécs. Ajánljuk a Holczmann Ferenc-féle magyar-német nyelvtant; kiadta a Franklin-társulat. Bármelyik könyvkereskedő útján megrendelheti.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági távlatok.

Hamburg, márczius 21. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 308.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, márczius 21. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 308.37. Az irányzat csendes.

New-York, márczius 21. (C. T. B.)

márczius 21. márczius 18.

	centa	centa
Buza márcziusra	103	104 1/4
„ májusra	99 3/4	101 3/8
„ júliusra	87 3/8	89
Tengeri májusra	83 7/8	84

Chicago, márczius 21. (C. T. B.)

márczius 21. márczius 18.

	centa	centa
Buza májusra	104 3/4	103
Tengeri májusra	29 1/8	29 1/8

Ipar és kereskedelem.

Élő budapesti gőzmalom részvénytársaság. E vállalat ma délután tartotta a közgyűlését. E vállalat ma délután tartotta a közgyűlését. Lánosz Leo bizottsági képviselő elnöklése mellett. Az igazgatóság jelentése szerint, a lefolyt üzletév kevésbé volt kedvező, mint az 1896-iki. A mérleg szerint 198.689 forint 44 krajczár. tisztán nyereség mutatkozik s javasolja az igazgatóság, hogy ebből — az alapszabályszerű levonások után — fizessenek ki osztalék fejében részvényesünk 30 forintot. Fajdalommal emlékezik meg az igazgatóság Jácso Kálmán igazgatósági alelnök és Flecsli Mór igazgatósági tag elhalálozásáról s a közgyűlés az elnök indítványára, jegyzőkönyvileg örökíti meg az emlékezetüket. Végül új igazgatósági tagként megválasztották Leipziger Vilmost, a felügyelő bizottságba pedig az eddigieket: Kölber Ferenczét, Löwy Miksát, Pauer F. Leót és Reusz Henriket rendező tagokul, Baach Gyulát pedig póttagul.

A marhavasárkok tartama. A székes fővárosi tanács a budapesti marhavasárkokon tartani szokott állatvásárok eddig különbözőleg megállapított időtartamát 1898. évi ápril hó 1-étől kezdve és pedig úgy a heti nagy marha-vasárookra mint a hetenkint többször tartani szokott aprómarha-vasárookra nézve az év minden szakában egyenesen délelőtti 10 óráig megszakítás nélkül délutáni 3-órás terjedővel állapította meg.

fül őket, maga volt oka az egésznek. Maga adta ki a jelszót a hadányiak üldözésére és maga is üttötte őket. Igaz ez?

— An futottam a hadányiak után, de csak azért, hogy visszahívjam a mieinket, hogy ne bántassák a hadányiakat.

— A vizsgálóbíró előtt nem így mondotta.

— Ott volt a csendő, hát vallettam olyat is, ami nem igaz.

— A vizsgálóbírónál nem volt csendő. Mit akartak Kubinyi úrral, miért akarták agyonütni?

— Nem akartam én neki semmit, még azt sem, hogy a hajassála meggörcsüljön.

— Minek volt akkor maguknál az a sok veszedelmes vágó eszköz?

— Dolgozni akartunk.

Geguss ügyész kérdésére elmondja, hogy társaival két esztendővel ezelőtt egyesületet akartak alakítani, de a miniszter nem hagyta jóvá az alapszabályokat.

— Mi czéljuk volt ez egyesülettel?

— Semmi, csak ujságot akartunk olvasni.

— Ktől kapták az alapszabályokat?

Lakatos: (Hosszabb hallgatás után) A pártvezetőtől Budapestről. Ennek tagja Rádi Sándor és Vankó Károly.

— Hány tagja volt ez együletnek?

— Hatszáz.

— Tehát az egész falu. Szedtek tagdíjakat?

— Igen.

— Mire költötték el?

— Hát ha följöttünk Pestre, kellett vasutra, meg élelemre.

— Igen, igen, idefönn elmulatták a pénzt. (Derültség.)

— Tartottak-e titkos összejöveteleket?

— Igen, néha, de ott csak ujságot olvastunk.

— Más czéljuk nem volt, olyasféle, hogy helyzetükön javítsanak?

— Igen, ez is.

— No ezt szépen kezdtétek meg. Először Kubinyit akarták agyonverni!

— Milyen ujságot olvastak?

— A „Népszavá”-t.

— Hogy van az, hogy azon a napon valamennyi szentmártoni, még azok is, kik másutt dolgoztak, abbanhagyta a dolgot és Kubinyi úr földjére ment?

— Ezt én nem tudom.

— Lássá, ez úgy tűnik föl, mintha valaki kommandírozta volna őket, nem gondolja?

— Arról nem tudok.

— Honnét vették a magasabb aratási díj követeléshez az eszmét? Ktől tanulták azt?

A vádlott (hallgat).

— Na, feleljen! Nem tud felelni?

— Rossz termés volt.

— Az máskor is volt. De a magyar ember magyar maradt mindig, jöbén, rosszban és állott szavának! Hallott arról, hogy a munkások szervekedni kell?

A vádlott (hallgat.)

— Ismeri-e szavakat: „kizsákmányolni” és „strike”?

— Hogy ne ismerném!

— Honnan, és ktől hallotta?

A vádlott (hallgat.)

— Honnan van az, hogy strikeolni kezdettek, hisz a magyar paraszt eddig sohasem strikeolt, nem tudta: mi az, ki tanította magukat arra?

— A vádlott (hallgat).

— Nem mondja meg, ki tanította erre?

A vádlott (hosszu hallgatás után): „A szegénység.”

Dr. Kenedi Géza: Volt-e maguknak akkor a nyárra másuti munkájuk?

— Semhol a világon.

— Nem bírták a tájra valót beszerezni?

— Nem, sehonnét sem.

— Agyonakarták ütni maguk Kubinyi urat?

— Dehoggy akartak, kérem. Senki sem akarta bántani.

A végtagyalást holnap folytatják.

Kőbányai sertéspiacz, márcz. 21. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 57—58 krajczár. Közép (páronkint 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 57—58 kr. Könnyű (páronk. 250 kilgrig terjedő súlyban) 56 1/2—57 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilgr. felüli súlyban) 57—58 krajczár, közép (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) 57—57 1/2 krajczár. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) 56—56 1/2 krajczár. Sertéslétszám: 1898. március 19. napján volt készlet 24.810 drb, március 20-án felhajtott 416 drb, március 20-án elszállított 159 drb, március 21-én maradt készletben 25.067 darab. A hizott sertés üzletirányzata: élénk.

Budapesti konzum-sertésvásár, március 21. A ferenczvárosi petroléumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásár 1898. március 20-án érkezett 78 drb. Készlet 128 darab, összes felhajtás 206 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 113 drb; elszállítatlan maradt 93 drb. Napi árak: 120—180 kilós 55—57 kr., 220—280 kilós 55—57 kr., 320—380 kilós 55—57 kr., malacz 36—43 kr. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti birkvásár, március 21. A mai vásárra felhajtottak 383 drb hizalt ürüt. Napi árak: hizalt ürü páronkint 18.50—22 forint, 100 kilonkint, 22.—23.— forint kivételesen 24 forint, feljavított juh páronkint 16—18 forint 100 kilonkint, 21—22 forint.

Pénzügy.

Szelvénybeváltás. A Magyar Jelzálog hitelbank abbéli jelentése folytán, hogy részvényeinek 17. számú szelvényét folyó évi március hó 21-ik napjától kezdve a 300 arany forinttal befizetett czimletek után 48 frankkal, a 100 arany forinttal befizetett czimletek után 24 frankkal váltja be, elrendelte a tőzsdetanács, hogy ezen részvények folyó évi április hó 1-ső napjának déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül s az 1898. év január 1-től folyó 5 százalékos kamatokkal áruktassanak s jegyeztessenek a tőzsdén. A folyó ügyletek árfolyama akként szabályozandó, hogy a 200 arany forinttal befizetett czimletek árfolyamából 12.824 forint, a 100 arany forinttal befizetett czimletek árfolyamából 6412 forint vonandó le. — A Danubius-Schoenichen-Hartmann egyesült hajó- és gépgyár részvénytársaság abbéli jelentése folytán, hogy részvényeinek szelvényét folyó évi március hó 19-ik napjától kezdve 5 o. é. forinttal váltja be, elrendeli a tanács, hogy ezen részvények folyó évi március hó 21-ik napjának déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül s az 1897 év november hó 1-ső napjától folyó 5 százalékos kamatokkal áruktassanak s jegyeztessenek a tőzsdén.

Közlekedés.

Hajójaratok. A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy a Budapest és Dömös között közlekedő gőzösök folyó hó 20-ától a bombatéri, valamint az ó-budai helyi hajóállomásokon is kiköt.

Sorsolás.

M. kir. osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nyereményeket húzták ki: 20.000 koronát nyert: 57129. 10.000 koronát nyert: 90 21157 78989. 5000 koronát nyert: 9200 93124 89308. 2000 koronát: 1042 19613 28913 7882 12254 74626 48229 54430 72968 6063 38937 8047 21979 82632 97667 13151 20733 65986 1589 3522 44317 14519 67586 84432 96894. 1000 koronát nyert: 51704 66992 68599 94087 94908 47425 54508 72627 21586 34035 77666 10864 12985 53314 30294 82157 822 18163 9457 9511 17249 18103 42677 64180 97914 11767 14362 34196 71489 76115 46211 86845 99685 3248 20004 25163 18450 53351 53533 14120 15669 25675 34050 62951. 500 koronát nyert. Szám 17486 34216 61421 68753 72636 87793 88138 28684 36846 57651 96289 13946 21238 28384 46292 49598 72471 11783 15652 23218 30348 34960 53792 60383 78171 2534 3167 28974 25203 25688 34164 35003 37384 57262 90977 15099 23163 50989 52803 67277 67140 70008 98004 924 1778 11669 17644 24784 43679 51134 85571 95029 13962 20444 29521 43187 49315 53254 77932 80683 89503 634 40892 42637 49037 82162 87301 87754.

Kereskedelmi cégjegyzések.

a) Új cégek.

B.-Bányai törvényszék Reisz Bernát vegyeskereskedő Ocsova.
Budapesti Neuberger Gyula posztóügynök Budapest.
Stephan Mária élő és művirág-készítő Budapest.
Frank Fülöp bormagykereskedő Budapest.
Büchler Károly gyufa- és papirbizományos Budapest.
Dérai H. Wolff rőfőskereskedő Szászváros.

Trencsényi Burg Jakab borkereskedő Baán.
Szabadkai Kohn Sándor vegyeskereskedő Mélykut.
Székesfehérvári. Barna Viktor szatócs Székesfehérvár.
Veszprémi Deutsch Miksa fűszerkereskedő Pápa.

b) Cégmegszűnések.

Budapesti törvényszék W. Holländer's Söhne Budapest.
Kalmár Béla Budapest
Adler J. Gyula
Schwarz Ignátz
Neumann Jónás Nyitra.
Ábrahám Dávid Tasnád

c) Új részvénytársaságok és szövetkezetek.

S.-A.-Újhelyi törvényszék Bély és vidéke közzegei hitelszövetkezet Bély.
Soproni Babarcsai takarékos és segélyegylet szövetkezet Babarcs, elnök Vitéz Ferencz.
Pecsenyédi takarékos és segélyegylet-szövetkezet Pecsenyéd, elnök Kranitz József.
Szabadkai Mélykúti takarékos és segélyegylet-szövetkezet Mélykut, Alaptőke 40.000 forint.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, március 21.

Nem csinálunk valami nagy dolgot belőle, hogy a mai gabonatózsdén valóságos hausse volt, főleg tavaszi búzában és hogy a határidő 12 forint 20 krajczárral zárult. Épen csak azért, hogy jelentésünk hézagosa ne legyen, teszünk ehelyütt említést az ármozgalmról, mert belátjuk, hogy sem az ország közgazdaságának, sem a szorosabb értelemben vett gabonaforgalom érdekeltjeinek — legyenek azok gazdák vagy kereskedők — nincs közük ahhoz, ami ezen határidő áralakulásában most és ezentul történik.

Tudjuk ugyan, hogy eminens fontossággal bír egy agrikultur országban, hogy a gabonárák mozgalmának milyen a tendenciája és ezért a legkisebb hullámzást is elég jelentékeny mozzanatként tartjuk, hogy kutassuk indítóokát és vonjuk le belőle az esetleg levezethető következtetéseket, de az ezidőszertü gabonáüzlet csodaszülöttje, a tavaszi búzában elkeresztelt kötés, emelkedjek vagy olcsóbodjék bár egy forinttal az ára, a mi vizünket nem zavarja, a gazdasági helyzetet nem tangálja. Igenis, valóságos fenoménről van szó, mert amióta ugynevezett határidőüzleteket kötnek, nem volt eset rá, hogy március 21-én a kontraktszerű búzában 12.70 forint, a mint ez ma este — már a hausse után — megfelelő „Schluss“-nak 12.20 forint legyen az ára, zárult.

Üzleti forgalom e határidőben már nincs és most csak két párt áll egymással szemben és pusztán az ez ellenfelek phalanxát képező elemek egyéni kedélyhangulatától függ, hogy ha rákerül a sor a végleges lebonyolításra, vagyis a differenciák fizetésére, hogy ez milyen feltételek, illetve milyen kurzusok mellett történjék.

Azzal tisztában van ma már mindenki, hogy a függő engagement szállítással nem fog lebonyolódni, még ha Armour állana a contremine háta mögé, aki milliókat áldoz azért, hogy szavának álljon, mert ma — négy héttel az utolsó szállítási nap előtt — már fizikai lehetetlenség a búzát nagy tételekben felhozni. Magyarországon találni még 75 kilogrammos búzát, de annak ma 12 forint 70 krajczár nem üti meg a mértéket, orosz búzát idehozni pedig már nem futja ki idővel, még kevésbé a nem is oly rég a gabonáüzleti kis gyerekek ijesztgetésére használt Laplata búzát. Tehát differenciákat fognak szállítani a contremine-örök és pedig hetenkint kétszer, mert a mostani leszámolórend szerint részletekben bünhödik a kelepezebe került spekuláció.

Múltkori fejtegetéseink az engagement terjedelméről még mindig izgalomban tartják a kedélyeket és a mai fizetési napon már kevesebb élénkség volt a pénztár körül, mert az ügynőkök egy része girocontót nyitattott a leszámoló-irodánál, hogy kerülve a kölvilág kíváncsiságát, „discreten“ teljesítessék fizetéseit. Elvégre a fedezéseket mégis csak a nyílt piacon kell majd foganatosítani.

A készáru üzletben persze szilárd az irányzat, a malmok készségesen fizettek öt krajczárral magasabb árat, 30.000 métermázsát vásárolva, mert többet nem kínáltak. A lent közzétett hivatalos jegyzékben foglalt eladásokon kívül ugyanis délután egy malom magához váltott egy hajórakományt a következő árak mellett:

900 mm. 79 kilgr. 13 frt 25 kr.
3500 „ 74s „ 12 „ 80 „
2800 „ 84s „ 12 „ 80 „
1800 „ 74s „ 12 „ 75 „

Azt hisszük, hogy ha ez így folytatódik, nem 300 uszály fog itt eladatlanul megérkezni, amint híresztelték, hanem az utolsó szem búzát is uszva kapkodják el a malmok, mint ezt a rakományt, amely még Makó mellett szeli a Tisza hullámain.

A hivatalos és félhivatalos heti jelentésekkel merő ellentétben, a lisztüzlet, hogy sokat ne mondjunk, *normális*. Lisztkészlet meg nagyon kevés van. A múlt héten is 111,390 métermázsas lisztet küldtek el Budapestról. A helyi fogyasztást tekintve sem véve, ez maga 140,000 métermázsas búzában felel meg, tehát már az 50%-os üzemredukciót sem tartják be, annál kevésbé lehet szó további korlátozásról, vagy pláne az üzem beszüntetéséről.

Ami a külföldi piacokat illeti, az üzlet ma nem mindenütt határozottan szilárd, bár a készletek fogyóban vannak. Bécsben azonban már kiegyenlödik a tavaszi és kész buza közti disparitás az előbbi előnyére. Ott a közraktárakban 22,000 métermázsas buza tárol, szemben a múlt év ez időtájt 123,000 métermázsányi állománnyal.

New-Yorkban is emelkedtek az árak, ellentétben Chicagóval, ahol futólagos baisse áramlat került felszínre.

Oroszországban a fagy jelentékeny kárt okozott a téli vetésekben, a készletek apadóban vannak. A tizenöt orosz kikötőben február végén 1,282.000 quarters buza tárolt, szemben a múlt évi 2,400.000 quartersnyi állománnyal, a főbb kereskedelmi csoportokon pedig 1,030.000 quarters, a tavalyi 1,860.000 quarters ellen.

Argentína és Uruguay összes csoportfeleslegét hivatalosan öt millió quartersre becslik. Ott az esőzések hátráltatják most az elszállításokat.

Kelet-India sem bocsáthat többet az importállamok rendelkezésére öt millió quartersnél.

Berlin ma szilárd irányzatot jelzett, London változatlan, Liverpool 1/2 pennyvel, Páris 10—20 centimesmal olcsóbb árat.

A már régebben jelzett zabfelmondásokból ma nálunk további 1000 métermázsát jelentettek be.

A következő leszámoló árfolyamokat állapították meg:

Buza 12.15 frt.
Rozs 8.54 frt.
Zab 6.52 frt.

Buza.

Elkelt 30,000 métermázsas buza 5 krral magasabb áron, közte 5200 métermázsas orosz buza. A délelőtti órákban a következő eladások történtek:

Előfordult eladások búzában.

Menyiség számszámban	0 VNYE U	származás	hátállítás-kiáltási súly kilogramm	minőségi megjelölés	átadást hely	ár netto 100 kilogramm	ár nettó 100 kilogramm	ár nettó 100 kilogramm
800	uj	Tiszavidéki	77 1/2	—	Budapest	18.25	18.25	3 h6
800	•	•	77	•	•	18.15	18.15	•
100	•	•	76	•	•	18.10	18.10	•
200	•	•	76 1/2	•	•	18.10	18.10	•
100	•	•	78	•	•	18.10	18.10	•
100	•	•	75	•	•	12.70	12.70	•
700	•	•	74	•	•	12.70	12.70	•
100	•	•	75	•	•	12.60	12.60	•
100	•	•	75	•	•	12.70	12.70	•
500	•	•	75 1/2	•	•	12.95	12.95	•
250	•	•	74	•	•	12.70	12.70	•
1400	•	•	74	•	•	12.60	12.60	•
1000	•	•	73	•	•	12.55	12.55	•
200	•	•	78	•	•	12.20	12.20	•
200	•	•	78 1/2	•	•	12.25	12.25	•
100	•	•	80	•	•	12.90	12.90	•
1000	•	fehértaljai	76	•	•	18.55	18.55	•
100	•	•	77	•	•	18.45	18.45	•
500	•	•	76	•	•	18.10	18.10	•
150	•	posttaljai	77	•	•	18.10	18.10	•
100	•	•	77 1/2	•	•	12.67 1/2	12.67 1/2	•
700	•	•	74 1/2	•	•	12.95	12.95	•
100	•	•	77	•	•	12.75	12.75	•
500	•	felső tiszav.	76 1/2	•	•	12.52 1/2	12.52 1/2	•
100	•	•	75 1/2	•	•	11.90	11.90	•
8000	•	törökbecsei	74 1/2	•	•	15.20	15.20	•
1000	•	délmagyar	79	•	•	12.95	12.95	•
1800	•	raktár	75	•	•	11.05	11.05	•
4800	•	oláh	70	•	•	9.25	9.25	•
1000	•	•	68	•	•	•	•	•

Hivatalos jegyzések buzában.

Table with columns for F A J, március, 100 kilogr. készp. ára, and various wheat grades like Tiszavidéki, Pestvidéki, Fejérmegyei.

Határidőüzlet buzában: Tavaszi buza irányzata szilárd, árak tetemesen emelkedtek, míg őszi buza vontatottabban haladt felfelé.

Előfordult határidőkötések buzában.

Table showing delivery dates (Határidő) and prices for wheat, with columns for start, turnover, and end dates.

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Table with columns for Határidő, Délleti és déli tőzsde, and Leszámloló árfolyamok.

Rozs.

Készárüzlet rozszban: Elkelt néhány kocsi-rozomány 5 krral magasabb áron.

Előfordult eladások rozszban.

Table with columns for mennyiség, faj, származás, minőség, átadási hely, ár, and Készárüzlet.

Hivatalos jegyzések rozszban.

Table with columns for faj, hektoliterenkint, and 100 kilogramm készpénz ára.

Raktárállomány rozszban: A közraktárban 18.200 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 15100 métermázsa.

Határidőüzlet rozszban: Tavaszi rozszban csekély üzlet volt, az árak emelkedtek, őszi rozszban szintén.

Előfordult határidőkötések rozszban.

Table with columns for Határidő, Délleti és déli tőzsde, and Déltáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések rozszban.

Table with columns for Határidő, Délleti tőzsde zárata, and Leszámloló árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárüzlet takarmányfélékben. Zab, árpa, tengeri változatlan, ugy a kereslet, mint a kínálat gyenge.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns for mennyiség, faj, származás, minőség, átadási hely, ár, and Készárüzlet.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns for faj, hektoliterenkint, and 100 kg. készp.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárban 12.000 métermázsa árpa, 7900 métermázsa zab, 24.800 métermázsa tengeri. A nyugati pályaudvarban 2501 métermázsa árpa, 319 métermázsa zab. A Silosban 8800 métermázsa tengeri.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns for Áru, Határidő, and Délleti és déli tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns for Áru, határidő, and various market data.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi március hó 19. este 6 óráig március 20. este 6 óráig Budapestre vasuton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közzé:

Table showing grain and flour trade statistics, including arrival and departure figures for various types of grain.

Table with columns for Az áru megnevezése, Visszkivétel, and A visszkivételre előjegyzett mennyiség.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, március 21.

A tőzsdén az üzlet szilárdan nyílt meg ma reggel, különösen kedvelvén ismét a közszen értékeknek, a Drasche-féléknek, melyek 849-ig emelkedtek és a salgótarjániaknak, melyek 639 1/2-ig is elkelték. A nemzetközi értékek viszont inár az előtőzsdén gyöngülai kezdtek, minthogy az osztrák belpolitikai bonyodalmak felől újabb kedvezőtlen hírek érkeztek. A nyomottabb hangulat csak percekre engedett a déli tőzsdén; aztán pedig az egész déltánon át tartós üzletelenségben lett kifejezés, aminek következtében az árak zárlat felé csekély mértékben engedtek is.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 382.—383.50, Jelzálogbank 265.50—265.75, Leszámloló bank 252.—252.25, Osztrák hitelrészvény 363.90—364.80, Osztr.-magyar államvasut 340.—341.25, Rimamurányi 246.50, Drasche 849.—, Salgótarjáni 635.—639.50.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 364.10, Magyar hitelrészv. 382.75, Aranyjárdék 121.70, Koronajárdék 99.50, Leszámloló bank 252.—, Jelzálogbank 265.25, Rimamurányi 246.50, Osztr.-magy. államvasut 340.10, Ipar- és kereskedelmi bank 103.—, Déli vasut 79.12, Közúti vasut 403.—, Villamos vasut 277.—

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 631—637. Közúti vasut 403—403.50. Magyar hitelrészvény 382.75—383.60. Magyar jelzálogbank 258.75—259.25 (ex 6.41% szelv.), Magyar leszámloló bank 251.75—252.—, Rimamurányi 247.—, Osztrák hitelrészvény 363.90—364.50, Osztrák-magyar államvasut 340.75—340.25. Fővárosi takarékpénztár 1162—1166, -Orsz. központi 788—790, Lujza-malom 170—173. Téglá és cement 93.50. Északmagyar közszenbánya 212. Drasche 847—849. Újlaki-téglagyár 257. Budapesti villamosság 114. Czukoripar 159—159.50. Vasúti forgalmi bank 150, Adria 219—220.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.75—2.25 frt; 8 napra 5.—5.50 frt; március utóljára 11—12 frt.

Déltán 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns for Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámloló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut.

Table with columns for Osztr.-magyar államvasut, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

Az előtőzsdén csendes volt, Osztrák hitelrészvény 364.30—363.40, Magyar hitelrészvény 383.25—383.50, Osztrák-magyar államvasut 340.90 frton kötletett.

Déltán 4 órakor zárulnak:

Table with columns for Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámloló bank, Jelzálogbank, Rimamurányi vasmű, Közúti vaspálya, Villamos vasut, Ipar és keresk. bank, Déli vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDÉK.

Budapest, március 21. Zsiradék-áruban az üzlet pang. Szilva ára változatlan.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns for Faj, Ar 100 kilogrammonként, and various commodity prices like Diószesz, Szalonna, Szilva, etc.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, márc. 21. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak emelkedtek. — Baromfinál lanya, árak emelkedtek. — Halban csendes, árak szilárdak. — Tej- és tejtermékek élénk. Tojásnál csendes, árak emelkedtek. Zöldszénél csendes. Gyümölcsnél élénk. — Fűszereknél csendes. — Időjárás: borult, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus, Marhalus hátulja I. 46—56 frt, II. 40—46 frt. Birkahus hátulja I. 36—40 frt, II. 28—36 frt. Borjúhús hátulja I. 50—60 frt, II. 45—50 frt. Sertéshus elsőrendű 56—58.0 frt, vidéki 50—54 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 70—80 kr (kilonként), Sertésszír hordóval 57.0—59.0 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.40—1.90 frt. Csirke 1 pár 1.30—2.00 frt. Lud hizott kilonként 55—75 kr. — Különlétek. Tojás 1 láda (1440 db) 28.0—29.0 frt Sárgepa 100 kötés 1.40—4 frt. Petrezelem 100 kötés 1.40—4.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 8—12 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilonként 95—0.95 frt. Vaj-téa kilonként 1.10—1.20 frt. Burgonya-rózsá 100 kiló 2.60—3.20 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.65—3.40 frt. — Halak. Harcsa (élő) 0.50—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.60—1.00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.45—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, március 21. Kontingens nyersszesz jegyzése 18.75—19.25 forint. Irányzat változatlan. Finomított szesz nagyban 56.75—57.—, Finomított szesz kicsinyben 57.25—57.50, Élesztőszesz nagyban 56.75—57.—, Élesztőszesz kicsinyben 57.25—57.50, Nyersszesz adózva nagyban 55.75—56.—, Nyersszesz adózva kicsinyben 56.1/4—56.3/4, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 16.—16.15 Denaturált szesz nagyban 21.25—21.50, Denaturált szesz kicsinyben 21.75—22.—. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzletés mellett értendők.

Bécs, márc. 21. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.90 forinton kelt el. Zárlatjegyzés 19.60—20.— frt.

Prága, márc. 21. Adózott tripló szesz azonnali szállításra nagyban 55.50—55.75 frton jegyez tetett. Adózatlan szesz 18.75 frt.

Trieszt, márc. 21. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban osztrák-magyar áru 12.75—12.50. Román áru 11.50—14 forinton jegyez tetett azonnali szállításra.

Berlin, márcz. 21. Szesz helyben 45.50 márka = 26.71 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint & 10,000 literszállék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Stettin, márcz. 21. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 44.—márka = 25.83 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Boroszló, márcz. 21. Szesz (50-es) pr. áprilisra 63.50 márka = 37.16 frt; szesz (70-es) pr. áprilisra 43.60 márka = 25.60 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Hamburg, márcz. 21. Szesz márcz.—ápril 22.75 márka = 13.35 frt; ápril—májusra 22.75 márka = 13.35 frt; május—júniusra 22.75 márka = 13.35 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 forint.

Páris, márcz. 21. Szesz folyó óra 45.50 frk = 23.99 frt; áprilisra 45.25 frk = 23.86 frt; májustól 4 óra 41.75 frk = 21.99 frt; négy első óra 44.50. frk = 23.46 frt. Az árak 10,000 liter százalékonként 1/4% leszámítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Cukor.

Prága, márcz. 21. *Nyers cukor* 88% cukortartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.37 frt, okt.—decz. szállításra 12.40 forint.

Hamburg, márcz. 21. *Nyers cukor* f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.07 márka, áprilisi szállításra 9.10 márka, májusi szállításra 9.17 márka, augusztusi szállításra 9.40 márka. Irányzat változatlan.

Páris, márcz. 21. *Nyers cukor* (88 fok) kész árú 28.50—29.—frk, fehér cukor novemberre 31.75 frk, decemberre 31.75 frk, májustól 4 óra 32.3/8 frk, májustól 4 óra 30.25 frank. Finomított készárú 101.50—102 frank.

London, márcz. 21. *Jávaczukor* 11 1/4 shilling nyugodt. *Nyers cukor* és *jegecedett cukor* renyhe, ártartó. *Külföldi tört*, nyugodt. Jegyezett: készárú 10-9 sh., áprilisra 10-9 sh., május-augusztusra 10.11 1/4 sh. *Répacukor* nyugodtan indult, később gyengébb, a zárlat nyugodt. *Német* (88%) márcziusra 9.—shilling, áprilisra 9.0 1/4 sh., májusra 9.1 sh., júniusra 9.1 3/4 sh., júliusra 9.2 3/4 sh., augusztusra 9.3 3/4 shilling, október-decemberre 9.03 sh. *Határidő-üzlet:* márcziusra 9.0 1/2 shilling, áprilisra 9.0 1/2 sh., májusra 9.1 1/4 sh., júniusra 9.2 sh., júliusra 9.2 3/4 sh., augusztusra 9.3 3/4 sh., október-decemberre 9.3 3/4 sh.

Olajok.

Páris, márcz. 21. Repceolaj folyó óra 52.50 frk (= 24.71 frt); áprilisra 52.50 frk (= 24.71 frt); májustól 4 óra 53.50 frk (= 25.19 frt); 4 utolsó óra 54.25 frk. (= 25.54 frt). Árak 100 kilónként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, márcz. 21. Repceolajhelyben 51.—márka (= 29.94 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Köln, márcz. 21. Repceolajmájusra (hordóval) 54.50 márka (= 32.—frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

London, márcz. 21. *Repceolaj* 22.—sh., *lenolaj* 15.6 shilling, *gyapotmagolaj* 14.6—15 sh., *terpentin* 24-6 sh.

Petroleum.

Hamburg, márcz. 21. Petroleum helyben 5.10 márka = 2.99 frt.

Antwerpen, márcz. 21. Petroleum fin. helyben 15.5/8 frank = 7.26 frt.

Bréma, márcz. 21. Petroleum fin. helyben 5.20 márka = 3.05 frt.

Newyork, márcz. 21. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.75 cents, fin. petroleum Philadelphiamban 5.70 cents; United Rife Line Certificates áprilisra 77.—; nyers petroleum áprilisra 6.40 cents.

London, márcz. 21. *Petroleum*, amerikai 4 1/2—4 3/8 sh., orosz 4 1/8—4 3/8 sh.

Kávész, tea, rizs, juta, shellak.

London, márcz. 21. *Santos*, határidő ártartóbb. Jegyezett márcz.-ra 27.9 sh., májusra 28.3 sh., júliusra 28.3 sh., szeptemberre 29.—sh., decz.-re 29-6 shilling. *Tea:* jó minőségű indiai szilárd teljes árak. *Rizs:* szilárd 3 sh.-gel magasabb, de alig élénk. *Juta:* igen nyugodt változatlan. *Schellack:* nincs forgalom.

Fémek.

London, márcz. 21. *Réz*, G. M. Brände 50 11/16—50 15/16 font sterling készárú és 51—51 1/4 font sterling 3 óra; best sel. 55 1/4—55 3/4 font sterling. *On:* finom, külföldi, 65—65 1/2 font sterling készárú és 65 3/16—66 1/16 font sterling 3 óra. *Olom:* angol 12 3/8 font sterling; külföldi 12 3/4—12 1/2 font sterl. *Horgany:* külföldi 18 3/16—18 3/8 font sterl. *Higany:* 7.26 font sterling első és 7.2 font sterling másodkézből. *Vas:* A glasgowi nyersvaspiac lanyhán indult és bágyadtan zárult mérsékelt üzlet mellett. *Zárlatárak:* 46.3 sh. készárú és 46.5 1/2 sh. egy óra. Cleveland 46.6 sh., készárú és 40.8 1/2 sh. egy óra; Hematit 49.5 1/2 shilling készárú

és 49.5 1/2 sh. egy óra; Middlesbrough 51.—sh. készárú és 51.3 sh. egy óra. A nyers-készlet Glasgoban 333.264 és Middlesbroughban 44.841 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, márcz. 21. effektív piacon nincsen forgalom, de az irányzat szilárd. Oroszországból a kínálat csekélyebb, amit azzal indokolnak, hogy a déli részeken fagy volt, amely a vetéseknek ártott. Ezek a hírek a tavaszi buza árát emelték, mivel fedezési szükséglet mutatkozott. Kötött buza tavaszra 12.—12.14—12.13 forinton, buza máj.-jun. 11.67—11.69 forinton, rozs tavaszra 8.83—8.85—8.83 forinton, zab tavaszra 6.93—6.95 forinton, tengeri máj.-jun. 5.65 forinton.

Hivatalosan jegyezett: Buza tavaszra 12.12—13.—, május-júniusra 11.66—11.68, rozs tavaszra 8.82—8.83, tengeri május-júniusra 5.65—5.66, zab tavaszra 6.94—6.96 frton.

Boroszló, márcz. 21. Buza helyben 18.90 márka (= 11.09 frt) sárga. Buza helyben 18.80 márka (= 11.04 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.75 frt.) Zab helyben 15.40 márka (= 9.04 frt.) Tengeri helyben 12.—márka (= 7.04 frt.) Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Hamburg, márcz. 21. Buza holsteini 187—197 márka (= 10.98—11.56 frt). Rozs meklenburgi 140—148 márka (= 8.22—8.69 frt.) Rozs orosz 111—112 márka (= 6.51—6.57 frt.) Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Páris, márcz. 21. *(Megnyitás.)* Buza folyó óra 29.10 frank (= 13.37 frt). Buza apr.-ra 28.80 frank (= 13.72 frt). Buza máj.-jun.-ra 28.60 frank (= 13.63 frt). Buza májustól 4 óra 27.75 frank (= 13.22 frt). Rozs folyó óra 18.—frank (= 8.56 frt). Rozs apr.-ra 18.—frank (= 8.50 frt). Rozs máj.-jun.-ra 18.—frank (= 8.56 frt). Rozs májustól 4 óra 17.30 frank (= 8.24 frt.) Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, márcz. 21. *(Zárlat.)* Buza folyó óra 29.10 frank (= 13.87 frt). Buza apr.-ra 28.80 frank (= 13.72 frt). Buza május-júniusra 28.60 frank (= 13.63 frt.) Buza 4 óra májustól 27.80 frank (= 13.24 frt).

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, márcz. 21. A mai tőzsde a kedvezőtlen belpolitikai helyzet dacára eléggé kedvező hangulatban folyt le, sőt az irányzat az üzlet folyamán határozottan szilárd is volt, de a forgalom mindvégig korlátolt maradt. Csak Salgótarjáni és Alpési bánya örvendtek jobb keresletnek.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 365.—363.85, Anglo-bank 160.50, Unie-bank 300.50, Keresk. bank 1422, Magyar hitelrészv. 383.75—382.50, Osztrák-magyar államvasut 341—341.75, Déli vasut 79.50—79.25, Török dohány 133.50—133.75, Tramway 513, Alpési bánya 152.25—153.25, Rimamurányi 246.50—246.25, Salgótarjáni készébb. 637—640, Észak-magyar készébb. 212, Magyar aranyjárdék 121.70, Magyar koronajárdék 99.50, Török sorsjegy 57.75—57.50, Német márka 58.73.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 364.—, Magyar hitelrészvény 383.—, Länderb. 22150, Osztrák-magyar államvasut 340.50, Déli vasut 79.12, Alpési bánya 152.60, Tramway 510, Májusi járadék 102.30, Török sorsjegy 57.50.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.37, Magyar hitelrészvény 383.50, Länderb. bank 221.25, Unie-bank 300.75, Anglo-bank 160.50, Bankverein 272.—, Osztr.-magy. államv. 340.50, Déli vasut 79.25, Elbevolgyi vasut 259.50, Északnyugati vasut 246, Alpési bánya 152.50, Fegyvergyár 306, Magyar koronajárdék 99.50, Török sorsjegy 57.50, Német márka 58.75, Török dohányrészvény 133 forinton kötöttet.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjárdék 121.70. Magyar koronajárdék 99.45. Tiszai kölcsönsorsjegy 141.50. Magyar földtehermentesítési kötv. 97.10. Magyar hitelrészvény 383.75. Magyar nyereségekölcsön sorsjegy 160.—. Kassa-oderbergi vasut 190.75. Magyar kereskedelmi bank 1418.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.30 Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.16. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 252.—. Rimamurányi vasrészvénytársaság 246.50. 4-2% papírjárdék 102.25. 4-2% ezüstjárdék 102.20. Osztrák aranyjárdék 122.70. Osztrák koronajárdék 102.25. 1860. sorsjegyek 143.80. 1864. sorsjegyek 194.—. Osztrák hitelsorsjegyek 204.—. Osztrák hitelrészvény 364.50. Angol-osztrák bank 160.50. Unie-bank 300.50. Bécsi Bankverein 272.—. Osztrák Länderb. bank 221.—. Osztrák-magyar bank 924.—. Osztrák-magyar államvasut 340.50. Déli vasut 79.37. Elbevolgyi vasut 259.—. Dunagőzhajózási részvény 443.—. Alpési bányarészvény 152.70. Dohányrészvény 133.—, 20 frankos 9.53. Császári királyi vert arany 5.69. Londoni váltóár 120.30. Német bankváltó 58.70.

Bécs, márcz. 21. *(Utőtőzsde.)* A déli tőzsde zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 367.37, Magyar hitelrészvény 384.—, Anglo-bank 160.25, Bankver. 272.50, Unie-bank 300.10, Länderb. 221.—, Osztrák-magyar államvasut 340.75, Déli vasut 79.37, Elbevolgyi vasut 260.—, Északnyugati vasut 246.—, Török dohányrészvény 183.—, Rimamurányi vasmű 247.—, Alpési bánya 152.60, Májusi járadék 102.25, Magyar koronajárdék 99.50, Török-sorsjegy 57.58, Német márka azonnali szállításra 58.75.

Berlin, márcz. 21. Májusi járadék 102.20, Ezüstjárdék 102.10, Osztrák aranyjárdék 104.—, Magyar aranyjárdék 103.30, Magyar koronajárdék 100.10, Osztrák hitelrészvény 229.—, Osztrák-magyar államvasut 145.20, Déli vasut 34.80, Osztrák bankjegy 170.15. Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 170.—, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.95, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.47 1/2 Orosz bankjegy 216.75, Olasz járadék 93.50, Laura-kobó 183.50, Harpeni 177.40, Olasz központi vasut 133.50, Török sorsjegy 115.—.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 229.10, Osztrák-magyar államvasut 145.25, Déli vasut 34.80. Magyar aranyjárdék 103.30. Disconto-társaság 206.10.

Frankfurt, márcz. 21. *(Zárlat.)* 4-2% papírjárdék 86.50, 4-2% ezüstjárdék 86.95, 4% osztrák aranyjárdék 103.90, 4% magyar aranyjárdék 103.10, magyar koronajárdék 100.10, osztr. hitelrészvény 308.62, osztr.-magyar bank 787.—, osztr.-magy. államvasut 293.75, déli vasut 70.25, bécsi váltóár 170.07, londoni váltóár 20.487, párisi váltóár 80-966, bécsi bankvein 230.50, villamos részvény 141.50, alpési bányarészvény 129.50, 3% magyar aranyköcsön 91.80. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, márcz. 21. *(Utőtőzsde.)* Osztr. hitelrészvény 308.50, osztrák-magyar államvasut 293.75 déli vasut 70.25.

Hamburg, márcz. 21. *(Zárlat.)* 4-2% ezüstjárdék 86.95, osztrák hitelrészvény 308.25, osztrák-magyar államvasut 734.—, déli vasut 167.—, olasz járadék 93.90, 4% osztr. aranyj. 103.60, 4%-os magyar aranyjárdék 103.75. Az irányzat csendes.

Páris, márcz. 21. 3%-os francia járadék 103.22, 3 1/2%-os francia járadék 107.15, Osztrák földintézet 1275, Länderb. bank 489.—, Osztr. aranyjárdék 105.10, Déli vasuti elsőbbség 394.—, Alpési bánya 332.—, Török dohányrészvény 287.—, Török sorsjegy 107.50, Olasz járadék 93.85, Spanyol köcsön 55.35, Meridional 673.—, Ottoman-bank 546.50, Magy. jelzáloghitelbank 824.—, Rio Tinto 737.—, Debeers 683.—, Eastrand 97.—, Chartered 69.—, Randfontein 38.—.

London, márcz. 21. *(Zárlat.)* Angol consolok 112.—, déli vasut 7.50, spanyol járadék 55.— olasz járadék 92.7/16, 4% magy. aranyjárdék 102.25, 4% rupia 63.3/8, Canada pacificvasut 85.—, leszámítási kamatláb 2.15/16, ezüst 25.0/16. Az irányzat szilárd.

New-York, márcz. 21. Ezüst 54.7/8.

IDŐJARÁS.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1898. márcz. 21-én reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius századon	Csapadékmm.	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius századon	Csapadékmm.
Arvadraja	88-1	0.4	0	Pola	59-9	11.4	0
Selmeczbánya	64-2	0.5	0	Lesina	59-8	0.4	0
N.-Szombal	64-0	2.9	0	Sarajevo	59-6	0.4	0
Magyar-Ovár	64-9	3.2	0	Torino	63-4	7.8	0
O-Gyalla	63-3	8.3	0	Florence	64-9	9.8	0
Budapest	68-0	2.7	8	Róma	64-4	9.7	0
Sopron	65-0	2.0	0	Nápoly	67-5	7.7	0
Hesény	68-8	5.5	6	Brindisi	68-2	12.2	0
Keszthely	63-8	4.8	0	Palermo	65-4	14.0	0
Zágráb	64-1	8.4	2	Malta	63-9	13.9	0
Fiume	60-4	11.7	0	Zürich	65-6	0.4	13
Cikvenica	60-7	10.0	0	Biarritz	61-2	10.0	0
Pancsova	61-4	6.9	0	Nizza	59-8	9.0	0
Zsombolya	60-4	6.8	0	Páris	65-7	1.2	1
Arad	60-6	4.3	0	Kopenhága	47-2	8.3	1
Szeged	62-5	3.8	2	Hamburg	62-3	2.8	1
Szonok	60-7	3.2	2	Berlin	62-8	2.4	0
Eger	62-8	4.4	1	Christiansund	55-8	2.4	0
Debrecen	61-9	3.8	0	Stockholm	55-1	1.0	0
Késmárk	63-6	0.0	1	Szent-Pétervár	45-4	9.4	0
Ungvár	63-1	3.8	0	Moskva	50-6	0.7	1
Szombár	58-0	5.1	0	Varsó	57-0	0.5	0
Nagy-Várad	61-8	4.8	0	Kiew	68-1	0.1	0
Kolozsvár	61-0	4.8	0	Odessa	—	—	—
Nagy-Szeben	58-8	7.8	1	Sulina	60-3	4.0	0
Bécs	64-5	2.8	8	Szófia	61-2	3.8	0
Sárbogard	64-2	2-5	11	Konstantinápoly	60-0	7.8	0
Klagenfurt	61-2	7.0	4				

Az északkeleti depresszió gyengülében van és egy új lapos depresszió fejlődik a Földközi tengeren. A magas nyomás Északnyugatról nyúlik be a kontinens közepébe. Az idő közep- és Nyugat-Európában hűvösebb lett, fagy azonban csak Észak-Oroszországban volt. Csapadék mindenfelé esett, nagyobb mennyiségben az Alpokban. Házánkban a helyi 24 órában sok helyütt volt 5 mm.-en aluli csapadék. A hőmérséklet tegnap 15, sőt 20 fősé emelkedett, éjjel azonban már erős lehűlés állott be. Ma reggel az idő borult és helyenkint esett. Hűvösebb idő várható, helyenkint eséssel.

Felolós szerkesztő: Liposov Ádám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. márczius 21-én.

Main table containing market data for various securities, including Hungarian government bonds, bank shares, and foreign exchange rates. It is organized into multiple columns with sub-sections like 'I. Államadósság', 'II. Más közkölcsönök', 'III. Záloglevelek és kölcsönkötvények', etc.

A feljegyzett értékpapiroknál, melynek felélt ére nem elegendő az a papírtól elvont, az osztalék az utolsó kvartálra vonatkozólag értékű.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre fizetendő közpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ postautalványon beküldi, s a szöveget az utalvány szelvényére írja; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzemekben:

- I. ker., Jánok-utca 22. **Dr. Balasovits Györgyné** nagytözsé.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos**, fűszerkereskedése.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Mór**, dohánytözsé.
- IV. „ Farsich-bazár **Déval Józsefné**, dohánytözsé.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Nemetsek A. J.**, dohánytözsé és újságárda.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula**, fűszerkereskedése.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Weil Vilmos**, dohánytözsé.
- V. „ Váci-körút 6. szám **Moreno Janka**, dohánytözsé.
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond**, dohánytözsé.
- VI. „ Teréz-körút 54. szám **Broner nővérek**, dohánytözsé.
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Bohoczky Ilona**, dohánytözsé.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Heisler Réza**, dohánytözsé.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Fraud J.**, dohánytözsé.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérá. **Sopronyi V.**, dohánytözsé.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségeesen megadatnak.

LEVELEZÉS.

Szép barnának. Sajnálom igazán, hogy többféle oknál fogva nem tudtam megírni a te leveledet. S... R... ba mint szokott helyemen leszek ma is, hol szívesen látja údvözölő „Bálvány-utcai”-ja. 3204-1

Jeune femme distinguée cherche la connaissance d'une jeune dame jolie et spirituelle. Lettres priées sous „Amitie intime a l'expédition de ce journal. 3210-1

Margitszigeti Ellácska! Boldog vagyok, hogy kegyedet ma-oly viruló színben láthatam, úgy látszik, hogy neked eskü alatt tett ígéretéről, már rég megfeledkezett. Hja, ilyenek kérem a mai hölgyek persze csekély kivételével. De mit tehetünk mi férfiak ez ellen? Semmit. Tűrnünk és kordjunk tovább a fejünkre helyezett agancsokat. Üdvözlöt Dezső. 3206-1

Édes drága keresztapám! Nagyon sajnálom, hogy a márczius 19-éről elfeledkeztem és még egy szót sem írtál, ezt nem érdemeltél tőlem, de meg is fogom magamnak jegyezni és el fog még jönni az idő, hogy személyesen meg fogom köszönni a szíves megemlékezést és kérek, írjál nekem minél előbb. Isten veled. Csókol szerető keresztapád Vaszty. 3216-1

Chicago. Please call for letter from Henry 6633-1

Paula 100. Holnap nem leszek a fővárosban, ma váratlanul el kell utaznom. Visszakérem az elhelyezkedésed, holnap fogom veled közölni. Képzelted, mennyire sajnálom, hogy téged néhány napig nem láthatlak. Viseld magad, drágám, jól s gondoljáljokot a te érte 416 Bélad-ra. 3212-1

Hajós-utcai barna asszony. Ugyan mondja, kérem, hát teljesen ki van zárva, hogy Önnel megismerkedhessem? Igenül választát e helyen kéri napontkénti bámuloja. 3206-1

Chicagonak levele van L. S. 26-től. 959-1

Sándor 13. Hallgatásod okát ne bírom felfogni, csak nem vagy tőlem tálan beteg? Ertesítsél e helyen, hogy mikor láthatlak ismét. Nálunk minden a régi lábon van. A néni még most is oly kiálthatatlan, mint eddig volt, úgy látszik nem akar a javulás útjára térni: ez pedig reánk elég baj. Gizi. 3198-1

Herkulesfürdő. Tudod galambom mit álmodtam az éjjel? Hogy egy szép selyem ruhával, hosszú arany lánc és órával leplel meg, azonkívül ráadásul kitámasztba helyezed, hogy a hűvös tüneményeket Abházában fogjuk kettesekén telteni. Mit szólsz ehhez? Oh mily boldog volnék, ha mindez teljesülne. Ugy-e édesem, ha álmod nem is egészen, de legalább részben be fog következni; és akkor én leszek Budapest legszebb hölgye, te éretem pedig a legnagyobb férfi. Melinda. 3200-1

Csinos 25 éves falusi öv. hivatalnoknő egy nemes idősebb ur ismeretségi öbájja aki anyagilag is segítségre van szüksége. Ki ajánlatomat elfogadja írjon „Kirepülő vadgalamb” jelleg alatt a kiadóba. 961-1

Hűséges barát szíves levelet ment jó baráttól a kért jellegvel a kiadóba. 955-1

HÁZASSÁG.

Fővárosi nagy butorcég főnöke, 8-10.000 ft készpénz-hozomány feléit rendelkező, izz. fiatal hölgy melóbbi komoly ismeretséget keres. Közvetítők ajánlata figyelembe nem vétetik. Szíves választ „Erzsébetváros” alatt kíván e laphoz czímezni. 3120-3

Bankhivatalnok, előkelő családból, 1500 ft évi fizetéssel, jó házból származó less izz. hölgy komoly ismeretséget óhajtja. Nem anonyim válasz „Házasság” alatt ezen laphoz küldendő. 3194-2

ÁLLÁST KERES.

Magányos nő, ki a háztartás minden ágában kitűnő jártassággal bír s mint háztartóznő több évon át alkalmára volt. Állást keres. Címe a kiadóhivatalban megadható. 3048-3

Hivatalnoknő, ki jelenleg is alkalmasra van, a gép-és gyorsírás-szaktanfolyamot jó sikerral végezte, könnyű irodai állást keres. Levelet a kiadóhivatalba kér „Ügyes és szorgalmas” jelleg alatt. 3130-3

34 éves, nős kereskedő, ki némi biztosítékkal is rendelkezik, pénzbeszedői állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3156-3

Remington gépirónő, ki a magyar és német nyelvet egy szóban, mint írásban teljesen bírja állást keres. Szíves megkeresést „Gépirónő” jellegű a kiadóba kér. 3198-3

Gyakornoki állást keres szép írással bíró fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 3183-3

Ökleveles gyermekkeresztő, kinek a téren 5 évi jártassága van, beszél magyarul, németül, a kézimunkában nagy jártassággal bír, állást keres. Címe a kiadóhivatalban megadható. 4918-3

Bár milyen állást elfogadok, kilordó, pénzbeszedő, háziszolga már voltam, 50 ft övaddal rendelkezem. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 957-3

Mint feliróné vendéglőben, vagy más üzletben keres alkalmas zást övvegy vendéglősé, igényel szerények. Cím a kiadóhivatalban. 1833-3

Ügyes, gyors és gépirónő irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3190-3

ÁLLÁST KAPHAT.

Német vagy francia bonne egy 5 és fél éves fiúcska mellé fél napra esetleg egész napra kerestetik. A cím megadható a kiadóhivatalban. 3104-4

Falura kerestetik egy gazdasszony. Csakis azok, kik a vidéki háztartás minden ágában jártasak, a magyar, német és tót nyelvet bírják pályázhatnak. Jó bánásmód és megfelelő fizetés. Levébeli ajánlatok az igények közlésével „Takarékoság” jelleg alatt a kiadóhivatalhoz czímezendők. 3180-4

Nevelőt keresek négy fiúhoz, a magyar, német és francia nyelv bírása szükséges. Kik a zongora tanításban is jártasak, előnyben részesülnek. Levébeli ajánlatok a fizetés és egyéb igények megjelölésével „Nevelő” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3158-4

On cherche une demoiselle française pour jouer et courser apres de dent garçons de 6 et 8 au, pour les après midi de 3 jusque 5 et 7 heure. L'adresse a l'administration du journal. 699-4

Jósebb francia nő a francia nyelv tanításáért lakást kaphat. Cím a kiadóhivatalban. 3214-4

Jó bizonyítványokkal rendelkező fűszerkereskedő-segéd, ki a tót nyelvet is bírja, állást kaphat. Levébeli ajánlatok a fizetési igények közlésével „Püszeres” czímen a kiadóba küldendők. 3170-4

OKTATÁS.

Házitanítóknak ajánlunk VIII-ik gimnáziumi tanuló, kinek 9 téren már jártassága van. Szíves megkeresést a kiadóhivatal továbbít „Jó tanuló” czímen. 3088-5

Fiatal tisztviselő, ki a délutáni órákban szabad, elvállal egy-két gimnázista tanuló oktatására mérsékelt díjazás mellett. Címe a kiadóhivatalban. 2714-5

Gyakorlott okleveles gyermekkeresztő órák adására vállalkozik. Rlemi osztályokra is előkészít. Cím a kiadóhivatalban. 2402-5

Czimbalmozni! Két hónap alatt bárkik is megtanulok az általam feltalált legújabb és legkönnyebb magyar rendszer (methodus) szerint, háznál és házon kívül, ugyszintén vidékre is tanítok pontos és kimerítő magyarázat után (posta fordulával). Cím a kiadóhivatalban. 2850-5

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Kelenföldi házépítő szövetkezet, bekorlátolt sarak 446 négyszögű telek az építendő promontori villamos közelében, önként frt 6.50 eladó. Ugyanők kizárva. Cím a kiadóhivatalban. 6647-7

Háztelkek Kossuthfalván, kispesti határnál, 150 és 200 négyszögű telek parcellálva, ára 2 frt 80 krtól 4 frtig, havi 10 frt, vagy heti 2 frt részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Szecepanowski Zsigmondnál, vendéglős; VIII., Nap-utca 13. 6449-7

Telek eladás. A Hajós-úton, közel a villamos vasúthoz, iparos részére alkalmas 484 négyszögű sarak telek, készpénz fizetés mellett eladó. Értekezhetni 12-3 óra közt. Cím a kiadóban. 6648-7

Eladó 103 katasztrális hold, épületekkel. Közvetítők kizárva. Cím a kiadóhivatalban. 6637-7

Építkezési telkek, a VI., VII. és VIII. kerületben, az Andrássy-út közelében, a Király-utócsban élők helyen, kedvező feltételek mellett, eladók. Ugyanők kizárva. Értekezhetni 12-3 óra közt. Cím a kiadóban. 6655-7

ELADÁS.

Elegáns butorok. Ebédő, háló, uri és szalon berendezés, olajfestmények, szőnyegek, rövid zongora stb. eladó 9-és 3-5 óra között **Andrássy-ut 66. szám.** 6633-8

Régi fajsokola teljes felszerelés miatt eladó: **Diaszorók,** a legkiválóbb fajokban, hessen 6-8 frt 100 darab. **Diaszorók** 20 frt 100 darab, alma- és kórtva-vadonczok, 6-8 frt, 40 frt 100 darab. **Rozmák,** a legkiválóbb fajokban 12 frt 100 darab. **Száraggyökerek** 80 kr. 100 darab. Cím a kiadóhivatalban. 2982-8

Sakatos és kerékpárjavító műhely, teljesen felszerelve, jó forgalmu helyen, olcsó áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2882-8

Valódi Quendingburgi takarmány-répmag, elsőrendű termelőtől, 15 frtjával 100 kgként helyben eladó. Cím a kiadóban. 2920-9

Diófából készült, faragott, két ajtós kredenz azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2984-8

Női biciklik, veskedjenek leveleket a kiadóhivatalba „Atilla kerékpár” jelleg alatt küldeni. 8120-8

Kerékpár, aig-haszánt, teljesen jó karban, jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3198-8

Jó karban levő tura kerékpár eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3150-8

Kávé elvámolva és bérmentve Budapestről vagy Fiumé: 151 4/5 k. Portorico 8.60, 4/5 k. Cuba-kávé 6.50, 4/5 k. Mocca-kávé 6.50, 4/5 k. Jáva-kávé 6.50, 4/5 k. Gyöngy-kávé 6.50, 4/5 k. különbözőes Kuba 8.60. FÉLKÉT kávé kilója 1.60. 25 k. Domingo kávépörkölt 1.30. — **BEKÜLTETVE** Budapest, Rottenbiller-utca 4. Fiume, via **Miklós 113.** 6651-8

Nagy íróasztal, kilencz főkkel, olcsón eladó. Megtekinthető 4 óra között. Cím a kiadóhivatalban. 3098-8

VÉTEL.

Jó pedálos czimbalom (használt) megvételre kerestetik. Ajánlatok „Czimbalom” jelleg alatt a kiadóba. 3080-9

Jó karban levő zongorát keresek megvételre. Ajánlatok „B J” jelleg alatt a kiadóhivatalban küldendők. 2792-9

Gordonkát keresek megvételre. Levélet az ár megjelölésével a kiadóhivatalba kérek **Gordonka** cím alatt. 3182-9

KIADÓ SZOBÁK.

Külön bejáratu utcái szoba, szép butorral a József-körúton azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3000-10

Utcai szoba elegáns butorral, külön bejárattal, kitűnő ellátással, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2992-10

25 frtért teljes ellátást nyer egy fiatal ur külön bejárattal az Erzsébet-körúton. Cím a kiadóban. 2919-10

Különbejáratu (lépcsőházból) szobát butorozott szoba teljes ellátással azonnal kiadó egy intelligens családnak. Cím a kiadóhivatalban. 2990-10

Szoba szépen butorozva, teljes ellátással azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3114-10

Szépen butorozott, kétablakos szoba a Vörösmarty-utczában nagyon olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3142-10

A Teréz-körúton egy földszíni különbejáratu, nagy és tisztá butorozott udvari szoba azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3144-10

Jgen szép utcái szoba, külön bejárattal, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3172-10

Egy különbejáratu tiszta utcái szoba, igen elegáns berendezéssel, fűrdőszoba használattal, a Király-utczába kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2712-10

Csinosan butorozott nagy utcái szoba olcsón, fűrdő szoba használattal ill em. egy ur esetleg urai nő részére teljes ellátással is kiadó. cím a kiadóhivatalban. 2500-10

Kényelmesen berendezett szoba csinos butorral, fűrdőszoba használattal, havi 15 frtért kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2804-10

LAKÁS KERESTETIK.

Keresek egy vagy két szobás a lépcsőházból külön bejárattal eise emeleti butorozott lakást. Ajánlatok a kiadóhivatalba keretnek „Alkalmos lakás” cím alatt. 2994-11

Ödöllőn 2 szoba és konyhábol álló lakást keresek, közel a vasúthoz. Levébeli ajánlatok „Nyári lakás” jelleg alatt a kiadóba kérek. 3168-11

A Teréz-városban keresek lakást Május 1-re, mely álljon 2 utcái 1-2 udvari elő és fűrdőszobából, az első vagy második emeleten. Levébeli ajánlatok az évi bért költésével „Terézvárosi” jelleg alatt a kiadóba czímezendők. 3168-11

SZOBA KERESTETIK.

Két fiatal ember, hivatalnokok, a m. kir. államvasutak mentén. Budapesthez közel, egy vagy két butorozott szobát keresnek olyan helyen, hol az állomás a pályaudvortól nem esik messze. Szíves ajánlatok némi tájékozással és ár megjelöléssel „Futasi otthon” Cím alatt e lap kiadóhivatalába keretnek. 3202-12

KIADÓ LAKÁSOK.

Butorozott szobát keresek egy csendes házban, lehetőleg teljes ellátással. Levébeli ajánlatok „S. 1848.” jelleg alatt a kiadóhoz czímezendők. 3164-13

HITEL-PÉNZ.

Amortizációs kölcsönöket budapesti házakra és telkekre I., II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közzvetítők a legelőnyösebb idő alatt, előkelő fővárosi intézetnél, csekély utólagos honorarium fejében. Telekktőlgyi kivonattal és katasztrai bírtokvisi szükségese. Értekezhetni d. u. 1-3-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 320-14

Uradalnak, valamint nagybirtokosok 20.000 frtot meghaladó összegekben, igen előnyös feltételek mellett kaphatnak kölcsöntés kölcsönöt a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelek a melyekben megemlíti legyen, hogy mely intézetnél, mely feltétel mellett, mily összegű kölcsönre van első helyben bekebelezve „Káptalani önz” czímen keretnek e lap kiadóhivatalába. 6661-14

KÖNYVEK.

Eladók könyveket, világhírű írók műveit, olcsón. Cím a kiadóhivatalban. 1772-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Régi jó hírnévnek örövendő nyári vendéglő kerttel azonnal kiadó. Olcsó házból, szerződések, dug fel-szerelés, szükséges tőke 8000 ft. Választ „Jó üzlet” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek. 3008-17

Az Erzsébetvárosban egy kitűnő forgalmu kavéház, család körülmények miatt olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3140-17

KÜLÖNFÉLE.

A legjobb magyar éleztlap az „Üstökös”. Most sorra közli pompás karriertárában a nevezetesebb írókat és művészeket. 3274-18

Jgen ügyes gyermekruha-varrónő szerény díjazás mellett ajánlja magát házakhoz, elvállal házonkívüli munkát is. Megkeresést „Kitűnő szabás” jelleg alatt a kiadóhivatalba kér. 2974-18

Ügyes fodrásznő ajánlja magát szerény díjazás mellett. Szíves megkeresést „Könyv kezű” jelleg alatt a kiadóhivatalba kér. 3003-18

Egy igen nagy jövedelmet hajtó, kedvelt gyümölcs termesztéshez társul kerestetik olyan földbirtokos, ki hajlandó az elérhető elsőbbség ellenében földet bocsátani rendelkezésére. Cím a kiadóhivatalban. 2800-18

Egy ügyes nőruha szabónő elfogad elegáns utcái ruhákat 8 frtért, esetleg házhoz 1 frt 50 krajczárért. Cím a kiadóban. 2550-13

Klopodián él egy derék tanító, aki kitűnően fest arcképeket: meg pedig úgy is kell neki, fénykép után kézzel olajfestőket a bannulástig sikerültek és olcsón. Aki ilyen képeket akar, forduljon hozzá Klopodiánra (Tomes megye), Wiesner károly általános czímen. Ajánlja őt egy budapesti műbarát, a kinek képet készített és aki a sokasádu embert nem melleskésen jövedelmező munkához akarja juttatni. Az ajánló országgyűlési képviselő nevé megmondja a lakozóhelyét a kiadóhivatal. 3188-18

Gép-harisnya kitűnő, szerény díjazás mellett elvállal munkát. Szíves megkeresést „Tartós és szép” jelleg alatt a kiadóba kér. 3162-18

Jgen ügyes varrónő, szerény díjazás mellett, elvállal ugy házban, mint házonkívüli munkát. Címe megadható a kiadóhivatalban. 3154-18

A Népszínház közelében, Népszínház-utca 23. sz. alatt több utcái lakás 3 és 4 utcái szoba, csekdőszoba, fűrdőszoba, előkamra stb. kártyozással és gávilágítással kiadó. 6635-19

Az appropriáció.

(Az országgyűlésből.)

A budget-vitától néhány pillanatra elvonta a figyelmet két felszólalás. A napirend elé szökött mind a kettő. Az egyikben Arányi Miksa felelt Polónyi Gézának, de már csak a legszemélyesebb támadásokra, mert — és ezt loyálisan beismerte — hiba volt tőle, hogy a multkor, első felindulásában, tulment a parlamenti illendőség határain. Most tehát a biztosító társasága dolgáról semmit sem szólt. Az máshová való. A másik felszólaló már nem volt ennyire tapintatos és ambátor csak félreértett szavait akarta helyreigazítani, egészen új beszédet mondott. Molnár János apát úrról van szó — ha ugyan még ki nem találták volna. A főtisztelendő apát úgy találta, hogy őt félreértették, de azért más szavakkal ma is csak azt állította, hogy a papnak joga van a szószékről is korteskedni.

Évődtek is vele ezért a magyarázatért a jobboldalról.

— Nem magyaráztuk félre, csak ön beszélt félre.

— Kérdezze meg a bajszos papokat, hogy szabad-e a templomban politizálni?

— Ha a templomban politizál, akkor tessék itt imádkozni . . .

Igy ingerelték az apát urat, aki egyre jobban tűzbe jött s nem tudta a polemikáját bevégezni. Az elüklő Láng Lajos pedig háromszor is figyelmeztette, hogy tartsa magát a szabályokhoz. De Molnár nem tudott röviden végezni. S egyszerre mindenfelől kiabálni kezdtek:

— Eláll!

Az apát könyörgésre fogta a dolgot.

— Csak két percet kérek!

— Uraim, csak két percet kér — protegálta megindulva Láng Lajos s a Ház most már türelmesen hallgatta, csak Kubinyi György vette ki az óráját, hogy a két perc elteltével újra kezdje az „eláll“-t. De már nem volt rá szükség, mert az apát ur egy perc alatt végzett.

S aztán megindult az appropriáció vitája. Mindjárt érdekesen. Mert ma nem a Marjayak egyike nyitotta meg a sort, hanem mindjárt Emmer Kornél kezdett beszélni, akit pedig szívesen hallgatnak, mert úgy ismerik, mint aki függetlenül kimondja a véleményét. S ma sem csalódtak benne. Elmes formában, néha egészen ellenzéki rimekkel beszélt s különösen tetszett, amikor elmondotta, hogy kuriai bíró korában megismerkedett a választási visszaélések minden fajával. Akkor ő is tett fogadalmat, de nem személyek ellen (ez a néppártnak szólott), hogy ha még egyszer a törvényhozásba kerül, mindent el fog követni a visszaélések kiirtására. Ezért a kijelentésért az ellenzék (a megbántott néppárt kivételével) meg is éljenezte. Pedig nyomban utána Emmer egész sor adattal bizonyította, hogy választási visszaélések és különösen drága választások Angliában is vannak. A rabszolgakereskedés megszüntetéséért küzdő apostolok egyikének kerek százezer forintjába is került egy mandátum. Épen azért nem szabad egy ország kormányzatát a választásokból megítélni; és van erre a célra a kormányzati program és a teljesített munka. Ez pedig a liberalizmust igazolja s őt épen a liberalizmus csatolja a párthoz. (Ezért aztán a szabadelpvűpárt éljenezte meg.)

Apponyi Albert következett.

— Halljuk! Halljuk! — tört ki az egész baltábor kíváncsisága.

S a nemzeti párt vezére ezt a kíváncsiságot teljes mértékben kielégítette, ami nem szokatlan jelenség, ha egyébként mai beszéde nem is volt olyan egységes, mint máskor. Apponyi ugyanis sok témából olvasztotta össze ezt a mai beszédét s ezek a témák egy kicsit makranczosak voltak. Nem hagyták magukat összeolvasztani. A Horánszky adatainak védelmét például taljességgel lehetetlen volt a jászberényi választással és a választás után mutatkozott jelenségekkel egy kaplap alá fogni. Azonkívül az a vallomás, hogy a nemzeti párt a kiegyezésre való tekintettel kötelességének tartja az állapotok sötétebb színezését, szintén nehezen fért meg a lesújtó számok védelmével. Az Apponyi nagy művé-

szetére vallott azonban, hogy a sok makranczos témát legalább elmás fordulatok enyvével össze tudta ragasztani s ma is viharos tapsokra ragadta az ellenzékét. Beszédének legbecesebb része azonban, a középosztály erősítésének hangoztatása, aránylag legkevésbé hatott.

Az a jászberényi interpelláció, amely Apponyi beszédébe illeszkedett, két minisztert is megszólaltatott. Erdély Sándor, az igazságügyminiszter csak rövid nyilatkozatra volt kénytelen; egyszerűen az Apponyi jobb tudomására kellett hivatkozni, hogy a jászberényi bíróság nem korteskedett s a bírák többsége is Apponyira szavazott. Ezt Apponyi mindjárt el is ismerte. Perczel Dezső belügyminiszter azonban már hosszabban felelt, mert ő egyrészt formáserint megadta a választ Apponyi interpellációjára, másrészt pedig a néppárt vádaskodásaival is végzett. A néppárt vádaskodásai pedig hosszú lajstrom s azzal nem lehet hamar végezni.

Két órára azonban a többség tagjai közt bevégződött ez a hosszú művelet s holnap talán bevégződik az egész vita is.

A képviselőház ülése.

A beteg Berzeviczy Albert helyett ma is Láng Lajos elnököl s miután a Ház gazdasági bizottsága haterjeszti a képviselőház idei költségvetését, az elnök bejelenti, hogy napirend előtt több felszólalás lesz.

A kvóta-bizottság.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök jelenti, hogy a kiegyezési 1867. évi XII. törvényzcikk értelmében eljárt tavalyi kvóta-bizottság eredményre nem jutván, a kvóta arányát az 1898-dik évre a felség állapította meg. A kvóta további időre való megállapítása végett már most az országgyűlésnek új kvóta-bizottságot kell választania. Erre nézve azt javasolja, hogy a képviselőház tagjai közül holnapután, szerdán válassza meg a kvóta-bizottság tiztagját, mivel az osztrák Reichsráth is még fogja választani a napokban a maga kvóta-bizottságát. (Helyeslés.)

Madarász József: Harmincz esztendeje mindig ellenezte a közözügyeket s tiltakozott azok intézése ellen. Most is ezt teszi s indítványozza, hogy a Ház ne tűzzön határidőt a kvótabizottság megválasztására, hanem utasítsa a kormányt, hogy az 1790-iki 10-ik törvény alapján az ország önállósága és függetlensége megővésére terjeszzen be javaslatot. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Az elnök: Tudomásom szerint a földmívelési és összeférhetetlenségi bizottság egy-egy helye is betöltésre szorul. Indítványozom, hogy e két helyet is szerdán töltsék be.

A Ház így határoz.

Személyes kérdések.

Arányi Miksa tisztán azokról a dolgokról kíván szólni, amelyekkel Polónyi az ő személyét megtámadta. Ezt a támadását Polónyi már jelezte, mikor a szóló multkori beszédére reflektált. Arányi előmeri, hogy akkori beszédében tullepte a határt, a melyet mint képviselőnek meg kellett volna tartania. Most azonban igyekezni fog megmaradni e határok között. Fölolvassa Polónyi beszédének azt a részét, amelyben Zsolnai József adótáros sürgönyéről van szó. Az a sürgöny Arányi Dávidot említi, s nem őt. Kijelenti, hogy Zsolnaival semminemű összekötése nem volt. Polónyi a nélkül, hogy meggyőződött volna arról, kire vonatkozik ez a sürgöny: felolvasta azt. Ezt a Ház ítéletére bizza.

Rigó Ferenc: Most hát rehabilitálva van.

Molnár János félreértett szavainak megmagyarázása czimén elmondja, hogy a templomban való politizálást nem értette, úgy, hogy a templomot kortestanyává aljasítsák, hanem úgy értette, hogy a mint beszélnek a szószéken a király-hüségéről, a törvénytiszteletről, úgy kötelessége a papnak fölvilágosítani hibeit arról, hogy mi a sérelmes a polgári törvényekben a lelkiismeretre és vallásra. (Nagy zaj. Mozgás.) és így kitanítani a hívőket arra, hogy olyanokra adja a politikai választásoknál a szavazatát, akik a hit ellen intézett támadások visszaveré-

sére hajlandók. És e kötelesség teljesítésében nem fogja a katolikus klérust sem a miniszterelnök, sem az egész kormánypart ereje megakadályozni. (Folytonos zaj a kormányparton.)

Az elnök: Maradjon, kérem, a szavai magyarázatánál.

Molnár János: A reakció kifejezést is meg kell magyaráznia. (Zajos fölkiáltások jobbról; Eláll! Eláll! Nem hallgatjuk!) A keresztény reakció azt jelenti . . .

Az elnök: Megvonom öntől a szót, ha új beszédbe kezd . . . (Zaj.)

Meszlény Lajos: Joga van a szavait megmagyarázni.

Molnár János: . . . azt jelenti, hogy a keresztény elvek és érzelmek erejét vissza kell szerezni.

A budget-törvény.

Emmer Kornél jelzi, hogy ha bár a pénzügyi bizottság tagja, még sem elfásult financier, mindazáltal kijelentheti, hogy a költségvetést elfogadja. Ezután válaszol a választási visszaélések dolgában fölhozottakra. A néppárt óvatosan körülírt reakciót akar meghonosítani. A választási visszaélésekre a szónoknak az a megállapodott nézete, hogy a választás majdnem forradalmi állapot. A kérdés csak az: mennyire kifejező a választás a nemzet politikai akaratának. III. György angol király is keservesen panaszkodott, hogy neki sok arany piczula került a választás.

Lepsényi Miklós: Három millióba nem. Annyit csak Bánffy költ.

Emmer Kornél: A választási visszaélések együtt járnak magával az intézménnyel. (Zajos ellenmondás az ellenzéken.) A szónoknak 1884-ben kijutott a választási visszaélések keserűségéből mindaz, amit ma fölhoznak. Ekkor ő is tett fogadalmat, de nem személyek, hanem a rendszer ellen. Meggyőződése, hogy ha tükös szavazás alá bocsátanak azt a kérdést, vajjon Magyarország kivánja-e az egyházpolitikai törvények revízióját, a kormánypart nem bukna meg.

Meszlény Lajos: Az önálló vámtérület kérdésében szavaztassa meg.

Emmer Kornél: Látni való tehát, hogy a mult választás a nemzet akaratának kifejezése volt. A nemes szociálizmus nem más, mint a negyedik rend liberálizmusa, tehát igen is van kapcsolat a liberálizmus és a szociálizmus közt. De a forradalmi alakban föllépő szociálizmus nem tudható be a liberálizmusnak, amely azt sem nem szülte, sem nem nevelte; nevelője csak a reakció lehet. Vissza kell térnünk a keresztény alapokra! — így kívánja a néppárt. Vissza kell térnünk a vallásos neveléshez! Kívánom én, mert erre szükség van. Micsoda zavart állapot Meszlényi püspök levele után a Molnár apát felszólalása! Mi büszkén lobogtatjuk fenn a liberálizmus zászlaját s én a liberálizmus alapján tartozom e párthoz. S ha azt mondják, hogy a reakció elmaradhatatlan, hát akkor is vigasztalódunk mi liberálisok. A reakció alkonnyá ismét fölvaltja a liberálizmus hajnala, a haladás napja. A javaslatot elfogadom. (Helyeslés jobbfelől.)

Apponyi beszéde.

Gróf Apponyi Albert elsőbbsen az Emmer beszédére reflektál. Emmer óvatos. Mint a pénzügyi bizottság új tagja hallgatott a pénzügyekről, nyilván azért, mert tartott attól, hogy a pénzügyi bizottságból kiválasztják. (Taps az ellenzéken.) Elhagyta azonban Emmert az óvatossága akkor, amikor a választási rendszer ellen tett fogadalmáról beszélt, mert ez után el lehet arra készülvé, hogy majd a Házból is kiválasztják. (Taps. Derűtlenség.) Kérdi Emmert: vajjon a jogeszmének uralkodását látja-e a mai politikában? Sajnálatos, tér át az Emmer emelkedett felszólalásától a miniszteri beszédekre. Az ellenzék a kiegyezési tárgyalások előestéjén az ország teherviselési képességének latolását kötelességének hitte s nem várta, hogy a kötelesség teljesítésében olyan magatartással találkozzék, aminő a kormányé, különösen a Darányié, aki azt az új és hallatlan gondolatot röpitette ki, hogy az ellenzéknek csak az fáj, hogy a kormány már negyedik éve urak-

kodik. A szónok szellemi képesség tekintetében nem versenyezhetik Darányival, esztetikai érzéke nem versenyezhetik a pénzügyminiszter esztetikai érzékével s nem versenyezhetik gyöngé romanisztikus tudása a miniszterelnök hellén műveltségével. (Kaczagás. Taps.) Habár szerény kívánságai vannak a szónoknak a miniszterekkel szemben. Nem kívánja például, hogy akinek a képek, metaforák rajzolásában nagy a képessége, hogy annál a szakértelem is működjen. (Zajos taps.) Tisza István beszédese reflektál ezután s rámutat a zárószavakra, kérdezőn, hogy van az, hogy a 30—40 millióra menő fölösleg elmaradtak egészen? Expanzivitás az, hogy az állami fölösleg hallatlan mértékben leestek? Összehasonlítást tesz ezután a fogyasztási adóbevételek évi összegei közt. Ha, ugymond, a fogyasztási adóbevételek két millióval megnöttek: ez annak tudható be, hogy immár a házi használatra szánt italokat is megadóztatják. Exorbitáns a III. osztályu kereseti adónak harmincz százalékkal való emelkedése. Ez már csakugyan nem tudható be másnak, mint az adócsavar működésének. (Mozgás.) A terheknek igazságos fölosztásáról kell gondoskodni, de nem lehet a terhek fokozásához nyulni igazságtalanság és az elnyomítás gondolata nélkül. A takarékbetétéről szólva, mondja, hogy nálunk a 100 forintot átúli betétek az összes betéteknek alig a két százaléka; az alsóbb néposztály teljes szegénységét jelenti ez. Az értékpapírok oly csekély számban vannak magyar kézben, hogy ez a legnagyobb hátrány s legnagyobb biztosíték a nemzet eladósodására. A föld eladósodására nézve Horánszky által fölhozott adatokra mért nem válaszolt a pénzügyminiszter? Gróf Tisza meglepő fölületességgel beszélt a közpárti adósságainak kamatairól. A kormánypart nem méltatta figyelmére a kis- és középiparosok teljes eladósodását és szemet huny a ma előtt. A viczinális vasutakkal kiaknálták a községeket s nem adtak lehetőséget arra, hogy a községek e vasutak esetleges jövedelmeiből részesülhessenek. Az összes adóssághoz járhatók a jövő nemzedékre: ezzel állították helyre az egyensúlyt s föntartják rengeteg fogyasztási adókkal s mérgezési monopóliummal, vagyis a regéte mai kezelésével stb. A szónok a szabad jövedelem megadóztatásának a híve, ami a gazdagabbak nagyobb s a szegényebbek kisebb megterhelését jelenti. (Taps.) A földművelési miniszter nem fejezte ki magát precízen, ha azt mondta, pedig azt mondta, hogy a szegények adómentességeért a birtokok magasabb kategóriájában kell kárpótlást keresni az államnak. A kolosszális adóterheket magunkra vettük, de a multak nagy mulasztásait nem hoztuk helyre. Az adóztatásnak, amely immár a tökélet megáradja, eredménye siralmas. Az igazságügyi szolgálat nehékes, a közigazgatás nem felel meg a növekvő terheknek, a közegészségügy még az emberirtás megakadályozására sem gondol; a közművelődés, humanitás, szegényügy, betegügy stb. szóra sem érdemes fejlődést mutatnak, primitív állapotban vannak. A moderna állami életnek csak kezdetén vagyunk: mégis oly anyagi erőfeszítéseket tettünk már, aminek csak virágzó államok tehetnek. (Ugy van! Ugy! az ellenzék.) Fenyegedett állapotban van az országos béke és a nemzeti lét fentartása. Az összerokadás gyorsabban megy a magyar faj középosztályánál, mint a fejlődés az új elemeknél. Lehetséges tehát, hogy a kiegyezés alkalmával újabb terheket rakjunk nagyobbakat, mint amekkorákat eddig viselt, a roszuló birtokos osztályra. Ausztria közgazdasági politikája 1867-ig soha sem hasonlított Magyarország érdekeinek, 1867-től 1878-ig jobb fordulat állott be, de 1878. óta a közös közgazdasági politika alig vette számba Magyarország gazdasági érdekeit. Ily körülmények közt a kiegyezésben oly követeléseket hallgatni meg, amelyek a kiegyezésben új terheket raknak Magyarországra, nem lehet, csak oly parlamenttel, amely nem a nemzet politikai akaratának, hanem akarni nem tudásának kifejezése. (Taps.)

A produktív osztályok szegényednek, az önálló tevékenységgel nem találják kielégítő keresetet, rohannak tehát a kormányzat szárnyai alá. Így következett el a teljes függés egyénenkint. Becses

erőrezervája a nemzetnek az Alföld parasztságának vagyosabb része, de már ezt is körülvaldosota a kommunizmus árja. Az önzetlen hazafiság és politikai erkölcs iskolájába ez az erőrezervátó nem járhat. Bűnnek a bünt, erénynek az erényt kellene nézni s a hatalom kezelőinek önmaguk alól kellene fölzsabadítani ezt a rezervált néposztályt. A nép önállóságának hiányát fölhasználja a kormány, de nem az állam megerősítése javára, hanem a párturalom föntartására. Szabadelvűnek nevezhető-e a tudoldal, amely 25 év alatt, 1872 óta csak egyetlen intézkedést is tett volna a jogok kiterjesztése terén, de igen is sok a példa arra, hogy a jogok kiterjesztésére vonatkozó törekvéseket folyton fokozódó ravasz furfanggal kijátszották. 1872. óta a választók száma stagnál. Vagy igaz az, hogy a lakosság száma szaporodott, de a szegénység nőttön nő, vagy igaz az, hogy a választók összeírásánál a jogfosztás uralkodik. (Taps.)

Hogy a belkormányzat egészen a párturalom érdekében működik, erre nézve rámutat a Jászberényben történetekre. Megkezdtek a városnak megostromlását s ez folyik még most is. Elő akarják készíteni, hogy a jövő választáskor mást választssanak, nem a szónokot. (Kiáltások: Arányit!) Ujabb százakat ítélnék el mezőrendőri kihágások címén, persze mind ellenzékét sujt az ítélet. Ha a provizorium tárgyalása esetén a Házat fölsozlaták volna, Jászberény nem választhatott volna, mert nem volt elkészítve február végeig a választók listája. Az első összeírásnál 530 reklamáció történt a kormánypart részéről; a központi választmány azonban, amely ellenzéké, nem intézkedhetett, mert a kormányparti elnök nem kézbesítette az elsőfoku határozatot a reklamálóknak. És a belügyminiszter a központi választmány elnökét még csak nem is figyelmeztette hibájára.

Vajjon a jog ragyogása ez? Gróf Zichy János nem helyesen disztinvál. Összetévesztette a magát liberálisnak jog nélkül nevező kormányzatot a valódi liberálizmussal. A liberálizmus elfajulása az, amely föladataul tekinti az egyház üldözését, amely például tapost Bismarcknak, a kulturkampf idején. Nálunk a liberálizmus elfajulása szelidebb; a tudoldal urai azt hiszik, hogy a liberálizmusnak egyszer s mindenkorra eleget tettek azzal, hogy felsőbb hatósági engedéllyel szabadságot engedtek a hivatalnokoknak buzgólni az egyházpolitikai javaslatok mellett. Gróf Tisza hívta az ellenzékét a kiegyezési ügyekben a kormány támogatására — ingyen. A szónok parlamenti szempontból nem tartja helytelennek, hogy Bartha fölvetette ezt a kérdést: ingyen? Kijelenti Apponyi, hogy a provizorium-javaslatoknál tisztán meggyőződésből, ingyen támogatta a javaslatot. A kormány és pártja azonban ezt megfizette a napokban fölhangzott miniszteri beszédekkel. Most már látni, mit várhat a tudoldal a támogatásért... A legnagyobb szerencsétlenség volna, ha a közigazgatás államaitását ez a kormány csinálná meg, mert lehetetlenség mást föltemni, mint csak azt, hogy az első kinevezést a pártszolgálat megfizetésére használják föl. Igaza van Bartha Miklósnak: ingyen nem. Támogatást adhatunk az országnak, ha a kormány az ország javára működik. Ennek a kormánynak kezében a költségvetés az országnak hasznára nem lehet: ezért meg sem szavazza! (Percekig tartó éljenzés és taps.)

A szünet után.

Öt perc szünet után Erdély Sándor igazságügyminiszter reflektál Horánszky beszédére. Hogy Apponyi ellen mért lépett fel, nem válaszol. Méltóságán alóli védekezni az ellene fölhozott vádakra. De védi a magyar bíróságokat Horánszky ellen, aki azt mondta, hogy ő — a miniszter — a maga megválasztása érdekében fölhasználta.

Hangok: Nem mondta!

Erdély Sándor: Így értettem!

Kubik Béla: Mert nem tudja megérteni.

Erdély Sándor: Figyelmeztettem a bírakat, ne korteskedjenek, sőt szolgálatot tesznek, ha rá nem szavaznak. (Zaj.) Hogy a választás óta a jászberényi büntető bírő nem győzi az ítéleteket hozni a mezei rendőri ügyben... (Folytonos zaj.)

Az elnök: Kérem, gróf Apponyi meg tudja védeni magát.

Erdély Sándor: Erre azt felelem, hogy mezei rendőri ügyben nem is a járásbíró ítélt.

Horánszky Nándor: Fölrémagyarázott szavai értelmének helyreállítására czimén elmondja, hogy nem a bírósági, hanem a hatósági közegek korteskedéséről beszélt. Kinevezett tisztviselő, a megyei főszámvevő volt az Erdély-párt kortespénztárosa.

Gróf Apponyi Albert: Konstatálja, hogy nem beszélt a jászberényi bírósági személyzetről.

Percezel Dezső belügyminiszter válaszol Apponyinak a belügyminiszteri tárczára tett kifogásaira. A jászberényi központi választmányt ő — a miniszter — megstúrgette többször a névjegyzékért, de csak február végén kapta meg. Az egész központi választmányt fégyelmivel fenyegette. A központi választmány obstruált az ő leiratai ellen. Az elismervények nem csatolásának nem szabad volt megakasztani a központi választmányt abban, hogy már novemberben fölküldje a kuriának a kért névjegyzéket. A központi választmány elnöke megkapta a maga dorgatóriumát. Stagnál, azt mondja gróf Apponyi, a választók száma. Igaz; ez azért van, mert megfogyott az ösválasztók száma.

Gróf Apponyi Albert: Ötvenezzerrel csak!

Percezel Dezső: Ez nagyobb perczent, mint az ország közlakossága szaporodásának számaránya. A négyületek dolgában a miniszter február 13-án bocsátott ki rendeletet. Ezt fölolvassa. A helyzet parancsolta szükségéből bocsátotta ki ezt a rendeletet, amely nem jogfosztó s nem önkénykedő eljárás, mert hisz a gyülekezési jog nincs törvényhozásilag szabályozva s 1848. óta joggyakorlatban van az engedelem és tilalom szó használata. Szemere Bertalan 1848. április 29-én rendeletet bocsátott ki, amely kimondja, hogy a népgyűlés tartását és célját bejelenteni kell 24 óra előtt s az engedélyt erre a hatóság megadja.

Gróf Apponyi Albert: Megadni köteles!

Percezel Dezső: Tehát benne van ebben az engedély szó.

Gróf Apponyi Albert: Az engedély köteles megadása.

Percezel Dezső miniszter: Az engedély és tilalom szó benne van a Wenckheim, volt belügyminiszter rendeletében is. 1878-ban Helfi és Chorin interpellációjára az akkori belügyminiszter választ, amely háromszor huszonnégy óra előtt mondotta ki kötelezettnek a gyűlés bejelentését, a többség tudomásul vette. A törvényben benne van, hogy ha az alispán valamely rendeletet törvénytelennek tart, azt 24 óra alatt visszaküldheti; 63 alispán a februári rendeletet megnyugtatónak találta, egy sem küldte vissza. (Nevetés az ellenzéken.) A nemzeti állam szempontjából nem lehetett a gyülekezési jog kérdését törvényben megoldani, mert a lefolyt időszak nem volt erre alkalmas és mert csak a legliberálisabb megoldás képzelhető. Az egyesületi ügy annyiban nem volt idáig rendezve, hogy akik miniszterileg el nem fogadott egyesületben működnek, mi-kép büntetendők meg. Ezért ő, jogánál fogva, az ilyen nem approbált egyesületben élők működését kihágásnak minősítette. A belügyi kormány tehát egy nagy hiányt pótolott és ezért támadja őt az ellenzék!

Thaly Ferencz: Borzasztó!

Percezel Dezső miniszter: Hogy legyen a kormány felelős mindenért, ha minden hatalmi eszközt el akarnak szedni tőle. Az ötnapos vita nem volt a kormányra nézve örömtelen. A néppárt a reakciót, antiszemizmust és a papi uraimat hirdette! Végre kibujt a szög a zsákból. A néppárt Bum-bum operette-generális planumát mondta el. A liberálizmus évszázados fája sokkal erősebb, semhogy a néppárt néhány fejszeapására kidőljön! A néppárt olyan palánta csak, amely a hűsön nőtt föl. Ráfogás az Molnár Jánostól, hogy a belügyminiszter rendeletileg megengedte volna azt, hogy a házasság felek a polgári házasságot ne tekintsek házasságnak. Ne hívátkozzék Molnár Franciaországra, ahol a templomi szoszékről hangoztatott politikára a hívők szölköztek közbe. (Zaj. Mozgás.) Viszautasítja Marjaynak azt a kifejezést, mely szerint a tisztviselők

az emberi méltóságot megalázó módon korteskednek. A szocializmus ügyében jelenti, hogy az országnak legveszélyesebb részében, Szabolcsban és a Bodrogközön szünetel a baj, vagy legalább szűnik. Szabolcsból már bevonják a katonaságot. A Bodrogközön pedig önként hagyta ott a szocializmus. Május elsejére ötven új csendőrséget állít föl. Utasította a községi jegyzőket, szolgabírókat, hogy türelemmel hallgassák meg a népet és szerezzék meg a parasztok bizalmát. A még mindig megátalkodott szocialisták május elején, vagy az aratáskor ki akarnak törni. Ezt ő, a miniszter, meg fogja akadályozni. Kéri a javaslat elfogadását. (Zajos helyeslés jobbról.)

A vitát holnap folytatják.

MINDENFÉLE.

A török és a görög haderő. Ugy a török, mint a görög tisztek egyenruházata nagyban hasonlít az olasz tisztekéhez; csupán a külső díszítéseken van némi különbség. A legénység egyenruházata azonban már elűt, mert ezek a tradícionális nemzeti viseletet is hordják, ehhez hozzájárul a kard és a fegyver. Törökország körülbelül 200 ezer főből álló permanens hadserege van, mely föl van osztva 286 zászlóalj gyalogságra, 179 eskadron lovasságra és gyenge tüzérségre. Az évi megajánlás 60 ezer főre rug. A tisztek száma 17 ezer és ezeket nagyon gyarlóan fizetik, ha egyáltalán fizetik. A hadnagy 55, a főhadnagy 66 és a százados 88 franknyi fizetést huz havonta! Ezenkívül még természetbeni élelmezést is kapnak, mint nálunk a katonák; a szállítók azonban elegendő módot találnak, hogy őket az élelmiszereknél is megzsarolják. A görögöknek csak 23 ezer főből álló permanens hadseregük van, de ez is elég, hogy az amugyis teljesen eladósodott országnak pénzügyi nehézségeket okozzon. Az évi megajánlás 8000 fő. Miután pedig Görögországban a hadkötelezettség a 21-ik életévtől az 50-ikig terjed, harmincz contigense van, melyeknek együttes létszáma is alig éri el a 200 ezret. Csupán a tartalék-haderő van szervezve.

Diákok eldorádója. A diákoknak sehol sincs olyan jó dolguk, mint Párisban. Már tudniük azoknak a diákoknak, akik szeretik a vakációt. Egy szenvedélyes francia statisztikus kiszámította, hány szabad napjuk van a párisi egyetemi polgároknak és ebből a kimutatásból láthatjuk, hogy még a szorgalmasabb diákok sincsenek túlságosan megterhelve előadásokkal. Ime, a vakációs napok:

Nyári vakáció	64 nap
Mindszentek ünnepén	3 "
Karácsony és újév	10 "
Sanct Charlemagne	2 "
Bőjtű ünnepek	2 "
Husvét	15 "
Pünkösd	3 "
Nemzeti ünnep	3 "
Vasárnapok	52 "
Csütörtöki szünet	52 "
Különféle alkalmakkor körülbelül	10 "

Összesen 216 nap

Tehát az egész esztendőben mindössze 149 olyan nap van, amikor előadásokat tartanak. Már most, ha figyelembe vesszük, hogy alig van olyan hallgató, aki minden előadáson jelen volna, bátran kimondhatjuk, hogy a párisi diákok közt egy sincs olyan, aki panaszkodhatnék a nagy elfoglaltság miatt.

Vasuti-jegy-automata. A párisi északi és a nyugati vasutársaságok kísérleteznek most egy automatával, mely vasuti jegyeket ad ki a legnagyobb pontossággal. Ez a készülék több különleges kombináczió alapszik s úgy van összeállítva, hogy egy rövidebb vasuti vonalon első, második és harmadik osztályu jegyeket osztogasson. Alakja olyan, mint a mi vasuti állomásainkon látható automatáké; felső részén van egy főtenger, melyen a jegykartonok vannak föltekerve. A tenger baloldalára pedig egy hat fogantyúval ellátott, forgatható korong van erősítve, melynek karimáján a vasuti állomások nevei és a jegyek árai vannak kitüntetve. Ha valaki jegyet akar, a pénztárnok a korongot addig forgatja, míg az illető állomás neve meg nem jelenik egy kis ablakoc-

kában. Azután az előreszen alkalmazott három kempó közül megnyomja azt, mely a kívánt osztályra szolgál, mire a jegykarton letekerődik, egy készülékbe fut, mely rányomja az induló állomás nevét, a keltet, a hónapot, az évet, az órát, az osztályt, a rendeltetési állomást, az árt, az állomás folyószámát és egy seriest; azután egy vágókészülék hull alá, a jegyet levágja s így pár pillanat kész a mindennel fölszerelt jegy. Ellenőrzésül egy másik papirtekercs szolgál, mely a jeggyel egyidejűleg lenyomja a jegy seriesét, a rendeltetési állomás nevét és a jegy árat. Miután pedig az árak folytatólagosan egymás alá jutnak, a legrovidebb idő elegendő arra, hogy a bevétel összeadható legyen.

A legkisebb óra. Szinte hihetetlennek tűnik az, hogy valaki képes legyen egy olyan, pontosan járó zsebórát készíteni, mely mindössze 1, azaz egy gramm súlyu legyen. Pedig Berlinben egy órás tényleg készített ilyen zsebórát s így valószínű, hogy ez a „rekord“ leverhetetlen lesz. Az óra, melyben 100 alkatrész van, mindössze egy grammot nyom s a képzelhető legnagyobb pontossággal jár. Átmérője kilencz milliméter és vastagsága nem több mint három milliméter. Mutatói közül pedig az egyik két és fél és a másik két milliméter. Legnagyobb kereke csupán hat milligrammot nyom s 13 foga van, melyek azonban csupán erős nagyítóüveggel láthatók. Lendítő készüléke minden 24 órában 435.648 mozgást végez.

KÉT ASSZONY

BARANCZEVIC SZ. KÁZMÉR REGÉNYE
oroszból fordította SZABÓ ENDRE (59)

Sztepanics Péter némileg ismerte ezeket a tárgyakat. Két-három sikerült megjegyzése révén bejutott a beszélgetés kellő közepébe s mire az mások a teát kezdték felhordani, már annak rendje és módja szerint vitakozott a pofaszakállas urral.

Egyszerre mindenki elhallgatott és figyelt. A teremben valami olyan történt, ami felkeltette az általános figyelmet: a székek megmozdultak, a ruhák suhogtak. Ez a mozgás elhatott egész a dohányzóig, a beszélgetés félbeszakadt, a beszélgetők közül ketten felálltak, kimentek a terembe és nem jöttek vissza. Bejött az osztályfőnök. Egyenesen odalépett Sztepanics Péterhez s bizalmasan a vállára téve a kezét, így szólt:

— Jöjjön, bemutatom önt.

Sztepanics Péter érezte, hogy szíve gyorsan dobogni kezdett s ujjai hegyei meghidegültek. Felállt és szótlanul követte a házigazdát.

Azután emlékezik, hogy a teremben a középső ablaknál, palma-lombok alatt, hölgyektől körülveve állt egy jól táplált, élemedett, közepetermetű, pápaszemes ur. A pápaszem, a kissé meghajlott hát s a széles, lefüggő pofaszakáll professzoros kinézést adtak az urnak. Sztepanics Péter rögtön megismerte. Akarata ellenére, gépiesen meglissította lépteit és elmaradt a házigazdájától, aki oda ment a pápaszemes urhoz és tiszteletteljesen sugott annak valomit.

Az gyorsan felemelte a fejét és ránézett Rynyájevre. A hölgyek félre mentek. A puderes öreg asszony az ő nyeles pápaszemével csaknem egészen az orra alá ment Rynyájevnek.

Az osztályfőnök odament Sztepanics Péterhez, megfogta a kezét s odavezette őt a pápaszemes urhoz.

— Rynyájev Sztepanics Péter, hivatalnok az én osztályomban, akiről már volt szerencsém említést tenni, — mutatta őt be a főnök.

A nagy ur még egyszer szembe nézte Sztepanics Péterre, aki tiszteletteljesen meghajlotta magát.

— Sok jót hallottam önről, — mondá a miniszter, rávillogtatva a pápaszemét, — értelmes szorgalmas hivatalnok.

— Én csak hálás lehetek, exczellenziás uram, e kitüntető dicséretért, felelt Sztepanics Péter, meghajlva magát.

— Kár, hogy az ön működésének tere

olyan szűk, — folytatta a miniszter, szája szögletével alig észrevehetőleg elmosolyodva, — ki kell bővíteni . . .

Sztepanics Péter soha sem birt arra visszaemlékezni, hogy mi történt azután. Ugy rémlett neki, hogy teljesen megőrizve méltóságát és hidegvérét, még mintegy negyedóráig beszélgetett a miniszterrel, hogy az néhányszor különös figyelemmel nézett rá a pápaszemén keresztül s vagy kétszer helybenhagyólag bölintott a fejével. Aztán, mikor a miniszter őt elbocsátotta s ő elment, hát látta, hogy az egész társaság, amely mindig halk hangon beszélgetett, őt nézte; még a hölgyek is kíváncsian néztek rá s a puderes öreg hölgy le nem vette az orráról a nyeles pápaszemét.

A miniszter körül újra csoport képződött. Sztepanics Péter visszament a dohányzóba. Most már nem volt ott senki sem; a széthuzott székek rendetlenül állottak, nagy volt a füst és nyomasztó a levegő. De meglehet, hogy ez csak egy látszott Sztepanics Péternek, aki szeretett volna nagy és mély lélekzetet venni.

Sztepanics Péter rágyújtott egy cigarettára, beült a diván szögletébe s igyekezett szétrobbant gondolatait rendezni. „Álom ez, vagy valóság?“ kérdezte magától — „s mily váratlan, különös mindez! Mily valószínűtlen . . . Mit is mondtam én neki? Nem mondtam-e valami ostobaságot? Ugy látszik, hogy nem, mert kegyesen kihallgatott és látnivaló volt, hogy egyetértett velem. Pedig milyen egyszerű mindez. Hát érdemes volt ezért engemet kihivatni, velem beszélni?“

— Itt van ön? — kérdezte a bejött házigazda — én meg mindenütt keresem önt, (a főnöknek ezuttal a hangja egészen szíves barátságos volt, nem úgy, mint a hivatalban.) Tudja-e kérem, hogy nagyon meg van önnel elégedve, hogy ön nagyon megtetszett neki.

A főnök leült egy karszékra, rágyújtott s egy füstkarikát fujva, hátra dőlt a székében.

— Nem tudom: mivel érdemeltem meg ekkora kitüntetést, — mutyogott Sztepanics Péter.

— Mivel? Ön nagyon jól ismerheti a maga kiváló tulajdonságait, Ivanics Sándor nem volt képes azokat felismerni . . . Azonkívül új szelek kezdenek lengedezni . . . nagy szükség van értelmes és tevékeny emberekre. Ez nagyon, nagyon örvendetes jelenség.

A főnök elgondolkozott, azután így folytatta:

— Ő már elment s elmentet újra megemlékezett önről. Igazán, ön nagyon megtetszett neki. Mindjárt közölhetem is a rendelkezését: legfeljebb két hónap múlva komoly kiüldetés vár önre.

„A Kirilioskin jóslata teljesül“ — gondolta Sztepanics Péter, — „a tündéralom megvalósul, de én nem . . . maradhatok tovább . . . itt úgy fojtogat valami . . . a fejem is szétdül . . .“

Felkelt, egy nagy könyvtartó szekrényhez ment és hozzá támaszkodott. Szeme előtt minden forgott, tánczolt.

— Mi az? Ön tán el akar menni? hallotta a házigazda tompa hangját, mintha a második szobából jött volna az.

— Nekem néha szívdobogásos rohamaim vannak . . . kissé rosszul érzem magam, — felelt Sztepanics Péter, igyekezvén a szemére ereszkedett ködön keresztül a házigazdára nézni.

— Ah! Akkor legjobb, ha mindjárt hazamegy. Lám, lám! S régi baja ez önnek? Gyógytassa magát, de okvetlenül! Hanem azért ne feledkezzék meg az én csütörtökjeimről.

Kezet nyújtott Sztepanics Péternek, aki aztán azt sem tudta, hogy ment át a termen, a két egyenruhás inas mellett ki a lépcsőre s hogy jutott le az utcára. Szemei előtt kápráztak a kivágott ruhájú hölgyek, a lágyan suhogó ruhák, a magas hajdiszek, a fiatal és idős urak, de leginkább a palma-lombok.

Az utcán a friss, hideg levegőtől kissé felfrissült s újra visszatért szokott nyugodtságára.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. Kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház
Szerda	Erzsébet királyné	—	—	A nőszabó	A talmi hercegnő	Aranylakodalom
Csütörtök	A csapodár	Crampton mester	She	Kaland Cadillac káromkodásai	1848. Hadak utja	Aranylakodalom
Péntek d. u.	Pry Pál Folt, amely tisztít	—	—	Triby	A boszorkányvár	Aranylakodalom
Este	—	—	A próféta	Niohe	1848. Hadak utja	Aranylakodalom
Szombat	A párisi	Bánk hán	Ninon Coppelia	A nőszabó Cadillac káromkodásai	A bada	Aranylakodalom
Vasárnap d. u.	Othelo II. Rákóczy Ferenczfogsága	—	—	Szóke Katalin Az államtitkár ur	Hoffmannmeséi	Aranylakodalom
Este	—	—	She	—	1848. Hadak utja	Aranylakodalom

BLICKENSERFER

amer. gyors-írógép (klaviatur rendszer, mint a Remington, Hammond, Yost) a legújabb. A létező összes rendszereket felülmúlja tartósság és megbízható gyors munka tekintetében. Egyszerű, romolhatlan szerkezet. Nincs festékszagja. Írása látható. 80%-al olcsóbb,

SCHULHOF GYULA

V. ker., Váci-körút 80. sz.

A tavaszi és nyári időszakra való tekintettel

Áruházam oly annyira van felhalmozva cipőárúkkal, hogy képes vagyok e tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Árám oly olcsók, hogy valóban bámulatos.

Férfiaknak.

- Caugos cipő, egy darab pitting bőrből 8.—
- Borjubőr betétes cipő 8.20
- Borjubőr, keztülbőr-szárral, elegáns 8.50
- Dívtos barna színű, bergsteiger cipő 4.—
- Dívtos barna színű caugos cipő 4.—
- Dívtos színű barna borjubőr, elől kapcsos cipő 4.80
- Dívtos zöld színű előlkapcsos cipő 4.50
- Dívtos színű barna félcipő 8.50
- Szaludlak cipő, világosbőr vagy keztülbőr szárral 4.20

Hölgyeknek.

- Női lasztin caugos cipő, 16 csm. magas selyem czug 8.80
- Zergebőr caugos cipő 8.—
- Dívtos színű barna fűzős angol cipő 8.20
- Dívtos színű barna gombos angol cipő 8.40
- Dívtos zöld színű előlkapcsos cipő 4.—
- Női zergebőr gombos cipő 10—12 gombmagas 4. — friszalon-lakból 2.40
- Dívtos színű barna félcipő 2.40
- Zergebőr regatta-cipő, kőni való 2.20
- Lasztin regatta-cipő, kőni való 2.20
- Úriási választék mindennemű dívtos barna és zöld színű, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzős-cipőkben. — Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek több száz dívtos ábrákkal ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körút 6. a New-York palotával szemben.

958. sor. BÓN 028. szám Polgár Sándor

egyet. gyakorlott kötszerész Budapest, Erzsébet-körút 50. sz. köteles ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százalékos árkedvezményt adni, az eredeti **F. Bergerand fils** párisi különlegességeit (övcsapok) gyártmányából. Kimerítő kért és árjegyzék díjmentesen zárt levélben küldeték. Kivágatott: az „Országos Hírlap”-ból. 569

Fővárosi bank

részvény-társaság.

(V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.)

Alapított 1883-ban.

Lezárástól váltókat rövid uton, valamint a tároza és személyhitel-egyletben vagy bekebelezés mellett, előleget ad értékpapirokra és teljesít megbízásokat mindennemű értékpapírok eladására és vásárlására, elad sorsjegyeket részletfizetésre, elfogad takarékbetéteket könyvecskére és pénztári jegyek ellen 4 1/2%-ra, biztosít kötelezvényeket, vasúti részvényeket és sorsjegyeket árfolyam vesztesség ellen előnyös feltételek mellett.

Az igazgatóság.

AZ „Angol szabóhoz”

KOHN HEILMANN ÉS FIAI
elsőrangu uri és gyermekruha-áruház
Budapest, Károly-körút 12.

Készpénz-bevásárlás és gyártás nagy méretben, házilagos készítés. Szilárdan szabott, nagyon jutányos, számokban jelzett árak.

Felöltők
két- és egysoros dívtos színekben
8 frttól 12 frtig.

Felöltők
1s 2-soros legfin. kivitelben, több színben
12—24 frtig és feljebb.

Loden-öltöny, egysoros elegáns kivitel
12 frttól 15 frtig.

Kerékpár-öltönyök
10 forinttól 14 frtig.

Öltönyök
finom angol kammgarnból
15 frttól 24 frtig.

Nadrágok
legszebb színekben, dívtos szabás
3 frttól 8 frtig.

Legszebb gyermekosztűmők
4 frttól 8 frtig.
Gyermekköpenyek
5 frttól 10 frtig.

Zsolnay-Loden Havelok
8 forinttól 12 frtig.

Külön osztály modern mérték szerint készítésre.

A címre tessék ügyelni.

3000 drb gyermeköltöny 3.75.

5000 darab felöltő 9—12 frtig.

25 évi, részben katonaságnál, a budapesti és bécsi kórházakban, ésszben magánorvosi praxiában szerzett bő tapasztalatok után gyógyítja, legrövidebb idő alatt, lelkiismeretes alaposággal és biztos eredménnyel

Dr. Kajdacsy József

v. cs. és kir. ezredorvos

a nemi betegségek elnevezése alatt összefoglalható valamennyi bántalmat, makacs nő- és bőrbetegségeket, gyengeségi állapotokat pedig az orvosi világ által legújabbban felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Elektromasszage

által.

Lakik: Budapest, V., Váci-körút 4., I. emelet. 413

Levelekre díjmentesen és kimerítően válaszol-tatik. Gyógyszerekről is gondoskodva lesz. Nőknek külön váróterem.

Rendelés naponta 9—4 óráig és este 7—8-ig

Antisepticus és hygienicus

HÖLGY-ÓVSZER.

Teljes biztos hatással, használatban kíméletes és nem kellenek többé semmilyen gyógyszert és ártalmas gumi vagy spongya-crikkek. 1 doboz (12 drb) ára 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással. 1 frt 75 kr. előlegos beküldése után bérmentve. Kapható a feltalálónál:

László József gyógyszerésznel,
Márcs-Ujvár (Erdély). (189)
Budapesti főraktár: Kerpel, Fehér sas gyógyszer-tára, V., Lipót-körút 28.
Telefon: 2317. Gyors és diszkrét csaküldés.

A legszebb Magyar Könyv!

Az összes magyar műkritikusok egyhangu véleménye szerint a legszebb magyar könyv a

RÉVAI TESTVÉREK

IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

kiadásában megjelent

Kiss József költeményei

illusztrált díszkiadása.

A legnagyobb negyedrét alakú, pompás díszkötésű mű, tizenhatszáz fényképpel (Heliogram), tizenkét autotypikus színes műmelléklettel és harminceszredvegyet foglalt magában.

A képeket a nagybányai művészakadémia tagjai festették:

FERENCZY KÁROLY, GRÜNWARD BÉLA, RÉTHY ISTVÁN, HOLLÓSY SIMON és THORMA JÁNOS.

A pompás díszmű árnyasa vászon-díszkötésben — 24 forint. —

A sajtó nyilatkozatai a műről:

„A könyv formájáról, úgy gondolom, szó nélkül elismerjük, hogy ez a legszebb magyar könyv. A Fraknói-Társulat s a müncheni híres Meisenbach cég remekelt ezzel a munkával, melyben a szöveg nyomásánál csak a képeké gondosabb s az eredeti képeknél csak a reprodukciójuk szebb. Ezek a képek meg fogják lepni mindenkit, mint ahogy a Révai-ék külön kiállításán meg is lápták a meghívottakat, akik első nap idegenül fordultak el a gyönyörű különlegességektől, másnap azonban eljöttek rájuk licitálni.” Magyar Hírlap.

„Ez a kiadás igazán művészi alkotás és a magyar ipar is bátran kiállhat vele.” Budapesti Hírlap.

„Kiss Józsefnek összes költeményeit adták ki Révai Testvérek egy olyan kötetben, aminek hasznát fényesen talán még nem produkált a magyar könyvség.” Országos Hírlap.

A kötetben nincs rajta az ára. Megér száz pengőt.” Függetlenség.

„Jó volna ezt a művet a külföldre vinni. Onnan visszazakartatva a híre s az ilven visszhangnak könnyebben hisz a közönség, mint az eredeti szónak.” Új Idők.

„Diadala és büszkesége a magyar irodalomnak, hogy a kiadók becsüretét ily magas fokon láthatjuk. Mintha költő i ábrándot valószínűleg meg ez a munka, egy irodalmán lelkesen csüggy nemzet ábrándját, mely költőt a dicsőség fényében önhajja látni. — Ezzel az érzéssel forgatták a Révai Testvérek kiadásában megjelent díszes könyvet, mely elegancia és művészi érték tekintetében páratlanul áll a magyar könyvtáron s mely világ legelőkelőbb könyvtárain is megkülönböztetett tiszteletre tarthat számot.” Magyarország.

Minthogy az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatala módot akar nyújtani, hogy előfizetői ezt a legszebb magyar könyvet könnyű szerrel megszerezhesék, a kiadóhivatal oly megállapodást létesített a mű kiadóival, mely lehetővé teszi lapunk t. olvasóinak, hogy a művet csekély havi részletfizetésre megrendelhesék.

Egymásután fizetendő 2 frtos havi részletfizetésre rendelhetik meg a díszművet az „Országos Hírlap” előfizetői, ha a munkát az alábbi rendelőlapon megrendelik és a megrendelő lapot az „Országos Hírlap” kiadóhivatalába beküldik.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatala Budapest, VIII., József-körut 65.

Az „Országos Hírlap” kiadóhivatala által megrendelem a mű kiadóitól Révai Testvérek irodalmi intézet részvénnytársaságtól

Kiss József költeményei

illusztrált díszkiadását díszkötésben 24 frtért és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve havonként 2 frtot mindaddig a munka kiadónak Budapestben fizetni, míg a teljes vételár törlesztése nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbízás útján (30 kr. postaköltség hozzászámítása mellett) beszedhetők.

Hely és kelet: Név és aláír:

Ezen rendeli 6 lap levelező-lapra ragasztandó és az „Országos Hírlap” címére küldendő.

Figyelem!

A legújabb javított, erősitett magnetikus áramú villamos „Volta-kereszt” az összes eddigi készítményeket kétézeresen felülmúlja azonos erőben. Ezen magnetikus Volta-kereszt az egyedüli, amely teljesen a természet-tudomány törvénye alapján van szerkesztve és alapos kipróbálás után itélve, valódi állandó villamos elemet képez.

Az 1898. szám rajta van a keresztlen és rajtavan a borítékon is, rendelésnél tehát tessék csak ilyet kérni. (1899)

„Volta-Kereszt-Üsillag”

Oly egyéneknek, kik keresztet nem hordának, csillag alakban. Semkinek de különösen gyenge idegű és vöröszegény egyéneknek egy pillanatra sem volna szabad a villamos Volta-keresztet nélkülözni, ez szabályozza a vérkeringést, erősíti és tisztítja a vért, előzi az álmatlanságot, előmozdítja az étvágyat, oldja a testet.

„Volta-Kereszt”

Hölgyeknek főképp a havonként ismétlődő időben nagyon ajánlatos ezen legújabb javított erősitett áramú villamos Volta-keresztet hordás; ez nekik valódi orvoké és megőrzi őket azon nagy veszedelmétől, mely az ily időszakban már számtalan fiatal életnek pusztulását okozta.

Ezen erősitett áramú villamos Volta-kereszt hasonlíthatatlanul jobb minőségűt fogva az összes eddigi készítmények felülmúlja, miért is kizárólag az 1898. számmal ellátott legújabb javított Volta-keresztet tessék kérni. Ezen „Volta-Kereszt” határozottan a legjobb idegerősítő, mely felújítja a vért s megtisztítja a testet, pedig „egészséges lélek csak egészséges testben létezhet.”

A legújabb javított villamos Volta-kereszt a test mérsékelt, de folytatólag magnetikus villamosáram következtében gyógyítja a következő betegségeket:

Csusz és reuma, neuralgia idegyógyosság, álmatlanság, hideg kezék és lábak, hypochondria (buskomoraj) sápkór, asztma, merevedés, zörög, agyvérzés, bőrbetegség, aranyér, gyomorbaj, influenza, köhögés, tüdőgyulladás, hystéria, főtájások, szédülés, kolika stb. stb.

Ismételtük, hogy a legújabb javított 1898. számmal jelölt „Volta-kereszt” valamennyi más eddigi hasonlítványt felülmúl és csak egyedül az igazi.

Már azonos elismeréssel és hála-irat érkezett be. Ára 1 frt 80 kr.; 2 frt ellára beküldése mellett bérmentve; utánvéttel 20 kral több; hozzávaló különleges szalag 20 kr. Egyedüli megrendelési hely:

Tausig J. Budapest, VII., Csömör-ut 23/a. szám. Viaszteljesítőknek megfelelő engedély.

Nekünk benyújtott számtalan meghívható hitelteljes köszönetirat folytán ezen intézet legméltóbban ajánlható.

TITKOS BETEGSÉGEKET,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az ünfertőzést, a húgyúti, az elgyengült férfiak, magányos, a bujákór utókövetkezményeit, nőknél fehér-folyást, hármennyre üllők és, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőségeseket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alapsan

Dr. GARAI ANTAL

orvos-, sebész-, szemész- és szülészudor, v. cs. kir. oszt.-főorvos Budapest, belváros, IV. ker., Kilyó-utca 1. szám. II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőtt 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb ügyelemmel válaszoltatik és gyógyszerkezelésről is gondoskodva lesz.

Működik külön váróterem. Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető;

NÉPSZERŰ UTMUTATÓ.

(már a 12-ik kiadásban megjelent) a némi betegségek és ezek egyszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt bérmentés mellett bérmentve, vagy 90 kr. utánvét mellett. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A nemi-élet elrendése. III. Az ünfertőzés és az éjjeli magányosság. IV. Hügy-csőkatár (trippa) és hügy-csőgyulladások. V. A bujákór (síphis) VI. Fehér-folyás. VII. Elgyengült férfiak. VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtünetezője: a prostitúció.

SANTAS

PARADIOSOM francia mód szerint konzerválva, igen kiadó. MUSTAR a francia készítményeinél jobb. MÁLNA-SZÖRP valódi, hegyi málnából készítve. SZÍKVIZ az egyedüli, amely sterilizálva kerül forgalomba. Kapható minden jobb elárútlónál. Gyártelep: Budapest, VI., Gizella-ut 51. sz. Telefon.

Kecskeméti-utca 2. sz.

A ki olcsón akar ruhát vásárolni, az vegyen (878)

férfi-ruha

Versenyáruházamban

1500 felöltőből á 8 frt — kr.
2000 nadrágból á 2 „ 90 „
1000 haveloch á 7 „ — „

Kecskeméti-utca 2. sz.

Előfizetések és hirdetések felvételnek lapunk kiadóhivatalában, VIII., József-körut 65. szám

Loden-öltönyök 15 frt. Kék cheviot öltöny 14 frt. Kerékpár-dress 10 frt.

Rothberger Jakab és kir. udvari szállítónál Budapesten IV., Váci-utca 23.

Pénz-

kölcsön mindennemű értékpapírokra, sorozjegyekre a legolcsóbb kamatra (visszafelezhető kisbél részletekben) kapható

WOHL J. banküzletben Budapest, Ferencz József-tér 3. Diana-fürdő. 658

Diskrét betegségek ellen. Páratlan sikertű gyógyhatásai folytán legméltóbban ajánlható.

Dr. Mitzger Tivadar

hydro-elektrotherapiai rendelő intézete Budapest, Teréz-körut 44. l. em.

Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejöl különböző leghanyagoltabb bántalmak, makacs bőrbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfokú gyengeségi állapotoknál az általam alkalmazott Kataphoresis gyógyimód összes gyógmódokat hasonlíthatatlanul s messze felülmúlja, a mennyiben gyógyszerkezeléstől menten néhány nap alatt gyógykeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít.

Intézetem a modern higya és orvosi technika elsörendű vívmányai szerint nagyszabású gyógyteremmel van berendezve. Tapasztalt, biztos és gyors eredményeket folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető. Külön váróterem. Külön be- s kimenet. Rendelés naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 2-8-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

Legrövidebb és legolcsóbb utazás Olaszországba. Fiume-Ancona és Fiume-Velenoze közt közlekedő gőzhajók Nyári menetrendje.

A gőzhajók Fiume-Ancona és Fiume-Velenoze között f. évi április hó 1-jétől f. évi október hó végéig a következő menetrend szerint közlekednek: Indulás Fiuméből Anconába a Budapestre érkező gyorsvonathoz való csatlakozásban minden hétfőn és csütörtökön 8 órakor este: Ctutonából Fiuméba, Rómából Nápolyból és Bolognából érkező vonatokhoz való csatlakozásban minden szerdán és szombaton 8 óra 30 perczkor este; Indulás Fiuméből Velenozéba minden kedden és szombaton 8 órakor este Velenozéből Fiuméba minden hétfőn és csütörtökön 7 óra 30 perczkor este. A tengeren való átkelés 10 órit vesz igénybe. A fentebbi utirányon át Budapestre Olaszországba közvetlen menetjegyek adatnak ki, melyek árai ezen utmutató 337-340 oldalain találhatóak. Bővebb felvilágosítás a m. kir. államvasutak állomásain, a városi menetjegyirodákban, valamint a Cook-féle-utazási irodában nyerhető. Budapest, 1898. évi márczius havában.

Ha beteg a nő

sok esetben a rendellenes vérzés egyedül okozója. Biztos sikertű gyógyszer ellene a „HYDRATIS LABDAOSK” ára 1 adag 2 frt 50 kr., fél adag 1 frt 50 kr. Vérfeltámasztást bujákóros s egyéb bajoknál páratlan hatású a „Lizarsakivani” ára 1 üveg 8 frt, fél üveg 1 frt 60 kr. Epilapszia (rosszbetegség) idegesség, ideges szív- s főfájásoknál rendkívül hatással használhatók a „Liquor contra epilepsiam”. Számos elismerő levél. 1 üveg 8 frt, fél üveg 1 frt 60 kr. — Egyedüli készítője: (887) Váradi-féle gyógyszerár Szolyvahársfalva.